

Слово – зброя дипломата

Борис Гуменюк

**The Word
is the Diplomat's Weapon**

Borys Humeniuk

Борис Гуменюк The Word is the Diplomat's Weapon

Борис Гуменюк Слово – зброя дипломата

Слово – зброя дипломата

Борис ГУМЕНЮК

Київ, 2023

ISBN 978-617-8240-05-9

Серія «Бібліотека наукового щорічника
“Україна дипломатична”»
Випуск 29

Засновники серії

Генеральна дирекція з обслуговування іноземних представництв
Державна установа «Інститут всесвітньої історії НАН України»
Історичний клуб «Планета»

Гуменюк Б.І.

Слово – зброя дипломата. К.: ДП «ГДІП», 2023, 192 с.

У книзі представлено роздуми Бориса Івановича Гуменюка – Надзвичайного і Повноважного Посла України у Республіці Кіпр (2003–2007 рр.; 2012–2019 рр.).

У виданні розкрито широкий спектр актуальних проблем України та міжнародних відносин, висвітлено авторське бачення їх вирішення. Ба більше, у цій збірці матеріалів проаналізовано проблематику українсько-російської війни, проведено історичні паралелі та продемонстровано візію післявоєнної України. Борис Іванович, як видатний дипломат, історик-міжнародник, професійно окреслює та акцентує ключові, актуальні теми зовнішньополітичної підтримки України, важливість злагодженої роботи державних інституцій для лобювання державних інтересів на міжнародному рівні, необхідність поліаспектного удосконалення України вже зараз.

Автор надає практичні рекомендації та конкретні пропозиції щодо розвитку України загалом, покращення української дипломатичної освіти та служби зокрема.

*Рекомендовано до друку за рішенням вченої ради
Українського державного університету імені М.П. Драгоманова.
Протокол № 4 від 30 березня 2023 року*

ISBN 978-617-8240-05-9

© ДП «ГДІП»

© Борис Гуменюк, 2023

The Word is the Diplomat's Weapon

BORYS HUMENIUK

Kyiv, 2023

ISBN 978-617-8240-05-9

Library of the scientific year-book
Diplomatic Ukraine
Issue 29

Founders

Directorate-General for Rendering Services to Diplomatic Missions
State Institution “Institute of World History of the National Academy
of Sciences of Ukraine”
Planeta Historical Club

Humeniuk, B. (2021).

The Word is the Diplomat’s Weapon. Kyiv: GDIP SE, 192 p.

The book sets forth the reflections of Borys Humeniuk, Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of Ukraine to the Republic of Cyprus (2003-7; 2012-19).

The book details a broad array of contemporary issues faced by Ukraine and international relations and covers the authors’ vision for addressing them. Furthermore, the collection of essays analyses the problems of the russian-Ukrainian war, draws historical parallels, and illustrates the vision of post-war Ukraine. As a prominent diplomat and expert on international relations and history, Borys Humeniuk professionally highlights the key pressing issues of foreign support of Ukraine, the importance of synchronised work of state institutions in lobbying state interests at the international level, and the necessity of multipronged improvement of Ukraine starting from now.

The author offers practical recommendations and substantial suggestions on the development of Ukraine overall and Ukrainian diplomatic education and diplomatic service in particular.

*The issue is recommended for publishing by
the Academic Council of the Mykhailo Drahomanov Ukrainian State University,
Protocol no. 4 dated 30 March 2023*

ISBN 978-617-8240-05-9

© GDIP SE

© Borys Humeniuk, 2023

Зміст

Переднє слово	7
Утретє рятуюемо Європу від ординської чуми	11
Відкриття другого фронту: очікування й реальність	15
Що нам перешкоджає негайно стати членом НАТО?	20
Попіл Клааса б'ється в наші серця	26
Наша дипломатія, як і Збройні сили, сягнула неймовірно високого рівня	30
Наш шлях до Брюсселю – фронтовими дорогами	36
Очищення українського болота	43
Національно-визвольна війна України проти рф і її вплив на регіональні та глобальні процеси	48
«Суверенітет» по-російськи: назад, у «щасливе минуле» совка і царизму.	53
На східному фронті без змін?	58
«Треба вчити матчастину»: кремлівські нащадки януарійовича	63
Перемовини з рф тривають: наш колективний дипломат – Збройні сили України	70
Шрьодеризм (шрьодеризація) як елемент механізму захисту національних інтересів	75
«Рашизм»: як побороти цю хворобу?	80
Війна, дипломатія та кадри: як поліпшити нашу дипломатичну службу?	85
Якою я бачу нашу Україну після Перемоги?	94
Це солодке слово «Ізюм»	99
Виття на болотах: ознаки агонії, фаза перша	104
Виття на болотах: ознаки агонії, фаза друга	109
Історія про те, як один проломистий чолов'яга сів із солідними людьми грати в карти і програвся вщент	114
Знеструмлена, але нескорена та... непереможна!	120
Окопна правда: після Перемоги України буде ще одне поле бою	127
Виття на болотах. Фаза III: «Кто виноват и что делать?»	132
Вкотре про закриття неба України: що має робити дипломатична служба?	139
Кіссінджер влучив у штангу, або Що для нас означає слово ПЕРЕМОГА?	144
Навчений – наполовину озброєний: національна безпека і трансформація освіти	151
Зигзаги «скрепомислія»: сміття в головах, злочини в діях	158
І огидно і соромно: «золоті» яйця та десять антикорупційних няньок.	165
Від Рамштайну до Рамштайну: часовий вимір української Перемоги	172
Народжені в Україні – заряджені перемагати	179
Замість епілогу	186

Contents

Preface.....	9
Our stand-off against this barbaric plague marks the third time we are saving Europe	13
Opening of the second front: expectations and reality	18
What stands in the way of our immediate NATO accession?	23
The ashes of Claes beat upon our hearts	28
Like our Armed Forces, our diplomacy has reached an immensely high level.....	33
Our rite of passage towards Brussels lies on frontline roads	40
Draining the Ukrainian swamp.....	46
Ukraine’s national liberation war against russia and its impact on regional and global processes	51
“Sovereignty” in russian style: back into soviet and tsarist “happy” past.....	55
All quiet on the eastern front?	61
“We must learn the materiel”: kremlin disciples of vyshinsky	67
Negotiations with russia continue: the Armed Forces of Ukraine are our negotiators.....	73
Schröderism as an element of the national interest protection apparatus.....	78
“Ruscism”: how do we defeat this plague?.....	83
War, diplomacy, and personnel: how to refine our diplomatic service?.....	90
How I see post-Victory Ukraine	97
The sweet word “Izium”.....	102
Howling in the swamps: symptoms of agony, phase one.....	107
Howling in the swamps: symptoms of agony, phase two.....	112
The story of a callous bloke who committed to a game of cards with respectable people and utterly lost.....	117
De-energised, yet unbeaten and... unbeatable!	124
The trench truth: after Victory, Ukraine will face another battlefield.....	130
Howling in the swamps. Phase III: “Who do we put the blame on, and what do we do?” ...	136
Once more on closing the Ukrainian skies: the role of the diplomatic service.....	142
Kissinger’s poor analysis: what does the word “Victory” mean to us?	148
Education is half the battle: national security and transformation of education	155
The mental gymnastics of minds burdened with “spiritual bondage”: from garbage in heads to crimes on hands	162
Disgusting and shameful: the “golden” eggs and ten anti-corruption nannies	169
From one Ramstein to the next: the temporal dimension of Ukrainian Victory	176
Born in Ukraine, fired up to win.....	183
Instead of an epilogue	189

Переднє слово

24 лютого 2022 року – відправна точка нової епохи не лише вітчизняного, європейського, а й усесвітньо-історичного розвитку. Не всі до кінця усвідомлюють, що сталося, але нам, українцям, зрозуміло, що ми стоїмо на порозі нового світоустрою. Увага кожного прикута до розвитку переформатованих систем регіональної та глобальної безпеки з новою якістю міжнародних політичних та економічних відносин і нової дипломатії, де не повинно бути держави-спонсора тероризму.

Повномасштабний військовий напад російської федерації на Україну з метою «денацифікації» та «демілітаризації», а насправді знищення всього українства дає підстави говорити про виникнення кримінально осудного явища в першій половині XXI століття – політичного канібалізму. Бажання великої за розміром держави з ядерною зброєю стерти з лиця землі свого географічного сусіда – це вияв не тільки очевидної злочинності, а й державницької безпорадності та безглуздості. І тому їхнім намірам ніколи не здійснитися!

Українська держава, громадянське суспільство спільно героїчно протидіють військовій агресії москви. Рушійна сила цієї боротьби – наші Збройні сили, територіальна оборона, вся система правоохоронних органів, волонтери тощо. Українська громада виявила ефективну монолітність, довела собі й усім, що є українська політична нація, є держава Україна, яка ніколи ні в кого не запитуватиме, з ким співпрацювати й інтегруватися, і точно не проситиме дозволу на життя.

З 24 лютого Україна чітко усвідомила, хто є друзями (яким будемо завжди вдячні за неоціненну підтримку), а хто – численними псевдодрузями. Водночас міжнародна спільнота побачила Україну – стійку, хоробру, витривалу, сповнену рішучості боротися і рухатися вперед державу, яка має своїх партнерів у сучасному цивілізованому світі, де верховенство права є нормою життя; де громадянське суспільство контролює державні інститути; де винаходять нові технології на користь людям, а не на знищення.

Отже, і в роки Другої світової війни, і тепер український народ – на вістрі захисту не тільки себе, а й усього Європейського континенту чи навіть світу. Українці захищають як національні, так і загальнолюдські гуманістичні цінності. І хоча чисельність Збройних сил України в рази менша від ворожих,

однак наші воїни кращі, мають більше сили, мотивації, відваги та військової мудрості.

Не стоять осторонь від війни і наші громадянське й експертне середовища, зокрема Медіацентр «ГДІП» проводить численні заходи, конференції, традиційні зустрічі з іноземними дипломатами, де зароджуються конструктивні аналітичні ідеї та пропозиції. Це значний внесок у нашу перемогу. Не мовчать і дипломати, які вже завершили кар'єру, але залишились у строю. Своїми виступами на телебаченні, коментарями у ЗМІ, різними публікаціями тощо вони суттєво сприяють формуванню патріотичної громадської думки, сповнюють оптимізмом і незламною вірою в неминучу перемогу України.

Preface

24 February 2022 is the starting point of a new era of historical development for Ukraine, Europe, and the entire world. Many have yet to fully comprehend what has come to pass, whereas we, Ukrainians, understand that we now stand at the cusp of a new global order. Everyone's attention is riveted on the evolution of the reformatted systems of regional and global security. Those new systems boast a higher quality of international political and economic relations and diplomacy and will no longer tolerate the involvement of a state sponsor of terrorism.

The full-scale military onslaught of the Russian Federation on Ukraine with the aim of "de-nazifying" and "demilitarising", which in reality seeks to exterminate all that pertains to the Ukrainian identity, gives us grounds to talk about the emergence of political cannibalism as a criminal phenomenon of the first half of the 21st century. The ambition of a large nuclear state to wipe out its geographical neighbour from the face of the Earth is not a mere demonstration of egregious criminality but a display of government-pervading feebleness and foolishness. Thus, their attempts will forever remain futile!

Together the Ukrainian government and civil society heroically defy Moscow's military aggression. At the forefront of this struggle tower our Armed Forces, territorial defence, the entire system of law enforcement, volunteer organisations, etc. The Ukrainian public has demonstrated its robust integrity, proving to itself and the world the existence of a Ukrainian political nation and the Ukrainian state, which will never ask for anyone's instructions as to with whom to cooperate or integrate, let alone ask for permission to live.

Since 24 February, Ukraine has learnt to clearly distinguish its friends (to whom we will forever remain grateful for the invaluable support) from the numerous pseudo-friends. Meanwhile, the international community discovered Ukraine as a steadfast, brave, and resilient country determined to fight and evolve. A country with partners in the modern civilised world. A country where the rule of law is a norm of life, where governmental institutions are accountable to the civil society, and where new technologies are invented to benefit the people, not to destroy them.

Therefore, just like they did during World War II, the Ukrainian people now spearhead their own defence and that of the European continent and, perhaps, even the whole world. Ukrainians are safeguarding universal humanist values

as well as their national ones. The enemy may severely outnumber the Armed Forces of Ukraine, yet our warriors are superior. They surpass the enemy in strength, courage, motivation, and military wisdom.

Ukraine's civil society and expert community do not stand idly by while the war rages. For instance, the GDIP Media Centre continues holding numerous events, conferences and formal meetings with foreign diplomats that result in constructive analytical ideas and proposals. It all coalesces into a significant contribution to our victory. Our diplomats, who have finished their careers but not their service, do not remain silent either. Through TV appearances, media commentary, various publications, etc., they greatly facilitate the making of patriotic public opinion and instil optimism and unbreakable faith in the inevitable victory of Ukraine.

28 березня 2022 року

Утретє рятуюемо Європу від ординської чуми

Саме зараз ми – свідки того, як пишеться новий підручник з історії

Як історик-міжнародник за університетською освітою та дипломат-практик упродовж двох минулих десятиліть не без болю, але із захопленням спостерігаю народження Нової України – консолідованої, могутньої, цілеспрямовано дієвої на повоювання належного їй гідного місця в родині цивілізованих світових громад.

Охопити поглядом увесь наш непростий шлях

Уживаю трохи архаїчну термінологію, відмінну від сучасних політологічних штампів, бо хочеться саме в цю мить, у ці трагічно-героїчні дні охопити поглядом історика та громадянина всю нашу непросту дорогу: від княгині Ольги, першої «жінки-президентки», першої християнки Київської Русі, до Володимира Великого; від преподобного князя Федора Острозького до митрополита Петра Могили; від генія Шевченка до генія Франка; від дітей-студентів, розстріляних під Крутами, до воїнів-визволителів усіх чотирьох українських фронтів, котрі зламали хребет фашистській потворі та врятували народи Європи від нацистського поневолення; від героїв-пожежників, ліквідаторів аварії на Чорнобильській АЕС, котрі священний акт порятунку здійснили вдруге, до сьогоднішніх воїнів ЗСУ, котрі рятують Європу та світ од ординської чуми вже втретє.

Я не маю наміру, хай Господь Бог простить, сперечатися із Святим Писанням, там чітко вказано ймення Богообраного Народу, але насмілюся припустити: те, що відбувається зараз, на наших очах, має бути вписане новою сторінкою в Книгу Книг – і цей додаток про нас, про Україну. Згадаймо тільки минуле століття – Голодомор, тотальне знищення цвіту нашої інтелігенції, перемога в Другій світовій війні неймовірно високою ціною людських життів, антиукраїнська політика радянської репресивної системи, Чорнобильська трагедія, кремлівський геноцид українського народу... І з усіх цих випробувань Україна викристалізовується дедалі міцнішою та згуртованою, долаючи всі ймовірні та неймовірні перепони на шляху до свободи та, власне, до самої себе, до такої, яку ми прагнемо бачити й у якій хочемо жити.

Ми – свідки творення нової історії

На мою думку, все, що було до 24 лютого 2022 року, стає надзвичайно далеким, утрачає масштаб і значущість. Адже саме зараз ми спостерігаємо написання нового підручника з історії.

З нього наші діти – школярі та студенти – повинні вивчати глибинне коріння історичного розвитку рідної держави та звитяги предків, знати зрадників (а їх у нашій історії було насправду чимало), проте основний акцент у новому підручнику має бути на подіях після 24 лютого 2022 року.

Юні українці ще з дитячого садка повинні знати все про героїчну оборону Маріуполя, про присвоєння почесних відзнак «Місто-Герой України» Волновасі, Гостомелю, Маріуполю, Харкову, Херсону, Чернігову, Бучі, Ірпеню, Миколаєву й Охтирці. Знати прізвища наших головнокомандувача, військових полководців, командирів підрозділів ЗСУ, керівників територіальної оборони. У шкільне навчання треба обов'язково ввести уроки патріотичного виховання, з яких українська молодь повинна дізнатися все про героїв свого села, міста, регіону, хто віддав життя за нашу свободу. До уроків патріотичного виховання додати практичні заняття з цивільної оборони та початкової військової підготовки, у закладах вищої освіти будь-якого профілю мають бути військові кафедри. Освіту здобувати тільки завдяки сумлінному навчанню. Роботи, як то кажуть, непочатий край. Але після пережитого, після Перемоги, певен: неодмінно відбудеться переосмислення нашої попередньої діяльності – і такі завдання будуть утілювати невимушено і з повним розумінням їхньої значущості.

Історія – хороший учитель, а ми повинні бути її старанними учнями.

Our stand-off against this barbaric plague marks the third time we are saving Europe

At this very moment, we are witnessing the writing of a new history book

As a historian and international relations expert by university education and a career diplomat, I have felt both pain and awe throughout the past two decades while watching the birth of a New Ukraine, a consolidated and powerful country determined to earn its rightful place within the family of civilised global communities.

To reflect upon our entire difficult path

The terminology I am using will come across as a little archaic, different from the modern clichés of political science. That is because right now, during these tragic and heroic days, I would like to reflect upon our entire difficult path as a historian and a citizen. From Princess Olha of Kyiv, our first “woman president”, the first-ever Christian woman of the Rus, to Volodymyr the Great. From Feodor Ostrogski, the righteous and holy, to Petro Mohyla. From the genius of Taras Shevchenko to the genius of Ivan Franko. From the young students gunned down near Kruty to the warriors-liberators of all four Ukrainian fronts, who broke the spine of the fascist abomination and saved the peoples of Europe from Nazi subjugation. From the heroic firefighters who liquidated the consequences of the Chornobyl accident, fulfilling the second act of sacred salvation, to the warriors of the Armed Forces of Ukraine who, in their stand-off against the barbaric plague, are now saving Europe and the world for the third time.

I do not intend, may the Lord God forgive, to question the Holy Scriptures, as they clearly state who the Chosen People are. And yet I also cannot help but wonder if what is unfolding before our eyes today should not be inscribed as a new page in the Book of Books. An addendum about us, about Ukraine. Let us recall the last century alone: the Holodomor, the total extermination of the blossoming brilliance of Ukrainian intelligentsia, the tremendously high human price paid by Ukraine for the victory in World War II, the anti-Ukrainian policy of the soviet oppressive regime, the Chornobyl tragedy, and the kremlin-sanctioned genocide of Ukrainian people... Yet Ukraine emerged from all these trials as an even more resilient and unified country. It keeps overcoming all probable and improbable ob-

stacles en route towards freedom and, indeed, towards reshaping itself into a country we aspire to see and in which we strive to live.

We are witnessing the writing of new history

As I see it, everything from before 24 February 2022 is growing very-very distant and reduced in scale and significance. After all, at this very moment, we are witnessing the writing of a new history textbook.

From it, our children - pupils and students - will study the deep roots of their fatherland's historical development and learn about the achievements of their ancestors and about traitors (of whom, frankly, there has been a lot). With that in mind, however, the key focus of the new textbook must be on the events following 24 February 2022.

From kindergarten, young Ukrainians must know all there is to know about the heroic defence of Mariupol and the reasons why Volnovakha, Hostomel, Mariupol, Kharkiv, Kherson, Chernihiv, Bucha, Irpin, Mykolaiv, and Okhtyrka received the "Hero City of Ukraine" honorary title. Know the names of our Commander-in-Chief, military leaders, and commanders of the Armed Forces of Ukraine and Territorial Defence Forces. The educational process in schools absolutely requires patriotic education classes, where Ukrainian youth should learn everything about their local rural, urban, and regional heroes who gave their lives for our freedom. Patriotic education classes should entail practical civil defence exercises and basic military training. All higher education institutions, regardless of profile, must have military departments. Conscientious studying should be the only way of obtaining a degree. As they say, we have our work cut out for us. However, after the Victory and everything we will have endured, I am confident that reflection on our past ways will follow. With that underway, we will carry out such tasks in good faith, fully understanding their significance.

History is a good teacher, and we must be diligent students.

31 березня 2022 року

Відкриття другого фронту: очікування й реальність

*Чи відкриє хтось другий фронт проти нашого ворога,
як це було в історії минулих воєн?*

Під час бойових дій, коли ворожі сили переважають людськими ресурсами, боєприпасами, технікою, резервами на тій чи іншій ділянці фронту або як у нас – по всій лінії нападу, стороні, що обороняється, надважливо отримати підтримку: відкриття другого фронту. Це відволіче сконцентровані сили ворога, розпорошить їх, завдасть психологічного тиску, створить сприятливі умови для захисників, дасть їм можливість перепочити, підтягнути свіжі сили та продовжити з новим завзяттям свою священну справу – звільнення рідної землі від нелюдів-загарбників.

Із часів Другої світової війни можна згадати Арденнську операцію або операцію «Оверлорд» – переконливі приклади того, що консолідація зусиль країн антигітлерівської коаліції суттєво допомагала наблизити перемогу. Нині нас цікавить дійсність, а не історія. Чи відкриє хтось другий фронт проти нашого ворога, чи вчинить щось таке, що примусить його розпорошити свої сили по безмежних євразійських широтах, а відтак остаточно та навіки згинуть в лещатах нових реалій?!

У своїх міркуваннях я не керуюся наївно-романтичними очікуваннями, що ось-ось, завтра чи післязавтра, територіальний конфлікт між Японією та рф призведе до того, що на Далекому Сході буде відкрито такий необхідний для нас другий фронт, що якісь схожі процеси з аналогічними наслідками відбудуться в регіоні Закавказзя або Центральної Азії, що хитка ситуація всередині рф у контексті взаємин між так званою титульною нацією та периферійними шматками федерації теж буде нам сприяти. Ймовірно, все це зможе спрацювати. Раніше чи пізніше. Краще – раніше. Ніхто ніколи точно не знає, коли прилетить чорний лебідь. Упевнений: він неодмінно прилетить.

Наступний «другий фронт», що нині формується у нас перед очима, поволі набирає обертів. Це зміна громадської думки в самій рф. Колективний путін починає щось відчувати, запахло смаленим. Телефонні шмарклі, які захоплена в полон солдатня надсилає «матерям», потроху прочищають залайновані мізки, а неухильне підвищення цін на споживчі товари та зникнення

багатьох з них з полиць магазинів, закриття підприємств, утрата зв'язків із цивілізованим світом дають серйозний шанс «мові холодильника» звести на задвірки «мову телевізора». Це теж ознака їхнього менталітету – сприймати світ не головою, а нутром.

Однак і тут я хочу зробити застереження. Щоб не було ейфорії. Ворог ще дуже сильний і знервований од провалу свого бліцкригу: його дії поза межами нормального розуміння можуть сягнути будь-якого безумства. Другий фронт є не допоміжним, а навпаки – плацдармом усередині країни, на якому розмістився наш внутрішній ворог, бидлоїдне українське міщанство – близнюк колективного путіна за поребриком. У них однаковий ген. Одна філософія – бабло, шмотки, Анталія-Хургада, «півасік», кіркоров-лорак на екрані. Саме ця біомаса є сприятливим середовищем, де проростають майбутні путіни та відповідні наші «поводирі», яким здається, що саме вони – вершители якщо не світу, то принаймні нашої долі в нашому краї.

Отже, наш другий фронт після Перемоги. Не дати громаді втягнути себе в чергове політичне болото, трясовину пустопорожніх обіцянок-цяцянок, махрового непрофесіоналізму, безкарності за свої антиукраїнські й антидержавницькі вчинки. Не дати зробити це будь-кому – від вахтера до депутата. Україна – понад усе! Не розумію, чому це так дратує за поребриком. Якщо якийсь запоребрикіст вигукне: «рф понад усе» або це зробить француз, італієць, ізраїльтянин та інші, мене від цього не буде корчити, я зрозумію.

Україна – це наша мати, а рідна мати для нормальної дитини найкраща у світі. Хіба і це потрібно пояснювати?!

Opening of the second front: expectations and reality

*Will someone open a second front against our enemy,
echoing the history of past wars?*

During combat operations, when the enemy forces outnumber [the defenders] in human resources, ammunition, equipment, and reserves in a particular section of the battlefield – or as in our case, along the entire line of attack – the defending side must receive support in the form of a second front. It distracts the concentrated enemy forces, scatters them, and causes psychological pressure. For the defenders, it creates favourable conditions, a chance to regroup, bring in fresh troops, and, with renewed zeal, continue their sacred cause: the liberation of their homeland from the savage invaders.

When looking for examples, we can recall the Ardennes Offensive and Operation Overlord that unfolded during World War II and now paint a convincing picture of how the consolidation of efforts of the anti-hitler coalition helped dramatically accelerate the victory. However, today we are more interested in our present rather than history. Will someone open another front against our enemy, or otherwise do something to force it to disperse its forces across the boundless Eurasian expanse and thus forever perish in the grip of the new reality?!

In my reflections, I am not letting naïve and romantic expectations guide me to thinking that in a while, be that tomorrow or the day after, russia's territorial dispute with Japan will lead to the opening of our desired second front in the Far East, that some similar process of similar consequence will erupt in the region of South Caucasus or Central Asia, or that the unstable situation within the russian federation itself in the context of the relations between the so-called “titular nation” and its peripheral subjects will surface for our benefit. All of the above might work. The question is when. The sooner, the better. No one really knows when to expect the black swan. It will arrive, I am sure of that much.

The other “second front”, which we currently witness forming, is slowly gaining momentum. I speak of the changes in public opinion within the russian federation itself. The “collective putin” is starting to feel the coming reckoning. The tearful whining captured soldiers share with their “mothers” by phone slowly clears up clogged brains. Meanwhile, the imminent increase of consumer goods

prices combined with the disappearance of many of said goods from the shelves, the closure of companies, and the loss of connections with the civilised world suggest that soon the “voice of refrigerator” may likely sideline the “voice of TV”. After all, relying on stomachs instead of brains to perceive the world is also in their mentality.

However, on this note, I urge caution to halt euphoria. The enemy remains mighty and unnerved by the failed blitzkrieg; hence, its actions, which have already gone beyond the bounds of reason, may reach an unforeseen scale of madness. The existing second front is no ally of ours. On the contrary, it unfolds within our country. The enemy's second foothold here harbours our inner foe: the crass Ukrainian philistinism, twin to the “collective putin” from across the curb¹. Those [two masses] were born with the same gene. They have identical philosophies, centred on money, clothes, vacations at Antalya and Hurghada, beer, Kirkorov and Lorak on TV. It is the biomass from which future “putins” sprout, along with the remainder of analogous “leaders” who pose as arbiters, if not of the whole world, then at least of our fate in our homeland.

Therefore, we will have to face our second front after the Victory. We must not let society mire in yet another political swamp, the quagmire of empty promises, rampant unprofessionalism, and impunity for anti-Ukrainian and anti-state actions. We must not let anyone succumb to this, from janitors to lawmakers. Ukraine is above all! I cannot understand why this concept infuriates the people across the curb so much. If someone there shouts out “russia above all”, or if a Frenchman, an Italian, an Israeli, or anyone else does this, I will not be annoyed – I will understand.

Ukraine is our mother, and one's mother is the best in the world for a regular child. Do we need to explain even this?!

1. Hereinafter, variations of the phrase “land across the curb”, “curbed nation”, etc. serve as the translation of the way the author frequently refers to russia based on a colloquial phrase that emerged in Ukraine as an Internet meme in 2014.

7 квітня 2022 року

Що нам перешкоджає негайно стати членом НАТО?

Стати офіційним членом Альянсу нам перешкоджає насамперед зовнішній ворог – московсько-кремлівська «еліта», перелякана та неконтрольована

Духовно, ментально й політико-психологічно Україна вже в НАТО, а після війни з російським агресором, у якій наша держава продемонструвала ще й військову міць, ми не зможемо існувати одне без одного. Альянс може мріяти, щоб такі воїни, як наші, поповнили загін цього міжнародного безпекового легіону. Що ж стоїть на заваді?

Якщо Україна ще не повноправна статутна сторона потужного військового об'єднання, а тільки суб'єкт, який має плідні багатосторонні відносини з політико-безпековою організацією, та навіть у цій іпостасі чинить шалений опір знівснїлому загарбнику, то що говорити про те, коли Київ і держави НАТО підпишуть протокол про вступ України в цей шанований клуб?!

Власне, з цього все й почалося. Із вселенського переляку, з істерики космічних масштабів у стінах кремля, коли Україна (яка там ще Україна в їхньому сприйнятті!) дозволила собі самостійно обирати зовнішніх безпекових партнерів і свого часу рішуче заявила про напрям руху до Брюсселю, а не Ташкенту.

До яких тільки засобів і методів не почали активно вдаватися, щоби збити нас із цього курсу! Забороняли навіть мріяти і вживати конкретні заходи у цьому напрямі. На всю потужність запрацювала (потрібно визнати, добре змащена) пропагандистська машина і в самій рф, і поза її кордонами, паплюжила та перебрїхувала все і вся. Страхїтливі оповїдки про бази НАТО навколо «споконвїчно миролюбної рф» укупї з «новинами» про «нацистські дїї фашистського уряду» в Києві, про розп'ятих хлопчиків на хрестах, якї «стоять уздовж дороги від Донецька до Києва», остаточно вилуцили з обивателїв мордору рештки здорового глузду, якого й так було обмаль. Казка Євгена Шварца про дракона стала очевидною та ймовїрною. А коли цей дракон зазїхнув на нашу землю, щоб розширити межї свого божевїлля, Україна стала до строю і мїцно його тримає. Збройні сили нашої держави разом з підроздїлами територїальної оборони, всї силові структури, лїкарї, волонтери, пожежники, працівники аварїйних комунальних служб – уся свїдома українська громада нинї захищає рїдну землю.

Подвиги наших оборонців неймовірні, рівень стратегічного та тактичного мислення військового командування – понад усяку хвалу: вони справді вміло діють і б'ють ворога не чисельністю, а вправністю, хоча водночас ми, на жаль, зазнаємо тяжких, непоправних утрат. Надто велика вага дракона та, як у казці, на місці відтятої голови виростає нова. Але й ці голови лімітовані, тому не буду нагадувати, чим завершився двобій Котигорошка з потворою. До того ж у руках нашого Котигорошка – потужна зброя, котра вчасно дарована нашим колективним співтоваришем у цій борні – військово-політичним блоком НАТО. І ніхто ніколи за жодних обставин не заборонить нам товаришувати та йти далі з тим справжнім другом, який пізнався в біді. Нині в суспільстві, в експертному середовищі точиться гостра дискусія, чи блок НАТО щирий до нас, чи повністю він використовує свій потенціал щодо надання нам ще ефективнішої підтримки. Зокрема, постають надважливі питання про закриття неба над Україною, передавання ще сучасніших систем ППО та панцерників, надсилання миротворчого контингенту тощо. Апогей цього дискурсу – чому нас не приймають до Альянсу?

Моя відповідь на ці та схожі запитання: «Ми вже в НАТО. А НАТО в нас». Поясню. «Ми вже в НАТО» означає, що духовно, ментально, якщо хочете, політико-психологічно, ми вже не зможемо існувати одне без одного. Перифразовуючи знане твердження Юрія Андруховича, що Європа без України це – недоЄвропа, скажу: «НАТО без України це – недоНАТО». Ба більше, я впевнений, що настане час, коли представника ЗСУ оберуть Генеральним секретарем Альянсу. НАТО може мріяти, щоб такі леви-воїни, козаки-характерники поповнили загін цього міжнародного безпекового легіону. Затримки за нашим вступом до НАТО нині немає, і в належному майбутньому – тільки «welcome».

Що ж усе-таки стоїть на заваді? Зовнішній чинник я окреслив. Не менш причепливою перепорою є внутрішній фактор – наші домашні негаразди, котрі ми самі, тільки ми та ніхто інший, повинні «розгребти». НАТО не реформуватиме нашу судову систему. НАТО не вичищатиме органи влади різних рівнів од представників з відверто антидержавницькими поглядами. НАТО не боротиметься з нашою корупцією, не блокуватиме численні тіньові схеми або не розслідуватиме, хто, наприклад, володіє газовими родовищами на Полтавщині та на яких офшорах їхні власники заякорилися, хто володіє енергетичним сектором України, які фінансово-олігархічні групи яким чином, по суті, розвалювали стратегічні галузі економіки, встановили свою монополію й усе це неподобство назвали «ринковою економікою».

Це не сфера інтересів і діяльності НАТО. В Альянсу інші цілі – безпека, науково-технічне вдосконалення, стабільність, упевненість у майбутньому.

Гадаю, ці міркування чітко прояснили мою позицію та дали недвозначну відповідь на заявлене на початку запитання.

What stands in the way of our immediate NATO accession?

The main obstacle that prevents us from becoming an official NATO member is our external enemy: the so-called elites from moscow and the kremlin, frightened and uncontrollable

Spiritually, mentally, politically, and psychologically, Ukraine is already on the same page as NATO. And after the war with the russian aggressor, in which our country has further demonstrated its military power, we will be unable to exist separately. The Alliance can only dream of warriors such as ours joining the ranks of this international security legion. So, what does stand in the way?

Ukraine is not yet a full-fledged statutory party to a powerful military alliance but merely an entity with fruitful multilateral relations with a political and security organisation. Even as such, it puts up fierce resistance against the distraught invader. Then what is there even to say about our potential after Kyiv and the NATO countries sign the protocol on Ukraine's accession to this venerable club?!

This very question demonstrates where it all started. This story began with the colossal fear, the hysteria of cosmic scale that jolted the kremlin when Ukraine (a pseudo-state, as far as they were concerned) took the liberty to choose its own foreign security partners, timely and firmly declaring its course towards Brussels instead of Tashkent.

They began actively resorting to all sorts of means and methods, if only to knock us off this course! They would forbid us even to dream of this, let alone take concrete steps on that path. Their (admittedly well-oiled) propaganda machine began operating at full capacity both in the russian federation and abroad, denigrating and distorting everything it possibly could. The fear-mongering stories about NATO bases surrounding the "primordially peace-loving russia" together with "news" covering "nazi policies of the fascist government" in Kyiv and the little boys crucified "along the highway from Donetsk to Kyiv" finally deprived the commoners of the morder of any yet remaining semblance of common sense. Evgeny Schwartz's fairy tale about the dragon became a clear and probable reality. But when that dragon encroached on our land, seeking to expand the boundaries of its madness, Ukrainians stood up to hold the line. The Armed Forces of our country, together with the Territorial Defence Forces, all law enforcement agencies,

and Ukraine's entire conscious public – doctors, volunteers, firefighters, and emergency workers – stood up to defend their homeland.

The feats of our defenders are incredible, and the level of strategic and tactical thinking of military command is above and beyond praise. Indeed, they operate skilfully; when striking at the enemy, they compensate for numerical disadvantage with competence. Yet despite this, unfortunately, we are taking heavy permanent casualties. Too massive is the weight of the dragon. Like in the fairy tale, whenever one head drops, another takes its place. But even those heads are finite, and I do not have to remind anyone how the duel between Kotyhoroshko and the abomination¹ ends. Besides, our Kotyhoroshko wields powerful weapons, which the NATO military and political bloc, our collective associate in this fierce struggle, gifted to us just in time. And no one will ever, under any circumstances, forbid us to continue this partnership and march onwards alongside this true friend tested in times of need. Nowadays, there is a fierce discussion in society and among the experts as to whether the NATO bloc is genuine with us and whether it fully exercises its potential to provide us with evermore-effective support. The most critical of the raised questions concern the closure of the skies over Ukraine, the transfer of cutting-edge air defence systems and armoured vehicles, the deployment of its peacekeeping forces, etc. The question at the top of this discussion: “why have we not yet been accepted into the Alliance?”

My answer to questions of this sort: “We are already in NATO, and NATO is in us”. I will elaborate. “We are already in NATO” means that, by now, we are inseparable in the spiritual, mental, and perhaps political and psychological sense. Paraphrasing the famous statement of Yurii Andrukhovych that Europe without Ukraine is half-Europe, I will say: “NATO without Ukraine is half-NATO”. Furthermore, I am sure that the time will come when a representative of the Armed Forces of Ukraine will be elected the Organisation's Secretary-General. NATO can dream of such lion warriors, our charakterniki-cossacks², joining the ranks of this international security legion. There is no longer a delay in our accession to NATO. There is only “welcome” in the promising future.

In the end, what does stand in the way? I have outlined the external factor. No less haunting are our domestic woes, the internal aspect. Overcoming them is no one else's business but our own. NATO will not reform our judicial system. NATO will not clean out the ranks of our government officials of those harbouring

1. Kotyhoroshko is a Ukrainian folk hero, the protagonist of the eponymous fairy tale, who fought against the Serpent, a dragon-like malicious creature from Slavic folk tales.

2. Charakterniki (kharakternyky) were Zaporozhian Cossacks believed to possess supernatural abilities.

blatantly anti-state views. NATO will not combat our corruption. It will not block numerous shadow schemes. It will not investigate who, for example, owns gas reservoirs in the Poltava region and at which offshore companies those owners moor. It will not investigate who controls the energy sector of Ukraine. It will not investigate how special interest groups of oligarchs effectively divided strategic sectors of the economy among themselves, installed their monopolies, and labelled the resulting disgrace a “market economy”.

All of this is beyond the scope of NATO's interests and activities. The Alliance has other goals: security, scientific and technical development, stability, and confidence in the future. I believe the arguments above clarified my views and gave an unambiguous answer to the question raised at the beginning.

11 квітня 2022 року

Попіл Клааса б'ється в наші серця

В історії воєн ще не було такого, щоби їхньою причиною ставала світоглядницька несумісність агресора з життєвими принципами, які сповідує об'єкт агресії

Саме такою є нинішня війна росії проти нашої держави. Як нам далі жити після того, як на нашу землю зазирнула рашистська потвора?

Легендарний фламандський борець за визволення Фландрії від іспанського поневолення Уленшпігель, зібравши в ладанку попіл серця свого батька Клааса, котрого стратили на вогнищі, присягнув помститися. Його вигук «Попіл Клааса б'ється в моє серце» став наріжним кредо для всіх, хто бореться за честь і волю своєї батьківщини, хто прагне справедливо покарати непростених зайд-поневолювачів, гвалтівників, патологічних убивць і катівбузуврів.

Повномасштабна війна рф проти України за своїми мотивами, причинами та способами її ведення, як на мене, взагалі безпрецедентна в історії Європи (та й за її межами). Ще не було такого, щоб приводом для війни насамперед стала світоглядна несумісність агресора із життєвими принципами, яких дотримується та дотримуватиметься об'єкт агресії – тобто ми, Україна.

Як історик-міжнародник стверджую, що всі війни в Європі – і Тридцятилітня, і Столітня – як і Перша та Другова світові мали на меті перерозподіл певних територій і боротьбу за захоплення сировинних регіонів. Наприклад, між Німеччиною і Францією тривалий час яблуком розбрату були Рурський вугільний басейн чи Ельзас і Лотарингія; між Німеччиною та Чехословаччиною – Судетська область; між росією та Швецією – вихід до моря в контексті історичного протистояння на півночі континенту. Спонукальним чинником усіх цих військових баталій була конкурентна боротьба між різними державними потугами, розміщеними в одній геополітичній площині.

Чи був мотив конкурентного протистояння, що примусило б рф розпочати збройну агресію всупереч усім міжнародним угодам, усім Женевським конвенціям про поведження з військовополоненими та захист цивільного населення у ході бойових дій?

Так, був. Але менш за все стосувався приземлених, матеріальних категорій на кшталт: прихопити силоміць території сусіда, перекроїти кордони на свою користь, загарбати важливий сировинний чи промисловий регіон. Це все

теж було та залишається в божевільних планах москви, але головна мотивація ґрунтується на світогляді – моральних, правових, духовних, навіть етичних цінностях.

Які ж у них базові цінності? Сповідування політики тоталітаризму, садомазохістське обожнювання внутрішнього пригноблення, шанування філософії рабства та покори, приреченість у своєму розвитку орієнтуватися не на реальне майбутнє, а міфологічно вигадане минуле, на непереборне бажання прижити ці «картинки минулого» своїм сусідам, тобто нав'язати так званий руский мір з так званими духовними скрепами.

Наші цінності також відомі ще з Декларації про державний суверенітет, з Акту проголошення незалежності України, з Конституції. Наші цінності мають глибоке коріння, вони проросли та переплелися зі знаними європейськими догмами, і тільки їх неухильне дотримання може зробити життя будь-якого суспільства безпечним, заможним і стабільним. Така модель державоустрою та правила поведінки засновані на ідеї суспільного договору між інститутами влади та демосом, а підвалини цієї конструкції – принцип верховенства права, дотримання фундаментальних прав і свобод будь-якого члена громади незалежно від соціального статусу, ефективно дієва конкурентна модель економіки, зріле громадянське суспільство, яке реально спроможне підправляти в разі потреби помилки органів влади, відповідність зовнішньополітичної діяльності нормам міжнародного права тощо.

Хіба мордор міг витримати, щоб сусідня країна дозволила собі такий вибір, який кардинально протилежний його державницько-ідеологічним підвалинам, і найголовніше – такий вибір був прямою загрозою мордорському обивателю, який, напевно, міг іноді задуматися: «А може, справді там істина, там шлях до світла, а не в нашому затхлому совковому казематі?».

Як нам тепер, після Бучі, Ірпеня, Гостомелю, Маріуполя, сотні інших українських сіл, містечок, мегаполісів, жити далі? Після того, як туди зазирнула рашистська потвора і дихнула своїм смертельно-смердючим подихом? Я не моралізуватиму. Кожен має відповісти на це запитання самостійно. Але я знаю, що «попіл Бучі» буде завжди битися в серця переважної більшості української громади.

Як жити далі? На мій погляд, відповідь така – в ім'я невинно вбитих жінок і дітей, закатованих цивільних громадян України, в ім'я наших доблесних воїнів, які віддали своє життя за честь, гідність і свободу держави, ми повинні жити після Перемоги так, щоби відбудована Україна стала світлим пам'ятником усім тим, хто пройшов крізь це лихоліття, і тим, хто не пережив його, хто виборов Перемогу над ворогом. А ще – добиватися від міжнародної спільноти справедливого покарання убивць і тих, хто спрямував рашистську орду на нашу державу.

The ashes of Claes beat upon our hearts

In the history of warfare, it was unprecedented for a war to break out because of the ideological incompatibility of the aggressor with the customs and principles the victim of the aggression professed

Such incompatibility is what russia's current war against our country is about. How must we live after the ruscist abomination has come to our land?

When Eulenspiegel, the legendary Flemish freedom fighter who opposed the Spanish subjugation of Flanders, collected in an amulet the ashes that remained of the burnt heart of his father Claes at his execution site, he swore revenge. His cry, "The ashes of Claes beat upon my heart", became a creed, the mainspring for all those fighting for the honour and freedom of their homeland, all who sought to bring uninvited conquerors, rapists, pathological murderers, and torturous fanatics to justice.

In terms of the motives, reasons, and methods of warfare, russia's war against Ukraine is, in my opinion, unprecedented in the history of Europe (and, frankly, beyond). A war that broke out primarily because of the ideological incompatibility of the aggressor with the life principles professed by the victim of the aggression, by Ukraine, is something unseen before.

As an expert in international relations and history, I argue that all European wars, including the Thirty Year's War and Hundred Year's War, and the First and Second World Wars, were tools for re-partitioning certain territories and vying for control over resource-rich areas. Examples of this are the Ruhr coal basin or Alsace-Lorraine as a long-standing bone of contention for France and Germany, the Czech Sudetenland, the points of sea access in the context of the historical stand-off between Sweden and russia in the north of the continent, etc. All those military confrontations were driven by competition between various powers in the same geographical plane.

Was competition among the motives that compelled the russian federation to launch a campaign of armed aggression in violation of all international agreements and the Geneva Conventions on the treatment of prisoners of war and the protection of civilians in the course of hostilities?

It certainly was. But it pertained, least of all, to pragmatic material categories such as forcefully seizing neighbour's territories, redrawing borders to their advantage, or taking over a strategic industrial or raw material-rich region. All of this, too,

has always had a place in moscow's insane plans. However, their core motivation rests on the worldview and moral, legal, spiritual, and even ethical values.

And what are their fundamental values? Adherence to totalitarianism, sadomasochistic fascination with domestic oppression, reverence for the philosophy of slavery and obedience, being doomed to navigate their development not by looking towards genuine future, but by clinging to the mythological fictional past and the irresistible urge to implant those "images of the past" on their neighbours, or in other words, to impose the so-called "russian world" with the so-called "spiritual bonds"...

Our values are also known. They were enshrined in the Declaration of State Sovereignty, the Act of Independence of Ukraine, and the Constitution. Our values boast a deep root system that sprouted and intertwined with well-known European tenets. Only faithful adherence to them can make the life of any society secure, prosperous, and stable. This model of state organisation and those rules of conduct rest on a social contract between the institutions of power and the demos. Its pillars are the principle of the rule of law, respect for the fundamental rights and freedoms of any member of a community regardless of social status, an efficient and competitive economic model, a mature civil society that is truly capable of correcting the mistakes of the authorities, if necessary, compliance of foreign policy with international law, etc.

Indeed, the mordor could not have tolerated a neighbouring country daring to make a choice so fundamentally contrary to the mordor's pillars of state-building and ideology. More importantly, such a choice posed a direct threat to an ordinary inhabitant of the mordor, who perhaps occasionally questioned whether it was true that the truth was with the neighbour, as was the path to light. Over there and not within the walls of their musty soviet casemate.

How must we live after Bucha, Irpin, Hostomel, Mariupol, and hundreds of other Ukrainian villages, towns, and cities? After the ruscist abomination peered into those places and left its foul deathly breath? I am not asking this to moralise. Everyone has to answer this question on their own. But I know that the "Ashes of Bucha" will always beat upon the hearts of most Ukrainian people.

How must we live? I have my opinion on the answer. Live in the name of the murdered innocent women and children and tortured civilian citizens of Ukraine. Live in the name of our valiant soldiers who gave up their lives for their country's honour, dignity, and freedom. We must live after our Victory in their name so that the rebuilt Ukraine becomes a bright monument to all who lived amid those adversities, whether or not they survived. For all those who made the Victory over the enemy possible. Moreover, we must live to seek from the international community a just punishment for the murderers and those who steered the ruscist horde towards our country.

14 квітня 2022 року

Наша дипломатія, як і Збройні сили, сягнула неймовірно високого рівня

Вважаю, що наші дипломати, як і Збройні сили, сягнули неймовірно високого рівня у своїй професійній діяльності

Як дипломат-практик не можу не висловити свої міркування щодо нової якості нашої дипломатії.

Особливо мене потішило, що ми відмовилися від зустрічі з Президентом ФРН, який свого часу демонстрував пропутінські симпатії, а коли був міністром закордонних справ, не приховував дружби з лавровим.

Я знаю десятки випадків у недалекому минулому, коли лідери європейських держав «через обмаль часу» не хотіли зустрічатися з нашими очільниками. Як посол обізнаний, скільки часу іноді потрібно було проводити «в сінях», щоб домовитися про бажану зустріч. Тепер навпаки. Всі їдуть до Зеленського, і він обирає, з ким і коли зустрічатися. Звичайно, справа не так у ньому, як у самій Україні, за яку переживає весь порядний цивілізований світ.

Нині, коли наша держава переживає надскладні часи, українська дипломатія набуває нової якості. Перед нашими очима народжується нова Україна. Ми – свідки й учасники цього історичного феномену. Не кожному поколінню випадає така доля, сповнена неймовірних ризиків, труднощів, сподівань і реальних звершень. В авангарді цього процесу наші доблесні Збройні сили, всі силові структури, державні та громадянські інститути, чії дії об'єднала спільна мета – розбити ворога, запроторити туди, звідки виліз, вибороти Перемогу.

Як колись писав легендарний Олександр Довженко «Україна в огні», так і нині наша держава в полум'ї священного гніву до агресора, до його нищих планів поставити українську громаду на коліна, «обнулити нашу ідентичність».

Нічого не вийде! Перепрошую, вийде, але з точністю до навпаки. Це – аксіома.

Україна наповнюється новим змістом, новою якістю роботи всієї державної системи спільно з громадянським суспільством. У їхній діяльності з'являються такі риси, про які один, два, а тим паче 10 років тому годі було навіть мріяти.

Як дипломат-практик не можу собі уявити, що ще недавно могла б виникнути така ситуація, коли наш посол у впливовій країні, скажімо, Німеччині, почувши нісенітницю щодо України під час зустрічі з одним із топових державних діячів, дозволив би собі, як це зробив Андрій Мельник у Берліні, миттєво відреагувати, рішуче поставити свого співрозмовника на місце і більш того – негайно, не консультиуючись із центром, засудити неадекватно публічно.

Посол Андрій Мельник, гідно захищаючи інтереси України в провідній державі ЄС, сміливо вдався до полеміки з німецьким президентом – і виграв її. Сам пан Франк-Вальтер Штайнмаєр визнав свої помилки, на які наш посол справедливо вказував, що й було суттю тієї дискусії. Такі політичні хитання у вирішальний для України та й усїєї Європи час стали основною причиною відмовити Штайнмаєру в зустрічі з Головою нашої Держави. У нас війна. Часу для просто протокольних зустрічей у Президента немає.

«Формула Штайнмаєра» – це взірєць хибного курсу низки інших лїдерів держав ЄС, котрі своїми наївними, романтично-їдеалїстичними підходами до кремля тїльки розбестили агресора, довели його до межї вседозволеностї, яку він швиденько перескочив і розпочав справжню бїйню на території сусїдньої країни. Сподїваюся, «формула» стала останньою спробою цїєї полїтики «дитячих» ілюзїй.

Після серпневих подїй 2008 року в Грузїї хто потурав і фактично сприяв будївництву «Північного потоку 1»? Навїть після кримської наруги над мїжнародним правом і початку локальних воєнних дїй в Україні 2014 року хто дав зелене свїтло «Північному потоку 2»? Хто заколисував себе думкою, що з потенційним вбивцею можна полюбовно домовитися? За цї та схожї помилки деяких європейських лїдерів тепер розплачуємося ми. Наша країна рятує Європу. Після Бучї, Марїуполя, Харкова... нарештї прокинулася навїть та частина континенту, яка була в заспокїйливїй дрїмотї, і по-їншому стала дивитися на росїю.

Українська дипломатїя від самого початку, маю на увазї 1991 рїк, була досить ефективною, високопрофесїйною, патріотичною. Попереднї 30 рокїв її дїяльностї – безперечне пїдтвердження. Але водночас, як і держава загалом, вона була надто тихою, надто обережною, надто делїкатною.

Імпульс формуванню нової української дипломатїї, безумовно, дав Президент Володимир Зеленський. Неймовїрна їнтенсивнїсть зустрічей з лїдерами європейських і позаєвропейських держав, виступи в парламентах десяткїв країн, сприяння формуванню могутньої мїжнародної коалїцїї, яка ефективно допомагає нам руйнувати загарбницькї плани ворога, – все це безумовна дипломатична заслуга, зокрема й Глави Держави. І рїч, звичайно, не тїльки в кїлькостї зустрічей, виступїв за кордоном, загальному обсязї зовнїшньополїтичних дїй на найвищому рївнї, а й у змїстї цїєї роботи.

Виступаючи в парламентах європейських країн, Президент називає речі своїми іменами, відкидає почуття меншовартості в розмовах з європейськими лідерами, сміливо вказує на свідомі чи несвідомі помилки, яких вони припустилися та які призвели до трагічних подій сьогодні. Все це – з великою гідністю, виважено, аргументовано, і тому з ним погоджуються, тому його поважають, тому йому довіряють.

Саме така нині наша дипломатія – наступальна, без споглядань на авторитети. Вона стала обличчям і МЗС України, й Офісу Президента (тієї частини, яка займається зовнішньополітичною діяльністю), і самого Глави Держави. Як для них, так і для нас авторитетом є тільки одна субстанція – Україна, її національні інтереси, поточні проблеми, які потрібно розв'язувати нагально. І самостійно, і з партнерами, котрі це роблять у співпраці з нами залюбки, або з тими, які потенційно це можуть зробити, але через різні причини вагаються, тому їх потрібно дипломатично схилити на наш бік, а ті, які ставляться до нас негативно, повинні негайно відчути всю силу нашої дипломатичної відсічі. Щоб показати, як кажуть у народі, де раки зимують!

Ось це і є нова якість нашої дипломатії, яка разом із ЗСУ робить усе можливе та неможливе, щоб ми якнайшвидше прокинулися зранку того дня, який увійде в історію як День нашої Перемоги!

Like our Armed Forces, our diplomacy has reached an immensely high level

I believe that our diplomats have reached an immensely high level in exercising their professional duties, just like the Armed Forces

As a career diplomat, I cannot help but share my thoughts on the new quality of our diplomacy.

I particularly rejoiced when we declined the meeting with the German President who once made no secret of his sympathy towards Putin, nor did he ever hide his friendship with Lavrov throughout his tenure as Minister for Foreign Affairs.

I witnessed dozens of cases in the recent past when leaders of European countries avoided meeting their Ukrainian counterparts “due to their little time”. As Ambassador, I know how much time is spent sometimes “in the waiting room” when negotiating the desired meeting. Now the tables have turned. Everyone is visiting Zelenskyy, and he is the one choosing whom he meets and when. Naturally, it is not as much about him as it is about Ukraine, as the whole respectable civilised world roots for its fate.

The current immensely challenging for our country circumstances conditioned the emergence of a new quality of Ukrainian diplomacy. What is it?

A New Ukraine is emerging before our eyes. We are witnessing and participating in this historical phenomenon. Such a fate, filled with immense risks, hardships, hopes, and genuine accomplishments, does not fall to every generation. At the forefront of this process are our valiant Armed Forces, all security organs, and all public and civic institutions. To break the enemy, banish it to where it crawled out from, and ensure Victory – that is the single objective that aligns their actions.

As if echoing *Ukraine in Flames*, written by the legendary Oleksandr Dovzhenko, our country is now consumed by the flames of holy wrath against the enemy and its cowardly plans to bring Ukraine’s population to its knees, to nullify our identity.

They will achieve nothing suchlike! What they will achieve is the exact opposite result. It is a sheer axiom.

Ukraine fills with new meaning, a new quality of combined work of the entire state apparatus with the civil society. Their interaction is acquiring qualities that we could not even dream of one or two, let alone ten years ago.

Until recently, I, a diplomat, could not have fathomed our Ambassador to a powerful country (such as Germany) to allow himself to instantly respond to an absurd claim regarding Ukraine during a meeting with one of the top government officials the way Andrii Melnyk did in Berlin. He immediately confronted his interlocutor, decisively putting him in his place and going further to denounce the perpetrator without prior consultation with the headquarters publicly.

Honourably defending Ukraine's interests in that leading European country, Ambassador Andrii Melnyk bravely engaged in a debate with its President and won. Even Mr Frank-Walter Steinmeier admitted to the mistakes that our Ambassador justly pointed out. Steinmeier's political rocking in the vital moments for Ukraine – and frankly, for the whole of Europe – was the main reason for declining his request to meet our Head of State. We have a war on our hands. Our President has little time for token protocol meetings.

The Steinmeier formula is the perfect model of the erroneous political course of several other EU leaders who merely spoiled the aggressor with their naïve and romantically idealistic treatment of the kremlin. They brought the kremlin to the brink of permissiveness, which it promptly crossed and began an outright slaughter in the territory of a neighbouring country. I hope that this will be the end of the policy of “childish” illusions.

Who were the ones appeasing and essentially facilitating the construction of the Nord Stream in the wake of the events of August 2008 in Georgia? Who gave the green light to the Nord Stream 2 project even after the [russian] mockery against international law in Crimea and the beginning of local hostilities in Ukraine in 2014? Who was entertaining the possibility of negotiating amicable agreements with their potential murderer? We are the ones who are now paying the price for the above and other mistakes made by some European leaders. Our country is saving Europe. After Bucha, Mariupol, Kharkiv... Even the part of Europe which had, until recently, rested in a soothing slumber woke up and started seeing russia in a different light.

From the beginning, specifically since 1991, Ukrainian diplomacy has been reasonably effective, highly professional, and patriotic. The past thirty years of its realisation serve as irrefutable proof of that. However, just like the country in general, our diplomacy used to be too quiet, overly cautious, and excessively delicate.

There is no doubt that Volodymyr Zelenskyy gave impetus to the reinvention of our diplomacy. The incredible intensity of meetings with heads of other European and non-European states, speeches in front of Parliaments of dozens of countries across the globe, and facilitation of the formation of a powerful international coalition, which has been of great assistance in disrupting the rapacious plans of the enemy. All of it was possible thanks to diplomatic efforts, including those

of the Head of State. Naturally, it is more than merely a matter of the number of meetings, international speeches, and foreign policy actions at the highest level. It is also about how substantive they are.

In his speeches before the Parliaments of European countries, the President calls a spade a spade, casts aside the feeling of inferiority in his conversations with western leaders and confidently points out the mistakes they had made, unknowingly or otherwise, that led to the tragic events of today. He does all those things with dignity, carefully and thoughtfully. In turn, his audience agrees, respects, and trusts him.

That is what our diplomacy is like today. It is offensive, one that does not kowtow. It has become the symbol of the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine, the Office of the President (the part involved in foreign policy-making activities), and the Head of State himself. To them, like to all of us, the only authority is the Ukrainian state with its national interests and its immediate problems, which demand urgent solutions. We seek those solutions either ourselves, with our willing partners who happily assist us in finding them, or with those who could potentially aid us but are reluctant to do so for various reasons and whom we need to sway our way through diplomatic efforts. And those who are adverse to us must face the weight of our diplomatic response. We will show them what it is like!

So, this is the new quality of our diplomacy, which, like the Armed Forces of Ukraine, does everything possible and impossible to bring us closer to waking up on a day that will go down in history as Victory Day!

18 квітня 2022 року

Наш шлях до Брюсселю – фронтовими дорогами

Не пригадую з історії прикладу, коли б якийсь інший народ міг так вистояти після Голодомору, репресій, лихоліття Другої світової війни, трагедії Чорнобиля, як це зробили українці

Як це робимо тепер, відстоюючи свою свободу в кривавій борні з озброєним до зубів безжалісним ворогом – російським агресором.

Так само не назву, хто з 27 членів Євросоюзу торував би свій шлях до спільноти фронтовими дорогами, як це нині робить наша держава.

Україна – справді унікальна країна, а українці – унікальна нація. Жодна держава не доводила свою спроможність до незалежності та самоствердження в новітній історії континенту, долаючи такі труднощі, як це робимо ми. Зараз часто можна почути, що світ пишається Україною, її Збройними силами. Це так, але головне, що ми самі повинні пишатися нашою державою, нашим українським краєм, любити його ще більше і захищати ще сильніше.

Не можу пригадати, щоб інший народ міг так вистояти після Голодомору, репресій, лихоліття Другої світової війни, трагедії Чорнобиля, як це зробили ми, українці, як це робимо і тепер, відстоюючи свою свободу в кривавій борні з озброєним до зубів безжалісним ворогом – російським агресором.

Я вже писав, що ця війна, яку рф розв'язала проти України, вирізняється не бажанням агресора захопити якусь частину нашої держави, пом'якшити кордони, відрізати нас від виходів до Азовського та Чорного морів. Унікальною є головна мета кремля – цілковито знищити український люд, «обнулити ідентичність», викреслити Україну з політичної мапи світу.

Адже не знайти іншого пояснення варварського тотального стирання з лиця землі унікального промислового та водночас культурно-туристичного приморського міста Маріуполь, десятка інших древніх і молодих наших міст, містечок і сіл, духовно-культурних і мистецьких споруд. Хоча, до речі, ворог цього й не приховує. Після провалу «денацифікації» офіційно було проголошено курс на повну руйнацію держави методами спустошливого знищення всього українського. Тобто це війна світоглядницька, війна диких варварів із сусідом, який є невіддільною частиною цивілізованого світу, і цей світ очільникам варварів так сліпить очі, так загрожує їхньому зашкарублому

способу буття, що змусив кинутися в останній передсмертний бій, який неминуче завершиться для них поразкою.

У цієї війни є ще одна особливість – разюча, показова, унікальна. Унікальна для нас, українців. Ми були б не ми, якби з огляду на попередній драматично-героїчний досвід і тут не відзначилися. Така вже наша доля, справді «per aspera ad astra» – до зір крізь труднощі.

Я маю на увазі наш вступ до Євросоюзу. На відміну від інших його 27 членів, які дійшли до організації еволюційним мирним поступом, наш шлях – фронтовими дорогами із запеклими боями, і його проходження забезпечують нині не дипломати, а наші героїчні оборонці. Саме вони ціною свого життя доводять, що захист таких знаних європейських цінностей, як верховенство права, повага і захист фундаментальних прав людини тощо, є для нас не просто маніфестацією бажання долучитися до заможного європейського клубу, а й тими життєвими принципами, які споконвіку притаманні українцям. Для нас це теж останній і вирішальний бій, але, безперечно, переможний і стратегічно важливий, після якого ми будемо в Європі в якісно новій іпостасі.

Європейська інтеграція та ЄС як її вершина не постали самі по собі. Це закономірний історичний процес, який у своєму розвитку пройшов різні за змістом етапи. За деякими підрахунками, до початку Другої світової війни було близько 200 різноманітних проектів, які передбачали заміну національних європейських держав, так би мовити, Сполученими Штатами Європи. Континент намагалися об'єднати силовими методами Гай Юлій Цезар, Карл Великий, Бонапарт, сталін, гітлер. Висували ідеї ліберально-демократичного змісту Іммануїл Кант, Віктор Гюго – прихильники республіканських форм правління на тлі тогочасної тотально-монархічної Європи.

Напередодні Другої світової війни активними поборниками європейської інтеграції були авторитетні політики та представники наукової і творчої еліти: Ріхард Куденгофе-Калергі, Хосе Ортега-і-Гассет, Альберт Ейнштейн, Зигмунд Фрейд, Томас Манн. Їм не вдалося. І тільки після завершення кровопролитної Другої світової війни, яка вкотре спалила Європу вщент, виявилися мудрі голови, взяли за цю справу дуже серйозно та досягнули успіху. Біля джерел цього післявоєнного етапу формування європейської інтеграції були такі видатні політики, як Вінстон Черчилль, Конрад Аденауер, Шарль де Голль, Роберт Шуман і Жак Делор, згодом цей проект закріпили Віллі Брандт, Гельмут Шмідт, Гельмут Коль, Вацлав Гавел та Іван Павло II.

Отже, європейські цінності та шлях до Євросоюзу – це не один із політичних курсів, який ми обрали після 1991 року. Це – єдиний істинний шлях нашого розвитку, обґрунтований історичним минулим і стабільним майбутнім.

На цьому шляху ми багато чого вже досягнули. Наважуся стверджувати, що ми здолали вже понад половину та впевнено наближаємося до фінішу.

Підписання Угоди про Асоціацію після активної фази Революції гідності 2014 року, ухвалення Брюсселем безпрецедентного рішення про надання безвізового режиму громадянам України як неймовірний кредит довіри до держави-апліканта, ефективні перемовини про введення так званого промислового безвізу, який охоплює 27 сфер і груп товарів (Угода про оцінку відповідності та прийнятності промислових товарів, АСАА), підписання Угоди між Україною і ЄС про спільний авіаційний простір, Угоди про участь України в європейській програмі з досліджень та інновацій («Horizon Europe»), Угоди про співпрацю між Україною і ЄС у межах «Creative Europe». Все це – дуже вагомні віхи на нашому шляху до євроінтеграції.

Зрештою 8 квітня Голова Єврокомісії Урсула фон дер Ляен офіційно вручила нашому Президентові опитувальник, заповнення якого є необхідним кроком для набуття офіційного статусу кандидата в ЄС. І ми вже заповнили цей документ, про що повідомив Глава Держави Володимир Зеленський.

Симптоматично, що цими днями в Києві відновило роботу Представництво ЄС. Посол Матті Маасікас активно обговорює вже шостий пакет санкцій проти РФ, який, за нашим наполяганням, слід ухвалити лише за наявності пункту щодо ембарго на російську нафту.

Отже, наша співпраця з ЄС динамічна, конструктивна та всеохопна. Вона буде успішною, бо відповідає інтересам обох сторін, і її користь безперечна.

Якщо ми такі унікальні в контексті нашого історичного розвитку, взаємин і перспектив співпраці між нами та Брюсселем, мені хотілося б, щоби ми продемонстрували світові ще одну нашу унікальність. Ми – нація, яка героїчно бореться за свободу та справедливість, тож, як ніхто інший на Європейському континенті, знаємо ціну простим і водночас вагомим речам: мирному небу над головою, тихим світанкам, спокійним ночам і всьому матеріальному, що переважало серед наших пріоритетів і тяжіло в нашому сьогоденні, а тепер здебільшого здається таким дрібним, другорядним, навіть зайвим, що мимоволі дивуєшся: як ми могли перейматися цим, коли в нашому житті є вищі безперечні цінності. Тому я переконаний: несучи та сповідуючи їх, крокуючи пліч-о-пліч з нашими європейськими друзями, ми зможемо ще більше збагатити Європу. Український досвід – унікальний, і європейські прагматики його із задоволенням переймуть. Нам є чим пишатися, нам є чим збагатити спільний європейський дім.

Our rite of passage towards Brussels lies on frontline roads

I can recall no other historical example of people withstanding an array of hardships in the same fashion Ukrainians persevered through the Holodomor, repressions, the disaster of World War II, and the Chornobyl tragedy

The same way we continue doing it now, asserting our independence in a bloody struggle against the russian aggressor, a ruthless foe armed to the teeth.

Nor can I name a country from among the 27 EU members that proved it belongs in the community by asserting itself on the frontlines the way our country is doing now.

Ukraine is a unique country, and the Ukrainian people are exceptional. In the continent's modern history, no other country has had to overcome such hardships to prove its capacity for independence and self-assertion as ours. We often hear that the world is proud of Ukraine and its Armed Forces. True. However, most importantly, we are the ones who must be proud of our country and Ukrainian land. We must cherish it more than ever and defend it harder than ever.

I cannot recall other people withstanding an array of hardships the same way Ukrainians persevered through the Holodomor, repressions, the disaster of World War II, and the Chornobyl tragedy. The same way we continue doing it now, asserting our independence in a bloody struggle against the russian aggressor, a ruthless foe armed to the teeth.

Previously, I wrote how the unique feature that distinguishes the war russia launched against Ukraine is that it is less about the aggressor coveting to take over a part of our territory, redraw borders, and cut us off from access to the Azov and Black seas. What makes it unique is the kremlin's mission to exterminate Ukrainian people, "nullify our identity", and erase the Ukrainian State from the political map of the globe.

Indeed, there is no other way to explain the barbaric obliteration of Mariupol – a unique coastal city, an industrial hub and a cultural site for tourists – as well as the destruction of dozens more of our ancient and young cities, towns, and villages, and spiritual, cultural and artistic monuments. However, it is not as if the enemy hid any of this. As soon as the "de-nazification" crashed and burned, the enemy officially proclaimed its ambition to utterly ruin Ukraine by laying waste to everything Ukrainian. Therefore, it is an ideology-centred war that savage barbarians

wage against a neighbour who inextricably belongs to the civilised world. That world blinded the barbarians and posed a threat to their callous lifestyle, a threat so dire that it forced them to plunge into their final death rattle, a battle that could only end in their inevitable defeat.

There is another peculiarity to this war – a striking, demonstrative, and unique one. Unique for us Ukrainians. Because we would not be ourselves had we not excelled in this regard, given our previous dramatic and heroic experiences. Such is our destiny, “*Per Aspera ad Astra*”, through hardships to the stars.

I am referring to us joining the EU. Unlike the rest of its 27 members, whose evolutionary journey to Brussels was peaceful, our path has taken us through fierce battles. Today, the completion of this path is ensured not so much by diplomats as by our heroic defenders. They are paying the ultimate price to prove that such well-known European values as the rule of law and respect for and observance of fundamental human rights are not merely a demonstration of our desire to join the affluent European club. Those are our life principles, which have been organic to Ukrainian society from time immemorial. For us, the battle is also final and decisive. But it undeniably is a triumphant and strategically vital fight, after which we will emerge in Europe in our distinctly new incarnation.

European integration and the EU [membership] as its final goal did not appear sporadically. It is a logical historical process that has undergone several different developmental stages. According to some estimates, before World War II, history had seen approximately 200 diverse projects envisioning the substitution of European nation-states with a version of the “United States of Europe”. There were attempts to unite Europe by force: by Gaius Julius Caesar, Charlemagne, Bonaparte, Stalin, Hitler, etc. Emmanuel Kant, Victor Hugo and other proponents of republican forms of government suggested ideas of liberal and democratic character to replace what was then absolutist monarchic Europe.

On the eve of World War II, many influential politicians and members of scientific and creative elites advocated for European integration: Richard von Coudenhove-Kalergi, José Ortega y Gasset, Albert Einstein, Sigmund Freud, and Thomas Mann. Their efforts did not bear results. It was not until the wake of the bloody World War II that had burned Europe down for the umpteenth time that wise men took this vision seriously and succeeded in implementing it. Such prominent politicians stood at the dawn of this post-war stage of the development of European integration as Winston Churchill, Konrad Adenauer, Charles de Gaulle, Robert Schumann, and Jacques Delors. Willy Brandt, Helmut Schmidt, Helmut Kohl, Václav Havel, and Pope John Paul II further solidified the project.

Therefore, European values and the path towards the EU are more than just one of the political courses we have chosen since 1991. It is the sole correct vector

of Ukraine's development, justified by our historical past and stable future. We have already achieved much on this path. I would be so bold as to argue that we have made it past the middle point and are confidently approaching the finish line.

Signing of the Association Agreement during the Revolution of Dignity; Brussels's unprecedented decision to grant visa-free travel for citizens to an applicant country – an incredible vote of confidence; fruitful negotiations on the introduction of the industrial visa-free regime, encompassing 27 sectors and groups of goods (Agreement on Conformity Assessment and Acceptance of Industrial Products); signing of the Agreement between the EU and Ukraine on Common Aviation Space, Agreement on the association of Ukraine with the European research and innovation funding program “Horizon Europe”, Agreement between Ukraine and the EU on Ukraine's participation in the “Creative Europe” programme. Those were all landmark steps on our path towards the EU.

Finally, on 8 April, Ursula von der Leyen, President of the European Commission, officially presented our Head of State with a questionnaire, the completion of which is a necessary step towards gaining the official status of an EU member-state. And according to Volodymyr Zelenskyy, we have already completed this document.

Symptomatically, the European Union Delegation has resumed its operation in Kyiv. Ambassador Matti Maasilta takes an active part in the negotiations surrounding the third package of sanctions against Russia, which, at our insistence, may only be passed once it includes a provision on the embargo of Russian oil.

Thus, the cooperation between European Union and Ukraine is dynamic, constructive, and comprehensive. It will be successful, as it serves the interests of both sides and its benefits are indisputable.

Since we are this unique in light of our historical development and relations and future cooperation with Brussels, I would like to see us demonstrate another exceptional feature of Ukraine to the world. As a nation engaged in a heroic struggle for freedom and justice, we know better than anyone in the European continent the price of such simple yet vital things as a peaceful sky over our heads and quiet dawn. All the materialistic things that most of us used to prioritise in our lives now seem increasingly insignificant, secondary, if not outright superfluous. One inadvertently questions how we could ever obsess over such things when we have much higher undeniable values. Thus, as bearers and advocates of those values, we will be able to enrich Europe, marching forward side-by-side with our European friends. Ukrainian experience is unique and European pragmatists will gladly learn from it. We have much to be proud of, just as we have what to offer to our shared European abode.

24 квітня 2022 року

Очищення українського болота

Сьогодні, як ніколи, актуально звучать слова голови Директорії 1919–1920 років Симона Петлюри: «Нам не страшні московські воші, нам страшні українські гниди»

Понад 100 років минуло відтоді. Століття з гаком! А «воші» ті ж самі, так само гнилуваті. Змінився лише антураж. Вони користуються усіма вигодами сучасної цивілізації, нараз поливаючи обивательським брудом країни-виробники цих благ, показово зневажаючи народи цих країн і спосіб їхнього буття та з маніакальним натхненням водночас вихваляючи цінності так званого руского міра.

Жалюгідні міщани, заблукані душі, брехуни людям і самим собі. Покладіть перед ними 100 доларів і 100 рублів і скажіть: «Вибери тільки одне». Як ви думаєте, яким буде їхній «щирий вибір»? На авто з «ворожих цивілізацій», у відповідних брендових одягах і взувачках, з айфонами, телефонами, ноутбуками, створеними людським розумом за «бездуховним поребриком», вони викликають презирство, огиду, загалом несприйняття їх як homo sapiens. У своїй критичній масі вони є загрозою здоровій частині української громади, котра бореться з безжалісним агресором на полі бою, яким стала майже вся Україна, бореться за її визволення, непорушний суверенітет, успішне наукоємне та високотехнологічне майбутнє.

Вони становлять загрозу насамперед молоді, яка їх оточує, отруюють її свідомість, повторюючи наративи соловйовської пропаганди про загнивання гейропи, натівські біолабораторії та вакцинованих українських горобців, які «озброєні» страхітливими штамами та летять на «святу русь» калічити і вбивати «святих людей».

Набридло сперечатися. Не набридло боротися. Вичистити таку нечисть із наших реалій – завдання не менш важливе і складне, ніж на зовнішньому фронті, де ворога видно, видно його обличчя. В середині країни він більш замаскований, прихований, багатолікий. Він може бути викладачем в університеті або школі, водієм маршрутки, лікарем чи найнебезпечніше – представником владних або правоохоронних органів.

Від нас, громадянського суспільства, залежить їхнє комфортне чи, навпаки, некомфортне життя й існування взагалі «як класу». Звичайно, таке очищення, оздоровлення, внутрішнє одужання суспільства проходити має виключно

правовими методами в межах чинного законодавства. Але серед важелів ще й атмосфера громадянської нетерпимості до найменших виявів антидержавницьких (читати: антиукраїнських) дій чи висловлювань; активна солідарна громадська діяльність щодо впливу на органи влади, якщо ті не реагуватимуть на неподобства відповідно. Перефразую слова Джона Кеннеді, наближаючи їх до наших реалій, і скажу: «Не запитуй, що Україна зробила для тебе, скажи, що ти зробив для України». Що ти вже встиг зробити? Мабуть, не дуже багато. Тому думай і роби, поки є час, щоб тобі, дітям, онукам було чим пишатися. Наша доля в наших руках.

І ще одна теза. Минуло більше ста років. Українські «гниди» не змінилися. Загалом – не страшно, не вони роблять погоду. Змінився світ, радикально змінилися зовнішні обставини на нашу користь. Чому Україна не вистояла у 1918–1922 роках? Не так тому, що було слабке політичне керівництво, та ще й у стані перманентного розбрату, не так тому, що на Брест-Литовських переговорах за плечима юної української дипломатії не було державницької могутності, як тому, що нас не визнали і не підтримали лідери світової політики – США, Велика Британія, Франція. Угоди, підписані у Брест-Литовську з Німецькою, Австро-Угорською, Османською імперіями та Болгарським царством в головному історичному тренді тих подій, були приречені на провал і забуття.

Сьогодні картина якісно інша. Чого тільки варта зустріч 11 лідерів світових держав та організацій – США, Німеччини, Великої Британії, Франції, Італії, Японії, Польщі, Канади, ЄС, НАТО, Європейської Ради, котра відбулася 19 квітня і ще раз продемонструвала неймовірно дієву солідарність з Україною, яка бореться проти російських поневолювачів?! Тут усе гаразд. Щодо внутрішнього «фронту», гадаю, теж стане сил і вміння досягнути перемоги.

Завершити хочеться ще однією цитатою із творів С. Петлюри. «Будівництво Української Держави менше од усього походить на писання книжок з красного письменства або минувшої історії чи публіцистики. Воно вимагає від державного діяча великого знання техніки будівництва держави, прозорливості майбутнього, вміння орієнтуватись у складних обставинах сучасного життя, як українського, так і міжнародного, почуття міри і такту, а найпаче систематичної, невтомної, так званої «чорної» праці до якої не кожний здатен». Оскільки кожен із нас «трошки президент», упевнений: разом ми на це здатні!

Draining the Ukrainian swamp

Today, more than ever relevant are the words of Symon Petliura, Chairman of the Directorate of Ukraine (1919-1920): “We are not afraid of the muscovite lice; we fear the Ukrainian nits.”

More than a century has passed since he said those words! Yet the “lice” remain the same, rotten as usual. Only the entourage has changed. They enjoy all the benefits of modern civilisation whilst smearing with philistine mud the countries that produce said benefits and tellingly despising the peoples of those countries and their ways of life, all while praising the values of their so-called russian world with maniacal enthusiasm.

Those pathetic philistines are lost souls who deceive themselves as well as others. Put a hundred dollars and a hundred roubles in front of them and tell them: “Choose one”. Which option do you think will be their “sincere choice”? They drive cars imported from “hostile civilisations”, wear the same kind of branded clothing and shoes, and own iPhones, smartphones, and laptops created by human intelligence from beyond the curb of their “spiritual bastion”. Because of the above, they evoke contempt, disgust, and a general inability to see them as genuine Homo sapiens. In their critical mass, they represent a threat to the healthy part of the Ukrainian society, which is fighting against a ruthless aggressor on a battlefield nearly spanning the whole of Ukraine. They are fighting for its liberation, inviolable sovereignty, and blossoming science-intensive future.

They are a threat mainly to the surrounding youth, as they poison its conscience by repeating the narratives of solovyovite propaganda about the so-called “rotting gay-Europe”, “NATO bio laboratories”, and “vaccinated Ukrainian sparrows”, which fly towards the “holy Rus”, “armed” with deadly virus strains, to cripple and kill its “holy aborigines”.

We are tired of arguing. We are not yet tired of resisting. Cleansing our reality of such filth is no less important than winning on the external front. From a certain point of view, the latter is more straightforward. The enemy is visible, as is its face. The enemy is more concealed, masked, and many-faced within the country. It can be a teacher at a university or school, a driver of a bus, a doctor, or, most dangerously, a governmental or law enforcement official.

As a civil society, we are responsible for whether they get to live comfortably or the other way around. Whether they exist at all as a “social class”. Naturally,

such cleansing, healing, and internal recovery of society have to take place strictly through legal methods according to existing legislation. But there are other levers of influence, such as the environment of public intolerance for the slightest anti-state (read: anti-Ukrainian) action or statement and active and solidary civic activity on influencing authorities when they do not react to such outrage. Paraphrasing the words of John Kennedy and making them more relevant to our reality, I say: "Ask not what Ukraine has done to you, but what you have done for Ukraine." What have you done so far? Perhaps, not that much. Thus, you must think and act while there is still time so that your children and grandchildren will have something to be proud of. Our fate is in our hands.

One more argument. More than 100 years have passed. Ukraine's "nits" have not changed. It is not a critical problem in and of itself. It is not they who make a difference. We live in a different world now; the external circumstances have changed dramatically in our favour. Why did Ukraine fall over the period 1918-1922? It was not so much because our political leadership was weak and endlessly divided. Neither was it because the young Ukrainian diplomacy did not have a powerful government to rely on at the Brest-Litovsk negotiations. Instead, it was above all because we did not have the recognition and support of the leaders of global politics: the US, Great Britain, and France. The Brest-Litovsk Treaties signed with the German, Austro-Hungarian, and Ottoman Empires and the Kingdom of Bulgaria followed the major historical trend of those events. That is, they were doomed from start to failure and oblivion.

Today, the scenario is unmistakably different. Just consider the meeting of 11 leaders of global states and organisations: the US, Germany, the UK, France, Italy, Japan, Poland, Canada, the EU, NATO, and the Council of Europe! Having taken place on 20 April, it demonstrated extraordinarily efficient solidarity with Ukraine in its fight against Russian oppressors. The environment is in proper order. Looking back at the internal "front", I believe we will also find ourselves having sufficient strength and skill to secure victory.

In conclusion, I would like to cite another quote from the works of Symon Petliura: "Building the Ukrainian state is less like writing a book of fiction, history, or journalism. It requires the statesman to possess great knowledge of techniques of state building, the foresight of the future, the ability to navigate the complex circumstances of modern life, both Ukrainian and international, a sense of proportion and tact, and, above all, it requires him to systemically and tirelessly do the so-called 'black work' of which not everyone is capable". Since each of us is a bit of a president, I do not doubt that we are capable of this!

6 травня 2022

Національно-визвольна війна України проти рф і її вплив на регіональні та глобальні процеси

У новий світоустрій не з порожніми руками, а з вагомими українськими дарами

Повномасштабна військова агресія рф проти України спричинила відповідну національно-визвольну боротьбу українців, яка нині дещо різниться від класичних національно-визвольних революцій минулих століть, але має право так називатися, оскільки йдеться не просто про знищення зовнішнього ворога, який зазіхає на нашу територію, а про боротьбу насамперед світоглядів – між імперсько-реакційним сприйняттям реальності з боку москви та загальноцивілізаційним, гуманістично-демократичним з боку Києва.

Для України це війна за остаточне визволення національної свідомості від рудиментів сталінської адміністративно-політичної системи експрадянської імперії, куди наша держава фактично силоміць була вмонтована 1922 року. Для нас це не тільки війна за знищення ворожих полчищ і витурення їх за територіальні межі держави, а й сукупні радикальні внутрішні процеси – безповоротне викорінення антидержавницьких (насамперед проросійських) політичних сил, тотальна дерусифікація, а відтак самоствердження нашої ідентичності на міжнародній арені як політично монолітного державного утворення з незаперечними євросоюзними та євроатлантичними цінностями на основі розвитку наукоємного й високотехнологічного національного потенціалу.

Після доби Богдана Хмельницького та періоду УНР 1918–1922 років це третя й завершальна спроба увійти до світової спільноти таким її суб'єктом, який уже сьогодні викликає щиру повагу за нездоланну волю українців до перемоги, реальне національне визволення від багатовікових поневолювачів. Сьогодні для українців гасло латиноамериканських борців за свободу – *Patria o Muerte* – має особливий, найбільш глибинний сенс. Це гасло – Батьківщина або смерть – потрібно розуміти так: «Ми обираємо Батьківщину, смерть даруємо ворогам». Кожному – своє.

Важливо зазначити також, що ми прямуємо в новий світоустрій не з порожніми руками, а з вагомими українськими дарами. Серед них відзначу

насамперед наш внесок у формування нової європейської, а загалом же глобальної системи безпеки. Закордонні «експерти» пророкували Збройним силам України протриматися від трьох годин у повітрі до трьох тижнів на суходолі, проте наші військовики своїм професіоналізмом і силою духу спростували ці прогнози і дали потужний поштовх розвитку Північноатлантичного Альянсу та його найближчих сателітів. Героїчний ефективний спротив України «другій армії світу» розбудив Європу від заспокійливого летаргічного сну, у якому марились ілюзії, що зі злом можна домовитися, від нього можна відкупитися поблажливим ставленням чи удаваною повагою. Українці кров'ю та життям довели, що людська природа після Другої світової війни не змінилася – зло, варварство, дикунство можуть вгамувати тільки радикальні дії, а не слова.

Можливо, якісь частини шведської та фінської громад і мріяли в минулі десятиріччя, щоб їхні країни вступили до НАТО, проте переважну більшість задовольняла політика нейтралітету. Україна цим дружнім державам зробила неоціненний дарунок – підштовхнула громадську думку й політичних лідерів Стокгольму та Гельсінкі до ухвалення стратегічно важливого рішення: за прискороною процедурою якнайшвидше приєднатися до НАТО.

Зрештою, після Другої світової війни Європа ще не була такою об'єднаною, як стала завдяки поки що лише кандидатам до її клубу – українському народові, який прийняв на себе удар вищезгаданої варварської навали, щоб укотре захистити себе й увесь континент.

Як ще війна в Україні вплинула на регіональні та глобальні процеси? Згадаймо насамперед витіснення РФ з ринку нафти та газу і з усієї політичної арени. Тут же слід зазначити падіння міжнародного авторитету РФ, занурення її в глибоку внутрішню та зовнішню кризи.

Звичайно, українські реалії – це не конституційна норма прямої дії. Світові процеси – це переплетіння складних різнобічних політичних сил та інтересів, і їх потрібно сприймати в поліфонічному, часто-густо суперечливому розвитку, але безперечним є те, що на вістрі всього цього сучасного геополітичного перформансу – Україна. Саме вона є тим рушієм, який форматує підвалини нового світового порядку першої половини XXI століття. Це дуже відповідальна історична місія, і я впевнений, що ми її з честю виконаємо.

Ukraine's national liberation war against russia and its impact on regional and global processes

*We are entering a new global order: not with empty hands
but with meaningful Ukrainian gifts*

Full-scale russian military aggression against Ukraine triggered, on our part, a full-scale national liberation war, which, during the first quarter of the 21st century, has proven to be pretty different from the traditional liberation movements of the 50s and the 60s of the previous century. Despite this, it is still a national liberation war in more than name only. After all, it is not merely a fight to destroy an external enemy encroaching on our territory but primarily a confrontation of worldviews. It is a fight between two ways perceiving reality: moscow's imperialistic and reactionary, and Kyiv's civilisational, humanistic, and democratic.

For Ukraine, it is a war for the final liberation of the national conscience from the vestiges of the stalinist administrative and political system of the post-soviet empire, into which it was forcefully integrated in 1922. To us, this war is not just about eliminating enemy swarms and banishing them beyond the territorial boundaries of our state, but also about the overall radical internal processes, the irreversible eradication of the anti-state (primarily pro-russian) political forces, and comprehensive uprooting of the russian fascism. As such, it is about affirming our identity as a monolithic state entity with undeniably European and Euro-Atlantic values based on developing a science-intensive and highly technologically advanced national potential.

Following the era of Bohdan Khmelnytskyi and the period of the Ukrainian People's Republic (1918-1922), this is the third and final attempt to become an actor within the world community, this time already enjoying its sincere and genuine respect. Respect for the indomitable Ukrainian determination to win and for our centuries-long history of national liberation from the yoke of various oppressors. Today, "Patria o Muerte", the motto of Latin American freedom fighters, bears a most profoundly special meaning for Ukrainians. This slogan, "Homeland or death", shall be interpreted as "We choose homeland for ourselves and bestow death upon enemies"; to each their own.

It is also worth noting that we are entering a new global order not with empty hands but with meaningful Ukrainian gifts. Among those gifts, I want to emphasise our contribution to creating a new European but essentially global security system. According to foreign “experts”, the Armed Forces of Ukraine were to last no longer than 3 hours in the air and 21 days on the land. Instead, they refuted all such prognoses with their professionalism and willpower. In doing so, they gave a powerful impetus to the advancement of both NATO and its closest satellites. Ukraine’s heroic and effective resistance against the “world’s second army” essentially woke Europe from the soothing lethargy in which it had been entertaining the illusion that it is possible to negotiate with evil using false leniency and respect to placate it. Ukraine paid in the blood and lives of its defenders and citizens to prove that nothing in human nature has changed since World War II and that only radical actions, not verbal acts, can tame evil, barbarism, and savagery.

Perhaps some fraction of the Swedish and Finnish public dreamed in the past decades that their countries joined NATO, but the overwhelming majority was satisfied with the policy of neutrality. Ukraine gave an invaluable gift to those friendly states – it nudged the public opinion and the political leaders in Stockholm and Helsinki to adopt the strategically critical decision to join NATO as soon as possible under the accelerated procedure.

And indeed, Europe has not been as unified since the end of World War II as it is now. This unity became possible thanks to those who are, for now, just a candidate for membership in the European club – the Ukrainian people who poised themselves for the strike of the aforementioned barbarian swarm to once again defend themselves and the whole continent.

How else did Ukraine’s actions influence regional and global processes? Most notably, they led to the dislodging of Russia from the oil and gas market and the international arena in general. It is also worth mentioning the downfall of the international authority of the Russian Orthodox Church and its descent into deep internal and external crises.

Of course, our Ukrainian reality is not a proverbial constitutional rule with direct effect [on the international processes]. Global processes are the interweaving of complicated and multi-faceted political forces and interests, which we must understand by their polyphonic, often contentious development. Nonetheless, there is no denying that Ukraine largely spearheads this modern geopolitical performance. Ukraine is the driving force, shaping the foundations of a new global order in the first half of the 21st century. It is a crucial historic mission, and we will be honoured to fulfil it.

10 червня 2022

«Суверенітет» по-російськи: назад, у «щасливе минуле» совка і царизму

Дню «державного суверенітету» рф приурочено. Чому в лапках, гадаю, читачеві пояснювати не потрібно. Проте про всяк випадок наприкінці есе висловлю свою позицію з цього приводу

Наближається 12 червня – день «державного суверенітету», м'яко кажучи, недобросусідської країни, і мені, історику, чомусь спали на думку події в московії 11 червня 1937 року, коли на закритому судовому засіданні спеціальної судової палати верховного суду СРСР до смертної кари було засуджено групу вищих радянських воєначальників – маршала Михайла Тухачевського, комдивів Іону Якіра, Ієроніма Уборевича, комкора Віталія Примакова та інших. Це так звана «справа Тухачевського», що дала поштовх широкомасштабним репресіям проти військового люду тогочасної держави.

Як це стосується сьогодення? Багатосторінкове звинувачення цих бідолах зводилось до двох страшних слів «військово-фашистська змова», які негайно обірвали їхні життя. Того ж дня, згідно з вироком суду, їх розстріляли. Оце їдке слово «фашизм» і його глибока вкоріненість у головах люду за порибриком чомусь не вивітрилися досі. Боролися зі своїми «фашистами», хоча той же Тухачевський ще 1935 року в особистому листі до сталіна наполягав, що основною небезпекою для СРСР є Німеччина; боролися зі справжніми фашистами (світла пам'ять тим, хто віддав життя в борні 1939–1945 років); тепер борються з українським фашизмом, нацизмом і виокремлюють ще одного ворога – український націоналізм. Колись його ще гучно іменували буржуазним. Мабуть, щоб у трудящих мас селянсько-пролетарського походження він викликав негайну огиду.

Щось тим людам пороблено в тому краї. Ще з того часу. Адже знищивши «фашиста» Тухачевського і багато інших 1937 року, москва через два роки підписала пакт ріббентропа – молотова, який фашистську Німеччину і комуністично-колгоспний СРСР побратав і дав карт-бланш на знищення Польщі та її поділ між сторонами цього договору.

Мені здається, той «привид комунізму», що колись вештався Європою, якось трансформувався у «привида фашизму», міцно оселився в районі кремля і ночами «накачує» місцевий політикум своєю отрутою, яка вичавлює

з його мізків останні краплини здорового глузду. Ворог мариться звідусіль – з Європи, Америки, Австралії, Японії та, звичайно, насамперед з України. Ментальність та аналітичність нижче плінтуса, навіть нижче тієї щілини, куди заповзають таргани. Я впевнений, що в Україні немає нікого, хто б із глибоким потрясінням не запитував себе: «Як таке могло статися? Я уві сні чи наяву? Наші предки воювали і партизанили, працювали в тилу до сьомого поту задля перемоги, а ми тепер – фашисти?! Люди добрі, схаменіться!». Але люди не добрі. Вони не схаменулися і не схаменуться, допоки Збройні сили України не виженуть примусом цю потвору та її недобиті рештки з рідного краю і не запечатають їх на віки вічні там, звідки вони повилазили.

Сучасна рф не вписується в цивілізаційний історичний ритм. Її канудить, лихоманить, тягне в «щасливе минуле», чи то царське, чи то радянське. Її майбутнє на цих, вибачте, понтах незрозуміле, але однозначно трагічне. Відчуваючи цей дисонанс із нормальним світопорядком, вона припускається однієї помилки по іншій, яка вже тягне за собою автоматично один злочин по іншому. Де «доблесні» розвідувальні служби рф? Хто дав путіну аналітику, що можна напасти на Україну і вона впаде, і на Хрещатику «визволителів» хлібом і сіллу зустрічатимуть вдячні громадяни? Загалом роль спецслужб у цих буремних подіях – окрема тема. Нагадаю тільки, що 10 травня Комітет Сенату США з розвідки відправив до Офісу Директора Національної розвідки, Міністерства оборони та ЦРУ секретний лист. У ньому зазначено, що ці органи недооцінили можливості української армії у протистоянні з рф, передбачаючи взяття Києва за 3–4 дні. На думку членів Сенату, методика роботи розвідувальних служб неефективна та потребує реформ. За інформацією з різних джерел, деяких американських високопосадовців не задовольнило й те, що «кити» розвідувальної спільноти не взяли до уваги прогнози Бюро розвідки та досліджень – невеликого розвідоргану в складі Держдепу США. Виявилося, що його фахівці передбачали розвиток подій в Україні значно точніше, але до них ніхто не прислухався. Критики вважають, що якби США надали військову допомогу ЗСУ раніше, це б суттєво змінило баланс сил на полі бою. Проте, як я зазначив, це – окрема тема.

Нині на порядку денному рф і її незалежність, якою і не пахне – радше навпаки. Колосальна залежність від зашкарублості політичного мислення, від фобії через ворогів у всьому світі, від русифікації, коли, згідно з законами драми, лицар, який вбив дракона, сам перетворюється на потвору. А як вам така «незалежність» цілком серйозно: «не буде путіна – не буде росії»? І майже стовідсоткова віра в це божевільне гасло.

Україна – справді незалежна і водночас частина світової нормальної громади. У нашого сумнозвісного сусіда з незалежністю роботи непочатий край. Зі «святком».

“Sovereignty” in russian style: back into soviet and tsarist “happy” past

The essay is timed to the “sovereignty” day of the russian federation. I suppose there is no need to explain the quotation marks to the reader. Nonetheless, I will explain them near the end, just in case

12 June draws near, which is the sovereignty day of our, shall we say, non-amicable neighbour. In this connection, I, as a historian, am somehow reminded of June 1937 events in moscow. Specifically, on 11 June 1937, several senior soviet military leaders, including Marshal Mikhail Tukhachevsky, Komandarms Iona Yakir and Ieronim Uborevich, and Komkor Vitalii Prymakov were sentenced to death at a closed trial of the special chamber of the supreme court of the soviet union. The so-called Tukhachevsky Case was a prelude to that era’s large-scale purges of the ranks of the soviet military.

Why did this come to my mind, and what relation does it bear on the events of today? The contents of the multi-page document charging those poor fellows with crimes boiled down to three terrible words: “military-fascist coup”; those three words abruptly ended their lives. They were shot per the court sentence on the same day. The caustic word “fascism” has somehow persevered, remaining deeply ingrained in the minds of russians to this day. They were fighting “fascists” among their own at first, even though Tukhachevsky himself wrote a personal letter to stalin in 1935, insisting that Germany posed the greatest threat to the soviet union. Later, they fought real fascists (blessed be the memory of those who gave their lives in the struggle against that brown plague). Now, they are fighting the so-called “Ukrainian fascism”, “nazism”, and “Ukrainian nationalism”, a newly distinguished foe. They once loudly styled it as bourgeois. Perhaps, they were trying to stir immediate incessant repulsion among the masses of workers of peasant or proletarian origin.

Ever since that era, those people over there kept looking for scapegoats for something. Indeed, having killed the “fascist” Tukhachevsky and many more people in 1937, moscow proceeded to sign the molotov-ribbentrop pact in 1939, which tied fascist Germany and communist-kolkhoz soviet union with bonds of eternal friendship and granted the signatories a carte-blanche for destroying and partitioning Poland.

I feel as though the “ghost of communism” which had once haunted Europe somehow transformed into the “ghost of fascism” and firmly settled down near the kremlin, where every night it fills local political circles with venom, destroying whatever remains of common sense in their brains. In the resulting delirious state, they see the enemy everywhere: Europe, America, Australia, Japan, and, first of all, of course, Ukraine. Their mentality and critical thinking fell through the floor and hit rock bottom, even lower than where the cockroaches dwell. I am confident that every Ukrainian citizen has had to ask themselves in shock: “How could it have come to this? Am I awake or delirious? How can we, the children of those who fought as soldiers and guerrillas, working to the bone for victory, be the fascists? Good people, come to your senses!” Yet the people are anything but good. They have not come to their senses, and they will not until the Armed Forces of Ukraine forcefully banish this abomination and its unfinished remnants from our homeland and seal them forever in the hole they crawled out of.

The contemporary russian federation does not conform to the historical civilizational rhythm. Such rhythm makes it nauseous, reeling, and drawn to the “happy past”, whether tsarist or soviet. Such extravagant whims make its future baffling but obviously tragic. Feeling this dissonance with the sensible world order, it makes one mistake after another, eventually executing one crime after another. Where are the “valiant” russian intelligence services? Who gave putin the intelligence, suggesting that in case of a russian attack, Ukraine would fold and the people would welcome the “liberators” with bread and salt on Khreshchatyk Street? The role of the special services in those turbulent events is a separate topic in its own right. I would only like to remind the readers about the secret letter the United States Senate Select Committee on Intelligence sent to the Office of the Director of National Intelligence, the Department of Defence, and the CIA. The letter stated that those bodies underestimated the ability of the Ukrainian army in a stand-off against russia by predicting “Kyiv falling in 3-4 days”. Members of the Senate see that the methods of their intelligence services are inefficient and require reforming. Various sources reported that certain American officials were displeased with how “the whales” of the intelligence world had ignored the analysis of the Bureau of Intelligence and Research, a small intelligence agency in the US Department of State. It became known that its employees had prepared a much more accurate prognosis of the events in Ukraine, but no one took heed of it. Critics claim that if the US had provided military aid to the Armed Forces of Ukraine earlier, it would have considerably altered the balance of power on the battlefield. However, as I have stated already, this is a topic for a separate discussion.

In today’s spotlight is the russian federation and its independence but, in reality, absolute lack thereof. That country depends on the rigidity of political thought,

the phobia of omnipresent enemies, and the russian strain of fascism. As the classic rule of tragedy goes, a knight, having slain a dragon, turned into an abomination himself. And how do you like the saying: "without putin, there will be no russia"? Such an insane slogan believed by nearly all.

Ukraine is genuinely independent while also a part of the healthy global community. Our infamous "independent" neighbour has not even learned the meaning of this word. I wish it a happy "independence" day.

8 липня 2022 року

На східному фронті без змін?

*Заморожений конфлікт для кремля – це рідна стихія,
улюблене зовнішньополітичне середовище*

Фахівці кажуть, що рф взяла паузу та мобілізує свою економіку для тривалої війни. Фронт в Україні нібито стабілізувався. Гідра взяла собі перепочинок. Уперше за 133 дні війни, а саме 6 липня, міноборони рф, а відтак і численні пропагандисти-підгавкувачі не заявили про які-небудь нові «територіальні здобутки». Водночас кремль готує так звану криptomобілізацію економіки рф для тривалої війни проти України. Якщо не бліцкригова перемога, то як план «Б», створюють ще один розлогий, масштабний, «добротний» за російськими мірками заморожений конфлікт. На це вони мастаки. Ілон Маск тягне людство в космос, до Марсу, до нових технологічних звершень; ці ж нелюди в погонах сіють смерть від Сирії до Молдови та Грузії, а щоб розвіяти сумніви у «величі» рф, улаштували бійню в центрі Європи. Мовляв, тремтіть і покоряйтеся! Особисто в інтернеті прочитав, як черговий божевільний за-порєбриковий коментатор надривався: «опять русский ванька должен прийти и спасти мир». Уже 36 з гаком тисяч наспасали. Go ahead!

Отже, цілком імовірно, що зараз ставка на заморожений конфлікт. Для кремля це рідна стихія, улюблене зовнішньополітичне середовище. Насамперед, для російського обивателя це до болю рідне та знайоме. Все збігається з тим, що 30 років поспіль їм пояснював ящик і ті бісогони, котрі в ньому мешкають. Яка велика сила слова! Не бісовідгонителі, і справді бісогони. Нагнали їх стільки, що важко уявити, чи вистачить усїєї води в священній річці Йордан, щоб окропити й очистити цю нещасну землю від її біснєватих поселєнцїв, які здебільшого завжди «всі як один», «завжди напоготові» сотворити будь-яку мерзенну, тільки не добру справу...

На Східному (Південному) фронті без змін? Звичайно, це риторичне запитання, бо щохвилини чуємо трагічні новини про нові жертви серед цивільних і наших героїчних оборонцїв. Гідра пригальмувала активність, але не припинила руйнувати міста та села України, об'єкти промисловості й інфраструктури, грабувати все, до чого доторкнулись її загребушчі руки, і тягнути до свого мордору. Від українського хліба (зерна) до промислового обладнання, від лікарсько-фармацевтичних засобів до наших музейних матеріальних

і духовних цінностей. Особливо «просунуті» в своєму розвитку північні варвари не гребують унітазами й іншим сантехнічним причандаллям. Для багатьох із них це як для нормальної людини айфон нового покоління. Саме тут чітко видно розходження векторів нашого цивілізаційного сприйняття та подальшого розвитку.

Щоб заповнити відносну паузу на фронті, кремль активізувався у зовнішньополітичній площині. Ухвалено чергове «мудре» рішення просвітити світову громадськість щодо фашизму, неонацизму та радикального націоналізму в Україні в стінах Ради Безпеки ООН. Кремлівські дипломати планують захід з участю представників держав-членів ООН (відповідні запрошення розіслано), під час якого розповідатимуть не про дружбу гітлера – ріббентропа зі сталінім – молотовим, не про те, як голодний, колгоспний радянський союз гнав тисячотонні ешелони із зерном (переважно українським) до нацистської Німеччини та, щоб цілком наситити цього монстра, не шкодував і бакинсько-грозненської нафти. Вони не розповідатимуть про те, як так звана РОА («русская освободительная армия») з іншими колаборантами сумарною чисельністю до 3,5 мільйонів осіб разом з фашистами вбивали нещасних радянських людей, які чинили опір ворожій навалі. Вони не розповідатимуть про інші численні факти й епізоди того лихоліття, а також про сучасний неофашистський (тепер уже рашистський рух) у так званій православній росії. Не будуть – і не потрібно! Це вже давно знані факти, як би глибоко відповідні державні органи рф не намагались приховати їх у своїх архівах. Шила в мішку не втаїш. На початку так званої перебудови та в ранній період ельцинського правління багато чого було розкрито, вперше оприлюднено – власне все те, про що й так знали. А говоритимуть вони про український фашизм, неонацизм і ще якісь придумані ними страшилки, щоби виправдати свою насамперед історичну безпорадність бути достойним справним господарем на власній землі, щоб відбілити імперську, загарбницьку сутність. Це для нас уже минуле. Цю пастку ми оминули. Навіть не хочеться дискутувати. Тож побажаймо нашим дипломатам в ООН, в усьому світі невичерпної енергії, стійкості, витримки, наполегливості, щоб просвітити свідомість та історичну пам'ять серед тих народів і їхніх політичних еліт, де ще не посіяні і не зійшли зерна правди. На Східному фронті – зміни! Ми зірвали бліцкриг, ми практично зруйнували літні плани ворога. І поступово, з неймовірними труднощами, але неухильно наближаємося до Перемоги.

All quiet on the eastern front?

To the kremlin, a frozen conflict is a natural habitat, a favourite foreign policy environment

Experts say that russia has taken a pause and is currently mobilising its economy for a prolonged war. The frontlines in Ukraine seem to have stabilised. The hydra allowed itself to rest. On 6 July, or for the first time in the 133 days of the war, the russian ministry of defence did not report any “territorial gains”. Of course, neither did the numerous propagandists. At the same time, the kremlin is preparing the so-called “cryptomobilisation” of russia’s economy for a prolonged war against Ukraine. Now that they have failed to win by blitzkrieg, they recourse to plan B by solidifying another broad, sprawling frozen conflict. They are good at doing this. While Elon Musk drags humanity forward, towards space, Mars, and new technological breakthroughs, those fiends in uniforms, who have been sowing death from Syria and Moldova to Georgia, now embarked on a slaughter in the middle of Europe to dispel the doubts of russia’s “grandeur”. Tremble and submit! On the Internet, I saw yet another rabid russian commenter going out of his way asserting: “russian Ivan once again has to get up and save the world”. Have you saved your 36,000-plus men? Go ahead!

Thus, in all likelihood, they are currently betting on a frozen conflict. To the kremlin, a frozen conflict is a natural habitat, a favourite foreign policy environment. To regular russian commoners, more than anyone else, this is all too familiar and dear. It all conforms to what the fiend-conjurers from the TV screen have been explaining to them for 30 years. How mighty is the word! Indeed, instead of warding the “fiends” off, they have been conjuring them upon people. On such a scale that, by now, I can hardly believe that all the water from the Jordan river would be enough to sprinkle that miserable land and cleanse its demon-possessed inhabitants, the majority of whom are always “one for all” and “are always on alert”. On alert for vile deeds, not good causes...

All quiet on the Eastern (Southern) front? It is undoubtedly a rhetorical question because there is not a minute that we do not receive tragic news about civilian casualties and our heroic fallen defenders. The hydra slowed its pace, but it never stopped devastating Ukraine’s cities and villages, industrial and infrastructure facilities, pillaging everything it taps with its sticky paws and hauling the spoils back

to the morder; from Ukrainian bread (grain) to industrial equipment, from medicine to the physical and spiritual treasures from our museums. The particularly “advanced” in development type of northern barbarians do not shy away from stealing toilets and other plumbing components. Those things to them are like an iPhone of the latest generation to regular people. Such behaviour is what lets us see how divergent our vectors of civilisational perception and further development are.

To fill the relative pause on the frontline, the kremlin galvanised its efforts in foreign policy. They made yet another “brilliant” decision: to enlighten the global public through the Chamber of the UN Security Council at the expense of Ukraine’s so-called “fascism”, “neo-nazism”, and “radical nationalism”. Kremlin diplomats in the UN are planning to carry out an event for representatives of the UN member-states (they have already sent the invitations). They will not speak about the friendship between hitler, ribbentrop, stalin, and molotov. They will not confess how the soviet union, despite its starving kolkhoz population, was sending echelons with thousands of tonnes of predominantly-Ukrainian grain to fascist Germany, not even sparing the oil from around Baku and Grozny in feeding the monster. They will not tell how the so-called Russian Liberation Army and other collaborators, of whom there were almost 3.5 million people, assisted the fascists in murdering innocent soviet people who defied the enemy invasion. They will not share countless other facts about that wicked era, nor will they share the truth about the modern neo-fascist (now known as ruscist) movement within the so-called “orthodox Russia”. Nor do they even need to. Those facts have long since become known, despite the russian government’s best attempts to bury them within its archives. The cat is out of the bag. Many things were revealed and published for the first time at the start of the so-called Perestroika and during the early periods of Yeltsin’s reign. Even before, none of that was secret, exactly. All the same, they will be talking about Ukrainian “fascism”, “neo-nazism”, and some other horror stories made-up to justify their historical feebleness in governing their land with dignity and skill and to whitewash their aggressive imperialistic nature. For us, it is yesterday’s problem. We have bypassed this trap. There is no desire left even to argue. Let us wish endless energy, fortitude, endurance, and active assertiveness to our diplomats in the UN and worldwide. They need it to enlighten the consciousness and historical memory among the people and political elites in places where the words of truth have not been sown or nurtured yet. It is not quiet on the Eastern front! We thwarted the blitzkrieg; we practically ruined our enemy’s summer plans. And we are gradually moving towards Victory, with immense difficulties but steadily.

14 липня 2022 року

«Треба вчити матчастину»: кремлівські нащадки януарійовича

На ґрунті сучасної «революційної доцільності», яка видозмінилась і прийняла мантру «обеспечение безопасности россии», побудована вся та безглузда, алогічна, небезпечно-злочинна купа дій, що називають внутрішньою та зовнішньою політикою рф

У розпал сталінських репресій 1930-х років каральну систему, крім, звичайно, «батька всіх народів», очолював прокурор СРСР андрій януарійович вишинський. Його провина перед мільйонами знищених людей значно більша, ніж провини всіляких ягод, ежових, меркулових, абакумових, берій, які, як з'ясувалося, були по суті просто патологічними садистами, а януарійович все ж таки претендував на якусь шляхетність та інтелектуальність. Доктор юридичних наук, ректор московського державного університету, міністр закордонних справ і представник СРСР в ООН.

Проте саме цей «інтелектуал» теоретично обґрунтував і юридично унормував жахливу репресивну радянську каральну систему, яка діяла безжально та безперебійно. Як творець так званої «соціалістичної теорії права» він, зокрема, впровадив у радянську доктрину кримінального права поняття «передбачувана деліктність», або, якщо простіше, потенційна схильність учинити кримінальний злочин. А позаяк базовим методом радянських слідчих того часу була ідеологема так званої революційної доцільності, це давало каральним органам необмежені можливості тягнути в свої тенета, позбавляти волі і зазвичай життя майже будь-кого.

У ті далекі жахливі часи, коли республіки СРСР і відповідні області отримували з центру рознарядки щодо знешкодження певної кількості антирадянських елементів, «доблесні» чекісти з цими «жнивими» справлялися досить уміло. До катівень кидали всіх – дітей, родичів сільських дячків, так званих куркулів, підкуркульників, військовиків і їхніх нащадків, які мали хоча б якийсь стосунок до царської армії, представників «гнилої» інтелігенції та інших. Адже ці люди, які тільки починали жити і взагалі ще нічого не встигли зробити, за науково-теоретичним домислом януарійовича «потенційно могли бути схильними, щоб колись учинити злочин проти радянської влади», тобто, згідно із цією вбивчою в прямому сенсі логікою, вони «повинні

бути заарештованими, підданими суду і покараними». Оскільки «батько народів» водночас проголосив, що «у міру побудови соціалізму класова боротьба буде зростати», це все надзвичайно «гармонізувало» й переконувало переважну більшість радянських людей того часу, що вони справді живуть в «дедалі більш ворожому внутрішньому та зовнішньому оточенні». Тому сьогодні абсолютно зрозуміло – знамено януарійовича в міцних, надійних руках його «талановитих» юридично-дипломатичних нащадків.

Далі цієї «революційної доцільності» думка кремлівських поводитирів відтоді не розвинулася. Заклякла на місці й ані руш! Хоча минуло вже майже століття. Людство створило нові технології, навчилося досить ефективно налагоджувати взаємодію та конструктивну співпрацю між окремими його частинами – у деяких регіонах ця синергія зусиль мала неймовірно позитивний результат.

Наприклад, утілений у життя після Другої світової війни проєкт європейської економічної та політичної інтеграції або досить удача взаємовигідна співпраця країн Південно-Східної Азії – АСЕАН. Звичайно, світ не став ідеальним і безпроблемним; підґрунтям самої природи людської цивілізації є принципи змагальності та конкурентності, що неминуче ведуть до виникнення суперечливих, конфліктних ситуацій, які здебільшого можна розв'язувати дипломатично-правовим шляхом. Знову ж таки наведу приклад ЄС, що свідчить: за справді мудрого, виваженого підходу будь-які проблеми можна розв'язати в політико-юридичній площині та навіть повернути ситуацію на 180 градусів і мати з неї тільки зиск. Взаємини Німеччини та Франції. Протягом багатьох минулих століть вони були основним джерелом і двосторонніх конфліктів з неймовірною кількістю жертв, і в більших масштабах утягували в свої розбрати весь Європейський континент, а то й увесь світ. Сьогодні відносини Берліну й Парижу – це та вісь, яка міцно тримає всю систему європейської інтеграції, вісь, яка довела: можна і потрібно жити мирно, дружно, по-розумному й у своє задоволення.

Тепер москва. На ґрунті сучасної «революційної доцільності», яка видозмінилась і прийняла мантру «обеспечение безопасности россии», побудована вся та безглузда, алогічна, небезпечно-злочинна купа дій, що називають внутрішньою та зовнішньою політикою рф. На підставі цієї догми базувалися російські підходи та сприйняття сучасної незалежної України. Якщо Київ проголосив курс на європейську інтеграцію, до того ж зробив це ще 16 липня 1990 року в Декларації про державний суверенітет, а пізніше задекларував прагнення до співпраці з Північноатлантичним Альянсом, то в очах москви Україна стала потенційно деліктною. Ще ніхто нікуди не вступив, і не скоро це відбудеться (а якщо, дай Боже, відбудеться, то не кремлю нам указувати,

яким шляхом іти!), але цього достатньо, щоб починати нас «арештовувати, судити та карати». Усе як у януарійовича.

Є старий радянський анекдот, який закінчується словами «Треба вчити матчастину». Це правда. Треба вчити і знати історію. Треба читати книжки й архівні документи. Як казав класик Рей Бредбері, непрочитані книжки вміють мстити – і помста неминуча. Сумнозвісний приклад януарійовича не дасть збрехати.

“We must learn the materiel”: kremlin disciples of vyshinsky

The modern version of soviet “revolutionary expediency”, the idea that has since morphed into a different shape and adopted the mantra of “protection of russia’s security”, is the foundation underneath russia’s insane, illogical, dangerous, and criminal domestic and foreign policy

I will refresh the memory of those who have forgotten. During the 30s of the last century, at the height of stalin’s repressions, the “father of nations” was not the only mastermind in charge of the soviet punitive system. The other one was state prosecutor andrey vyshinskiy. He committed an order of magnitude more wrong to the millions of exterminated innocent people than the likes of yagoda, yezhov, merkulov, abakumov, or beria. Those were nothing but pathological sadists, whereas vyshinsky still posed for a somewhat honourable intellectual. He was a Doctor of Law, Rector of moscow state university, Minister for Foreign Affairs and Ambassador of the soviet union to the UN.

Yet that same “intellectual” authored theoretical groundwork and gave legal shape to the horrendous and repressive soviet punitive system that functioned ruthlessly and continuously. As the creator of the “socialist legal theory”, he, among other things, introduced such a concept into the soviet criminal law doctrine as “perceived tort”, which, in simpler terms, stands for potential predisposition to committing a crime. Since the idea of “revolutionary expediency” effectively served as the modus operandi of soviet investigative authorities, this concept opened doors to limitless possibilities for the arms of the punitive system to detain, imprison, and execute practically anyone.

In those distant and horrid days, whenever the republics and oblasts of the soviet union received orders from moscow to neutralise a certain number of anti-Soviet “elements”, the “valiant” secret police officers were there to carry out those “harvests” quite efficiently. They threw people into torture chambers without discrimination: children, relatives of village clergymen, the so-called kulaks and sub-kulaks, somehow related to the tsarist army military servicemen and their descendants, representatives of “the rotten intelligentsia”, etc. After all, in the theoretical fantasies of vyshinsky, those people who were only starting their lives and had not yet done anything were “potentially predisposed to eventually committing crimes

against the soviet rule". Such deadly logic justified those people's arrest, judgement, and punishment. Moreover, the "father of nations" had already stated that "the process of building socialism will gradually cause class struggle to intensify". Therefore, the logic was "harmonious" and easy to believe for most soviet people. It was easy to think they truly lived in an "increasingly hostile domestic and international environment". It is no wonder that today the banner of vyshinsky remains in the firm and safe grasp of his "talented" descendants in the legal and diplomatic fields.

Since then, the beliefs of the kremlin leaders have not evolved beyond that "revolutionary expediency". They froze in time, refusing to keep up with progress! Even though almost 100 years have passed. Humanity has developed new technologies and has become quite good at coordinating interactions and developing constructive cooperation between the groups it consists of. In some regions, this synergy of efforts has borne incredibly positive results.

Examples include the European economic and political integration project fulfilled in the wake of World War II and the very successful and mutually beneficial cooperation among the countries of South-East Asia via ASEAN. Naturally, the world has not turned flawless. The very nature of human civilisation is rooted in the principles of competition, inevitably leading to the emergence of contentious conflict situations, which, in their majority, can nonetheless be solved through diplomatic and legal means. Once again, the example of the EU demonstrates that a genuinely wise and balanced approach opens up possibilities for solving virtually any issue on the political and legal plane, turning the situation around completely so that it results in nothing but benefits for the parties involved. Case in point, the relations between France and Germany. For centuries, they were a significant source of bilateral conflicts with immense death tolls. They regularly dragged the rest of the European continent into their quarrels, which in several cases essentially meant the involvement of the entire world. Today, the relationship between Berlin and Paris forms a cornerstone holding the whole system of European integration firmly together, thereby proving that people can and must exist in peace and amity to, in simple words, live reasonably to our hearts' content.

As to moscow, the modern idea of "revolutionary expediency", which has since morphed into a different shape and adopted the mantra of "protecting russia's security", is the foundation underneath the insane, illogical, dangerous, and criminal foreign and domestic policy of the russian federation. Let us dwell on the latter. That dogma shaped the approaches and attitudes towards modern independent Ukraine. Having outlined in the Declaration of State Sovereignty its course towards European integration on 16 July 1990 and later declared its vector towards NATO cooperation, Kyiv turned into a "tort case in the making" in moscow's eyes.

Nobody has yet entered anything and will not for a long time (and should it hopefully happen in the end, the kremlin has no business telling us which path to take!), yet it was enough for them to start “arresting, judging and punishing”. All according to vyshinsky.

There is an old soviet joke everyone has heard. It ends with the words “one must learn the materiel”, and there is truth to it. We must learn and know the history. We must read books and archival documents. To quote a classic, “unread books know how to take revenge”. Such revenge is inescapable. The notorious example of vyshinsky does not leave much room for doubts.

23 липня 2022 року

Перемовини з рф тривають: наш колективний дипломат – Збройні сили України

*Жодних компромісів, жодних поступок, жодної довіри до суб'єкта,
якого буде переможено!*

Згідно з офіційними заявами речників ОП і МЗС України, сьогодні немає жодних перемовин між Києвом і Москвою про припинення війни, перемир'я, досягнення миру тощо. Вони поставлені на паузу. Мабуть, це так, і сумніватися у цій інформації немає підстав. Хоча й немає в мене підстав вірити тим численним коментарям від експертів і псевдоекспертів, коли ці перемовини уривчасто відбувалися. У цих коментарях оцінювали все й усіх. Препарували до атома склад учасників переговорів, їхню легітимність, здатність і налаштованість справді захищати наші корінні інтереси. Звичайно, головним об'єктом коментарів був насамперед порядок денний, питання, що їх обговорювали, межа компромісу, на який могла погодитися Україна, щоб досягнути миру і не поступитися ані на децимлю своїми національними інтересами.

Проте немає довіри тільки тому, що дипломатичні перемовини – це така конфіденційна справа, а в цьому разі ще й так утаємничена, що, думаю, лише одна особа – Глава Держави – знає всі нюанси цього надчутливого процесу. Кому брати участь у перемовинах, які повноваження в учасників переговорної групи, хто запрошений бути зовнішнім посередником для успішного проведення. На те він і Глава Держави, але, оскільки, нагадаю, кожен із нас теж трішечки президент, маю намір висловити міркування щодо цих перемовин, їхнього змісту та кінцевої мети.

Ми вже припускалися дипломатичних помилок, насамперед щодо підписання сумнозвісного Будапештського меморандуму, який, окрім інших, має ще й той недолік, що українськомовна й англомовна версії його тексту в принципових статтях різняться (а це взагалі неприпустимо у праві міжнародних договорів). Маємо інші промахи, як-от так званий Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною та рф від 14 січня 1998 року (офіційно втратив чинність 1 квітня 2019 року). Тож нова угода між нами та країною-агресором повинна містити правовий механізм незворотного покарання всіх,

хто вчинив злочин проти України, чітко прописану систему повної компенсації матеріально-технічної шкоди, яку нам завдав агресор, і, звичайно, положення про повне відновлення територіальної цілісності України в межах кордонів 24 серпня 1991 року. Міжнародне право, зокрема кримінальне (Римський статут 1998 року), чітко визначає санкції проти чотирьох головних міжнародних злочинів – геноциду, злочинів проти людяності, воєнних злочинів і злочинів агресії. Як на мене, творці статуту писали його для сучасної рф. Практично немає статті, яку б вона не порушила на нашій українській землі. Я додав би ще до тексту майбутньої угоди не тільки юридичну, а й духовно-моральну санкцію. Той люд за поребриком, який розпочав і веде проти нас руйнівну війну, мав ще хоча б заради спасіння своїх майбутніх поколінь покаятися, а відтак, можливо, почати своє духовне очищення й одужання. Проте це із царини наївно-романтичного. Усвідомлюю. Але так хотілося б.

Зміст перемовин безпосередньо пов'язаний з описаною кінцевою метою. А це означає – жодних компромісів, жодних поступок, жодної довіри до суб'єкта, який зазнає поразки. Непоступливість тиску та шантажу, залучення міжнародних гарантів, але водночас сподівання лише на власні сили!

Як історик-міжнародник я згадую, яку амбітну мету (і, здавалося, недосяжну!) поставив собі славнозвісний Омар Торріхос, коли (уявіть собі!) почав дипломатичні перемовини із США про передачу Панамського каналу у власність панамського народу. Це була битва Давида з Голіафом. Панамський канал – могутнє джерело наповнення американської казни, важливий стратегічний об'єкт, у його зоні діяла знана «Школа Америк» – військова академія, що підготувала майже всю військову еліту країн Латинської Америки, військово-морські та військово-повітряні бази США, що уможливлювало їхній контроль над усією Атлантикою та Південною півкулею. І таке добро віддати! Але сталося те, що сталося. Довго тривали перемовини. Це – окрема історія, як панамський лідер виграв цю битву завдяки своїй харизмі, дипломатичному хисту, вмінню заручитися дієвою міжнародною підтримкою. 31 грудня 1999 року канал перейшов у власність Панами.

Отже, наші дипломатичні перемовини з рф. Тривають вони чи ні? Тривають. Ще й як! Нині наш основний колективний дипломат – Збройні сили України. Своїм героїзмом і професіоналізмом вони так ведуть «перемовини», що невдовзі очікуємо того часу, коли партикулярні дипломати зафіксують їхнє завершення. На умовах, які я описав!

Negotiations with russia continue: the Armed Forces of Ukraine are our negotiators

Will be give no compromise, concession, or credence to the entity that will be all but defeated

According to the official statements by speakers of the Office of the President and the Ministry of Internal Affairs, there are no ongoing negotiations between Kyiv and moscow on the termination of the war, ceasefire, peacebuilding, etc. All talks are on pause. It may be the case, and there are no grounds to question this information. Neither did I have much basis for trusting numerous commentaries made by experts and pseudo-experts when we were still holding those sporadic negotiations. In their comments, they gauged all there was to gauge. They would scrupulously dissect the makeup of both delegations, questioning their legitimacy, ability, and genuine determination to safeguard our fundamental interests. Naturally, the comments mainly targeted the agenda, the range of issues of the discussion, and the limits of Ukraine's willingness to accept compromise for peace while not compromising our national interests.

However, the sole reason for this distrust is the sheer fact that diplomatic negotiations are a confidential matter. In this case, the negotiations are classified to such an extent that, as I believe, only the Head of State knows all the details and intricacies of this extremely sensitive process. Knowing who should take part in the negotiations, the extent of full powers of the negotiating group, and who we can invite to act in the capacity of a third-party mediator to ensure their success – that is, after all, what Heads of State are for. However, since each of us is “a bit of a President”, I would like to share my thoughts on these negotiations, their substance and final goal.

I will begin with the latter. Given our previous diplomatic gaffes, the first among which was the signing of the infamous Budapest Memorandum, wherein one of the flaws lies in the fact that the English and Ukrainian texts had differences in crucial articles – an unacceptable oversight from the point of view of the Law of Treaties. Given all other blunders, such as the so-called Treaty on Friendship, Cooperation, and Partnership between Ukraine and the russian federation signed on 14 January 1998 (officially terminated as of 1 January 2019). Given all of the above, we can conclude that a new Treaty between us and the aggressor state must

provide for a legal apparatus of irreversible punishment for all who have committed a crime against Ukraine, a clearly outlined system of compensation for material and technical damage induced by the aggressor, and, obviously, the complete restoration of Ukraine's territorial integrity within the borders recognised on 24 August 1991. International law or, to be more precise, international criminal law (Rome Statute, 1998) clearly laid down the sanctions to be imposed against perpetrators of four core international crimes: genocide, crimes against humanity, war crimes and the crime of aggression. To me, it seems that the authors of the Statute were drafting it with modern Russia in mind. In our land, Russia has violated every single article of that document. If it were up to me, the new Treaty would include a spiritual and legal sanction in addition to the legal one. Those people across the curb, who have started and continue waging the devastating war against us, must repent and enter the process of spiritual cleansing and healing. For the sake of saving their succeeding generations, if nothing else. However, I am aware that these are naïve and romantic ideas. Yet I do wish they could come true.

Now, the substance of the negotiations. It is directly intertwined with the final goal I described above; hence, there is no place for compromises, concessions, or trusting the party that will be defeated. We must remain indomitable against pressure and blackmail and call upon the international guarantors while trusting only in our forces.

As an expert in history and international relations, I cannot help but recall the ambitious and, at the time, seemingly unachievable goal set by the famous Omar Torrijos when he was entering diplomatic negotiations with the US on the transfer of the Panama Canal to the ownership of the Panamanian people. It was akin to the stand-off between David and Goliath. Panama Canal represented a powerful source of income for the American treasury and an important strategic object. The Panama Canal Zone hosted the famous School of the Americas, a military academy that trained practically the entire military elite of Latin American countries. The US military and naval bases were situated there, giving America the reach to control all of the Atlantic and the southern hemisphere. Imagine ceding away such a valuable asset! Yet history happened. Those negotiations took a long time. This topic is a separate story, one of a single Panamanian leader who won the battle due to his charisma, diplomatic talent, and ability to bolster reliable international support in attaining his goal. On 31 December 1999, the Panama Canal became a property of Panama.

So, our diplomatic negotiations with the Russian Federation. "Do they continue or not?" Of course, they do, and with great intensity! Today, the Armed Forces of Ukraine are our primary collective negotiators. In their heroism and professionalism, they are "negotiating" so efficiently that we should soon expect to witness "actual" diplomats documenting the results on the exact conditions I have outlined above!

8 серпня 2022 року

Шрьодеризм (шрьодеризація) як елемент механізму захисту національних інтересів

У сучасному світі вже нікого нічим не здивуєш. Усе вже було. І в стародавні часи, й у відносно недалекому минулому. Реклама рухає торгівлю, а великі гроші – політику. Якщо, звісно, ними вміло розпоряджатися

Треба віддати належне кремлівсько-петербурзьким царедворцям спецслужбівського походження – це вони справді вміють. Трильйонні валютні запаси, так звані нафтогазові долари, вони вміло використали задля закупівлі необхідного людського ресурсу й у столицях Європи, і в Північноатлантичному світі, не оминувши, звичайно, весь Великий Схід, Африку та країни Південної Америки. Щедрий доларовий дощ падав не так на голови, як прямо в кишені представників політичних еліт, бізнес-середовища, різноманітних масмедійних акул пера чи творчої інтелігенції. У цей простір – штучно створену невіддільну частину «руського міра» – було всмоктано також діячів, які обіймали (обіймають!) офіційні посади: канцлерів, міністрів, лідерів політичних партій і силу-силенну тих, чийх прізвищ немає в інтернеті, але вони сумлінно працюють на москву. Так, треба визнати, це кремлю вдалося. Можна і потрібно скільки завгодно вивчати цей феномен, досліджувати коріння та механізми його формування. Вийде не одна цікава дисертація! Відбудувати свою країну, провести газ до кожного села, заасфальтувати дороги, дати власним людям почуття впевненості в завтрашньому дні, а не почуття дедалі більшого страху від ворожого оточення, це – ні! Не на часі й узагалі не в планах. А от їхнє, органічно рідне – це нагнітання істерії навколо фактично висмоктаної з пальця проблеми «національної безпеки росії» як рятівного аргументу, щоб пояснити своєму багатонаціональному, ментально строкатому рорulation причини відсутності будь-яких ознак серйозної модернізації 140-мільйонної країни, пояснити повну свою нездатність бути справді державотворцями, своє політичне безсилля, дати якусь напоумливу програму розвитку країни.

Скандальний, облудний звіт «Amnesty International» (AI) від 4 серпня – ще один приклад, як воно працює. Не потрібно ходити до школи, щоб зрозуміти,

звідки та чиї вуха там стирчать. Я не пам'ятаю адекватної реакції від АІ на злочинні криваві дії російських окупантів у Гостомелі, Бучі, Ірпені – перелік можна продовжити, адже це майже всі села і міста нашої України, кожний квадратний метр. Щодня наші служби інформують, скільки за ці пів року війни загинуло українських дітей, українських військовиків і цивільних. Знущання з військовополонених українців, звірське вбивство азовців, гвалтування, грабунки, масштабні руйнування всього, що належить Україні, у звіт АІ не потрапили. Ну, що ж – і не потрібно. Що таке, по суті, АІ та що таке наша Україна, її героїчні Збройні сили, уся наша громада, яка протистоїть варварському нападу? Гадаю, притомній людині пояснювати різницю не потрібно.

Усе-таки які висновки ми маємо зробити із цього так званого звіту? Як на мене, урок перший. У всіх справах покладатися тільки на самих себе. І сьогодні, і в майбутньому. Друзі, союзники, зовнішня підтримка – це все дуже добре та необхідне. Але наша доля – і в цей критичний момент це зрозуміло, як ніколи раніше, – тільки в наших руках, у наших самовідданих оборонцях. Урок другий. Треба працювати, нарощувати наші зусилля на всіх напрямках. Шрьодеризація та політика загалом, як відомо, брудна справа. Але якщо це явище працює, та ще й дуже ефективно, на нашого супротивника, то чому ми не вибудовуємо проукраїнську шрьодеризацію? Немає ресурсів чи кадрів? Неправда. Знаю, що є. Потрібно якісно міняти стратегію та тактику нашої діяльності в зовнішній політиці, дипломатії (й інших закордонних службах). Ставити завдання та відповідно матеріально-фінансово забезпечувати їхнє виконання щодо активного залучення до захисту наших національних інтересів закордонних «шрьодерів». Робота ця ювелірна, багатогранна з різних точок зору, дуже делікатна, але абсолютно виконувана, зокрема в межах національного та міжнародного законодавства. Але це потрібно робити системно. Якщо не нині, то завтра чи, можливо, за десять років вона матиме свої очікувані результати.

Усе вже було в сучасному світі. Нікого нічим не здивуєш. Потрібно виконувати й цю роботу. Поставитися до неї серйозно та відповідально. Певен, усе вдасться.

Schröderism as an element of the national interest protection apparatus

In the modern world, you can no longer surprise anyone with anything. People have seen it all in ancient times and the relatively recent past: advertising drives commerce, whereas top dollar drives politics, so long, of course, as one knows how to manage it nimbly

I have to hand it to the ex-intelligence tsar's courtiers that inhabit the kremlin and petersburg because they know how to do that much. They skilfully tapped into trillions of dollars in foreign currency reserves – the so-called oil and gas dollars – to purchase the necessary human resources in the capitals of Europe and the wider North Atlantic World while, naturally, not overlooking the East, Africa, and South America. That bountiful dollar rain fell not so much on the heads [of the people] but, instead, directly into the pockets of representatives of political elites, the business environment, all sorts of mass media viper pits, and the creative intelligentsia. That environment – an artificial integral part of the so-called “russian world” – has absorbed figures who held (and still hold!) public offices, e.g., chancellors, ministers, and leaders of political parties; it absorbed countless people whose names are nowhere to be found on the Internet but who nonetheless scrupulously advance moscow's interests. Indeed, we must admit that the kremlin has succeeded in this regard. We could study this phenomenon endlessly, exploring the roots and mechanisms of its emergence, and so we should. Such research would produce numerous insightful dissertations! How about rebuilding their country, bringing gas to every village, paving the roads, and giving their people confidence in the future instead of a sense of rising dread of the hostile environment? No! Such endeavours are not on the agenda nor in any roadmap. What is organic and dear to them is stirring up hysteria around “russia's national security”, a problem manufactured out of thin air as a saving argument to explain to their multi-ethnic, mentally motley population why there are no signs of serious modernisation in a country with a population of 140 million people; why they are so useless at legitimate state-building; why they are so politically impotent and cannot show a good programme for the development of the country.

The scandalous and deceptive Amnesty International report of 4 August serves as yet another demonstration of this mechanism at play. Pre-school-age children can tell well enough from where the wind is blowing. I cannot recall an adequate

response from the AI to the bloody crimes of the Russian occupiers in Hostomel, Bucha, Irpin - the list can go on since it comprises every village and city of our Ukraine, every square metre. Every day our authorities report how many Ukrainian children, troops, and civilians have died throughout the past six months of the war. Neither the mistreatment of our prisoners of war, the brutal murder of Azov soldiers, rape, looting, nor large-scale destruction of all that pertains to Ukraine made it to the AI report. Well, what of it? What does Amnesty International even really stand for, compared to Ukraine, its heroic Armed Forces, and our entire society that resists the brutal onslaught? An upright person does not need further explanation to know the difference.

Nevertheless, what conclusions should we make based on this so-called report? As for me, lesson one is to rely only on ourselves in all matters. Not just today but in the future as well. Friends, allies, and external support are excellent and indispensable. But our destiny - and at this critical juncture, it is evident as never before - is in our hands and our selfless defenders' hands. Lesson two: We must work and increase our efforts in all directions. Schröderism is an infamously dirty business, as is politics in general. But if this phenomenon works - effectively, I might add - for our enemy, why would we not build our pro-Ukrainian Schröderism? Do we lack resources or personnel? That is not true; I know we have it. We must substantially modify the strategy and tactics of our foreign policy and diplomatic endeavours (and those of our other foreign services). We need to set tasks to involve foreign "Schröders" in protecting our national interests and ensure their completion with the necessary material and financial resources. Such work is like jewelry; it is multifaceted, requiring different points of view, and very delicate but perfectly feasible, whether in national or international legislation frameworks. However, it only works if approached systemically. If not today, then tomorrow, perhaps in ten years, but it will bring its expected results.

People have seen it all in the modern world. Nothing will come off as a surprise to anyone anymore. Thus, we must undertake this work too. We will succeed if we approach it with seriousness and responsibility.

15 серпня 2022 року

«Рашизм»: як побороти цю хворобу?

Відповідь на це фундаментальне запитання наприкінці есе, а спочатку – що таке «рашизм»?

Автором цього терміну є відомий український політолог, аналітик Остап Кривдик, який уперше випустив його в інформаційний простір 2008 року після військової експансії росії до Грузії, що завершилася відшматуванням частини території цієї південнокавказької країни.

Тепер, надто після 24 лютого, цей термін увійшов у політичну лексику, його використовують не тільки в експертному середовищі, а й на офіційному рівні – в заявах Президента, в стінах Верховної Ради, в коментарях РНБО тощо. Це поняття дуже містке, багаторівневе, багатокомпонентне, але вітчизняні та закордонні фахівці погоджуються щодо його сутнісного змісту – всі трактують це як мерзоту вищого ґатунку. Дискусії точаться лише щодо ступеня його близькості до італійського фашизму або німецького нацизму: що їх безумовно ідентифікує як явища однієї природи, а що робить поняття «рашизм» таким унікальним і навіть «видатним», коли дуче і фюрер можуть тільки «позаздрити» своєму послідовникові?

Виходячи з класичного визначення фашизму Умберто Еко, дізнаємося: щойно в якійсь державі стають панівними культ традиції, культ ірраціонального, культ особи, культ насильства, немає будь-яких демократичних інститутів, вибори не є ані вільними, ані справедливими, високий рівень репресій, неможливість критикувати владу, індивідуальна або соціальна фрустрація суспільства (розбіжність між очікуванням і реальністю), тотальне знищення свободи слова та зібрань, домінуюча роль однієї партії («єдина росія»), потужна пропагандистська машина – ця держава, як стигла грушка, дозріла до фашизму.

Ба більше, на думку Тімоті Снайдера, професора Єльського університету та фахівця з вивчення сучасної росії, «фашисти, які називають інших людей фашистами, – це фашизм, який доведено до своєї нелогічної крайності як культу заперечення розуму. Це – фінальна точка, коли розпалювання ненависті спотворює реальність. Це – апогей тріумфу волі над думкою. Називати інших фашистами, тоді коли сам фашист, – основна путінська практика. Я назвав це шизофашизмом. В українців більш елегантне формулювання. Вони називають це “рашизмом”».

Так що це таке – «рашизм»? Мені, історикові, чомусь згадується епіграф до книжки Олександра Радіщева «Подорож із Петербурга до Москви». «Чудище обло, озорно, огромно, стозевно и лаяй». І хоча цими словами письменник описував символічний образ російської рабсько-кріпосницької системи, вони, гадаю, точно відбивають суть і далекої, і сучасної історії держави російської. Автора твору було засуджено до страти, яку потім замінили десятима роками заслання до Сибіру, а відтак перевели на проживання в батьківське село під суворий нагляд поліції. Це врешті-решт призвело до того, що бідолаха отруївся, щоб позбутися жакливих поневірянь у «родном отечестве».

Отже, політологи, експерти, науковці з різних сфер дають свої визначення цьому поняттю, навіть удаючись до такої фундаментальної науки, як медицина («шизофашизм»). Переконали, що сьогодні своє фундаментальне слово насамперед повинні сказати юристи-міжнародники та дипломати-практики. Цей термін оперативно потрібно юридично визначити, а відтак узаконити і вживати як у національному юридичному полі, так і в межах міжнародного права. За нас це ніхто не зробить. Адже ми найкраще знаємо, що таке «рашизм» на ділі, тож відповідні державні інституції зобов'язані просувати його офіційне внормування в рішеннях Генеральної Асамблеї ООН, а ще краще – в Римському статуті.

Як історик усе-таки не можу втриматися від доповнення цього поняття ще однією ознакою. Риса «рашизму» – тяглість, тобто глибоке багатовікове сполучення з тим, що було, наприклад, у XV столітті, і тим, що відбувається сьогодні. Знаний канадсько-український учений-історик Орест Субтельний (свого часу мав статус «visiting professor» Дипломатичної академії України при МЗС України) підрахував: «З 1462 року, коли молода Московська держава охоплювала якихось 24 тисяч кв. км, до 1914 року, коли Російська імперія займала 23,8 млн кв. км, тобто одну шосту суходолу Землі, територія Росії приростала з середньою швидкістю 80 кв. км на день». Але, як відомо, якщо десь приростає, то відповідно десь зникає. І насамкінець ще одна цитата – для балансу з російського джерела. Петро Чаадаєв написав: «На противагу всім законам людського співжиття Росія рухається лише в напрямку свого власного уярмлення та уярмлення всіх сусідніх народів».

То як жевилікувати цю хворобу на ймення «рашизм»? Надійний рецепт тільки в одних руках. Руках ЗСУ. Тільки ЗСУ!

“Ruscism”: how do we defeat this plague?

The essay answers this fundamental question near its end, but first, we must define “ruscism”

Ostap Kryvdyk, a famous Ukrainian political scientist who coined the term, first introduced it in the media space in 2008 following Russia’s military expansion into Georgia – the endeavour which resulted in the aggressor ripping that country in the South Caucasus apart and seizing a chunk of its territory.

In recent times – especially since 24 February 2022 – the term has entered the political vocabulary; in addition to traction in expert circles, the word also appears at the official level in the speeches of the President of Ukraine, within the walls of the Verkhovna Rada, in the National Security and Defence Council statements, etc. This term is comprehensive, multi-layered, and multicomponent; however, there needs to be more discussion among Ukrainian and foreign specialists about its essence because, so far, everyone interprets it as an abomination of the highest order. The debate revolves strictly around the concept’s affinity with Italian fascism or German Nazism: what indicates that the phenomena belong to the same natural category and what features make “ruscism” so unique and even outstanding that the Fuhrer and the Duce can do little but “envy” their successor?

Based on the classic definition of fascism by Umberto Eco, we know that its fourteen features include the cult of tradition, the cult of the irrational, the cult of personality, the cult of violence, the complete absence of democratic institutions, the electoral system that is neither free nor fair, the high level of repression, the inability to criticise the government, the individual or social frustration (discrepancy between expectations and reality), the destruction of freedom of speech and assembly, the dominant role of a single party (“united Russia”), and a powerful propaganda machine; once those factors reign supreme in any country, it is ripe for fascism like a mellow plum.

Moreover, according to Timothy Snyder, a professor at Yale University and a specialist in the study of modern Russia, “fascists calling other people ‘fascists’ is fascism taken to its illogical extreme as a cult of unreason. It is a final point where hate speech inverts reality. It is the apogee of will over thought. Calling others fascists while being a fascist is the essential Putinist practice. I have called it ‘schizo-fascism’. The Ukrainians have the most elegant formulation. They call it ‘ruscism’”.

So, what does “ruscism” mean exactly? For some reason, this question instantly reminds me, a historian, of the epigraph to the *Journey from St Petersburg to Moscow* – a book by Alexander Radishchev: “The Beast is enormous, disgusting, a-hundred-maws, and barking”. And whilst the author used these words to paint the symbolic image of Russian serfdom – essentially a slavery system – I think they accurately reflect the essence of the old and modern history of the Russian state. The work’s author received a death sentence later commuted to ten years of exile in Siberia; in practice, he was transferred to his parental village to live under stringent police supervision. The poor man eventually poisoned himself to escape the horrible ordeals of living in the “land of his forebears”.

So, political scientists, experts, and scholars in various fields define the concept differently, even resorting to such fundamental science as medicine (“schizo-fascism”). In my opinion, we need most today to hear the final word of international lawyers and career diplomats. This term requires prompt legal definition and, therewith, legal enshrinement and usage both in the national legal field and the framework of international law. No one will do it for us. After all, no one knows better than us what “ruscism” is in action; hence, the duty of the relevant state institutions is to promote the term’s official normalisation in the appropriate decisions of the UN General Assembly or, better yet, in the Rome Statute.

As a historian, however, I cannot resist ascribing one more attribute to this term. A feature of “ruscism” is its continuity, i.e., deep centuries-old interconnection between what was, for example, in the 15th century and what is happening today. Orest Subtelny, a well-known Canadian-Ukrainian scholar and historian (who was once a visiting professor at the Diplomatic Academy of Ukraine of the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine), made the following calculations: “From 1462, when the nascent Muscovite state encompassed a mere 24,000 sq. km, until 1914 when the Russian Empire occupied 23,800,000 sq. km, or one-sixth of the land surface of the earth, Russia expanded at an average rate of 80 sq. km per day.” But as is well known, if there is a lot of growth in one direction, there is neglect in another. And lastly, one more quote. This time from a Russian source, for balance’s sake. Pyotr Chaadayev wrote: “Contrary to all the laws of human coexistence, Russia will advance only in the direction of enslavement, both of itself and all the neighbouring peoples.”

So, how to defeat this disease called “ruscism”? A reliable remedy is in sole possession of the Armed Forces of Ukraine. They alone are up to this!

24 серпня 2022 року

Війна, дипломатія та кадри: як поліпшити нашу дипломатичну службу?

Володимир Хандогій, Сергій Даниленко й Олег Бай розпочали у виданні «Політика і культура» дискусію про дипломатичні та консульські кадри – які вони мають бути, хто і де їх готує. Сьогодні – продовження розмови

У цей непростий для нашої держави час шанований часопис «Політика і культура» звернувся до мене з проханням поділитися своїми думками щодо підготовки дипломатичних кадрів в Україні, викликів нашої дипломатії загалом в умовах повномасштабного військового нападу росії.

Спочатку я завагався, чи взагалі на часі порушувати таку тему в інформаційному просторі, але, поміркувавши, погодився, бо поставився до цього питання позитивно, оптимістично.

Ми віримо в Перемогу – ЗСУ активно та професійно її виборюють. Отже, треба думати про завтра, про той день, коли вона настане й українське суспільство мирно житиме з необхідними реформами, трансформаціями, вдосконаленнями, щоб цю Перемогу закріпити і зробити незворотною. А поки триває війна, котра оголила всі недоліки нашого попереднього буття, треба думати про те, як унеможливити їх у післявоєнному майбутньому.

Понад двадцять років працював у системі підготовки фахівців в Інституті міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, завідував кафедрою міжнародних організацій і дипломатичної служби цього закладу вищої освіти, 12 років очолював Дипломатичну академію України при МЗС України, 11 років був Послом України в дуже непростій для захисту наших національних інтересів країні – Республіці Кіпр. Тому, гадаю, маю право висловитися з приводу порушеного питання, дати певні рекомендації щодо поліпшення ситуації там, де, на мій погляд, це невідкладно треба зробити. Звичайно, мої міркування не є незаперечною істиною. Вони не можуть не бути суб'єктивними, але гадаю, що раціональне зерно в них є. Було б дуже цікаво та корисно, якби цей допис став рушієм конструктивної дискусії в експертному, професійному середовищі, адже тільки так ми зможемо якщо не дійти, то принаймні наблизитися до істини.

Отже, мої міркування стосуватимуться двох площин цієї теми: підготовки фахівців і реалізації кадрової політики в системі дипломатичної служби України.

Щодо підготовки. Я вже неодноразово писав у різних виданнях: в Україні з другої половини ХХ століття формувалася потужна авторитетна національна школа підготовки фахівців-міжнародників, яка сьогодні нічим не відрізняється від аналогічних високих світових стандартів. Ця теза є саме тією істиною, котрою ми можемо пишатися.

Я не опишуватиму історію становлення цієї школи. Це – окрема тема. Але мушу нагадати деякі фундаментальні віхи її еволюції: започаткування факультету міжнародних відносин в Київському університеті 1944 року, вступ України до ООН та її спеціалізованих установ 1945 року і відкриття відповідних представництв, поновлення роботи вищезгаданого факультету 1971 року після закриття 1955 року і, нарешті, надзвичайно могутній поштовх подальшому розвитку зі здобуттям незалежності 1991 року. Відкриття нових, свіжих академічних осередків підготовки фахівців-міжнародників у Львові, Чернівцях, Харкові, Одесі, Ужгороді зробили цю систему майже завершеною та дієвою.

Саме ця система дала Україні таких видатних і високопрофесійних дипломатів, як Геннадій Удовенко, Анатолій Зленко, Юрій Кочубей, Борис Тарасюк, Володимир Хандогій, Володимир Огризко, Юрій Костенко, Олександр Сліпченко, Антон Бутейко, Олександр Купчишин, Володимир Єльченко (хай старші товариші та колеги пробачать, усіх не згадаю. Вони й так у славній історії української дипломатичної служби). Усі вони – згадані й не згадані – результати нашої національної школи підготовки дипломатів, і цього, гадаю, достатньо, щоб зрозуміти й оцінити рівень її зрілості та потужності.

Але, з іншого боку, це не означає, що система не має недоліків, не потребує вдосконалення. Я не вдаватимуся до аналізу навчальних програм (нехай цим займаються Міністерство освіти і науки та НАЗЯВО, то їхня компетенція), але з цього приводу теж висловлю свою думку. Набув досвіду. Мав честь бути головою державної екзаменаційної комісії випуску факультету міжнародних відносин Львівського університету 1999 року; також доклав чимало зусиль до створення кафедри міжнародних відносин Чернівецького університету, не кажучи вже про досвід завідувача кафедри МО та ДС, а також ректора Дипакадемії при МЗС України.

Мабуть, це відлуння ще радянського часу, епохи холодної війни, коли народ лякали НАТО як головною загрозою, а персоніфікували її насамперед США та Велика Британія, тому виник та укріпився феномен, який я називаю англоцентризмом (з мовної точки зору).

Ніхто не сперечатиметься про значущість англійської мови в сучасному міжнародному спілкуванні, технічній і військовій літературі, бізнес-середовищі тощо. Але тут порушено певну рівновагу, й інші іноземні мови, насамперед украй важливі японська, китайська, арабська, корейська, – витіснені. Я не хочу сказати, що в нас для вивчення цих мов немає осередків, але вони радше за межами факультетів міжнародних відносин, ніж у них. Мовна підготовка майбутнього дипломата на факультеті міжнародних відносин дещо різниться від мовної підготовки референта-перекладача на філологічному факультеті, потребує якісно іншого підходу. І це, до речі, не якісь забаганки, а нормальна світова практика. Коли у навчальних закладах США, Канади або Франції майбутній дипломат вивчає арабську чи японську мову, у курс його підготовки обов'язково входить закордонне відрядження від двох до трьох років у країну з відповідним мовним середовищем. Узагалі це проблема вищого державного рівня, котра потребує додаткового фінансування фахових університетів, можливо, навіть певного заохочення для студентів, які беруться опанувати ці непрості мови. У державі, яка дала світові Агатангела Кримського, ставлення до сходознавства потрібно радикально змінити! Це об'єктивна вимога XXI століття! Тоді, можливо, ми розв'яжемо ще одну проблему, цього разу з другої площини – реалізації кадрової політики. Ми справді не словесними мантрами, а вчинками повинні повернутися обличчям до Сходу (країн власне Сходу, Африки – всього того, що має класичну назву орієнталістика).

Скільки разів за 30 років президенти або прем'єр-міністри України відвідали країни тропічної Африки? Тієї Африки, яка потерпає від голоду, нестачі пального, медикаментів, продуктів хімічної промисловості, споживчих товарів тощо. Яюсь усі одразу після обрання або призначення тягнуться до Брюсселю, Вашингтону, Нью-Йорку, Парижу, Давосу, у крайньому разі Варшави. Може, тому й не їдуть, що на цьому полі немає наших дієвих дипломатичних установ, які б напрацювали змістовні угоди, перспективні точки багатосторонніх бізнес-контактів, котрі під час цих візитів потрібно було б тільки закріпити підписами.

І тут не можна оминати ще одну дуже делікатну проблему. Проблема «білої» та «чорної» кістки. Є дипломати, які точно знають, що протягом усього свого професійного життя вони за межі ЄС або Північноатлантичного альянсу не виїдуть, а є ті, хто знають, що або туди не в'їдуть узагалі, або, якщо це вдасться, з великими труднощами. Я описав цю проблему схематично, але вона є. І не посилює нашу систему. Знову ж таки, досвід провідних дипломатичних служб світу – США, Канади, Німеччини, Франції – показує, що там обов'язкова норма для кар'єри від аташе до посла – служба в якійсь проблемній

країні чи з точки зору санітарно-кліматичних умов, чи небезпечного військово-політичного стану. У нас, м'яко кажучи, це не дуже поширено.

І ще одна проблема. Нагальна. В умовах війни мільйони українських громадян опинилися за кордоном, стали вимушеними емігрантами. І це не ті благополучні довоєнні туристи, які приїхали на курорти Європи і Сходу, щоб відпочити та пошопінгувати. Усі ці мільйони багатостраждальних людей автоматично стають об'єктами для захисту їхніх прав та інтересів, чим опікуються наші посольства у відповідних країнах, а насамперед – консульські співробітники. Навантаження в їхній роботі – і фізичні, і нервові – зросли в рази. Наші громадяни втратили житло, документи, потребують консультацій і допомоги в адаптації за кордоном. Складається, м'яко кажучи, дуже болюча ситуація із взаємною неприязню. Консули перевантажені заявками. Неймовірні черги, а відповідна електронна система далека від досконалості. Гадаю, далі всі негативні нюанси називати не варто. А що необхідно робити? Негайно допомогти нашим консулам, а отже, нашим громадянам у цій вимушеній еміграції. Направити у відповідні установи додаткові ресурси із працівників центрального апарату МЗС, навіть тих, хто щойно повернувся із закордонного відрядження. Можливо, так триватиме рік чи півтора, але це потрібно зробити попри фінансові витрати, тому що наші репутаційні збитки їх перекривають.

Усе-таки хочу завершити оптимістично. Тому що наша система підготовки кадрів і практична її реалізація справді довели свою життєздатність і спроможність розв'язувати завдання будь-якого рівня. Потрібно тільки вчасно (!) реагувати на нові виклики та загрози, а кадри для подолання у нас є.

War, diplomacy, and personnel: how to refine our diplomatic service?

Volodymyr Khandohii, Serhii Danylenko, and Oleh Bai began a debate in the P&C journal about diplomatic and consular personnel: who should they be, who should train them, and where? Today I will further the discussion

Given the trying times our country has been going through, the respected “Politics & Culture” Journal asked me to share my thoughts on the training of diplomatic personnel in Ukraine and the overall challenges our diplomacy faces amid russia’s full-scale military onslaught.

At first, I hesitated whether it was even appropriate to address such a subject in our media at such a time; after a bit of reflection, however, I agreed because I was optimistic about the issue.

We believe in Victory, and the Armed Forces of Ukraine are vigorously and professionally vying for it. That is why we must already be thinking about the future – the day the Victory arrives, and the Ukrainian people continue living peacefully with all the reforms, transformations, and progress necessary to cement the Victory and make it irreversible. Until then, we must think hard about ensuring that the shortcomings of our previous ways, which the war has violently exposed, do not plague our post-war future.

I spent more than twenty years working in the system of training of specialists as the Head of the Department of International Organisations and Diplomatic Service of the Institute of International Relations of the Taras Shevchenko National University of Kyiv; for twelve years, I headed the Diplomatic Academy of Ukraine at the MFA of Ukraine; for eleven years, I served as Ukraine’s Ambassador to the Republic of Cyprus – a challenging country in terms of the task of protecting our national interests. Thus, I suppose my experience gives me a say on this issue, a right to voice some recommendations for refining the facets of the system where improvement is, in my opinion, urgently needed. Of course, my reflections are not undisputable truths. They cannot but be subjective. Nonetheless, I would say that my suggestions have a rational core. It would be most curious and worthwhile if this post became a spark for a constructive debate among our experts and professionals because it is the only way we can at least get closer to the truth, if not reach it outright.

Thus, my assertions will revolve around two dimensions of this issue: 1) training of personnel; and 2) implementation of personnel policy in the system of diplomatic service of Ukraine.

Firstly, the training. I have repeatedly written in various outlets that a robust and reputable national school of training international relations specialists has been forming in Ukraine since the second half of the 20th century. As of today, this system is in no way inferior to the highest global standards of training domestic diplomatic personnel. This fact is a truth of which we can be proud.

I will not relate the history of the school's making. That is a separate topic. But I must go over some of the defining stages of its evolution, such as the foundation of the International Relations Department in the National University of Kyiv in 1944, Ukraine's accession to the UN and its specialised agencies and the establishment of the respective missions, and the resumption of work of the Department mentioned above in 1971 (it had been closed since 1955); finally, in 1991, Ukraine's newly regained independence gave a tremendous impulse to the school's subsequent development. The opening of new and fresh academic hubs for training international relations specialists in Lviv, Chernivtsi, Kharkiv, Odesa, and Uzhhorod resulted in the system becoming nigh complete and functional.

That same system gave Ukraine many prominent and highly professional diplomats, such as Hennadii Udoenko, Anatolii Zlenko, Yurii Kochubei, Borys Tarasiuk, Volodymyr Khandohii, Volodymyr Ohryzko, Yurii Kostenko, Oleksandr Slipchenko, Anton Buteiko, Oleksandr Kupchyshyn, and Volodymyr Yelchenko (I hope my senior friends and colleagues will forgive me since I cannot mention them all. Suffice it to say that they are all a part of the glorious history of Ukraine's diplomatic service). Whether mentioned or not, they are all products of our national diplomatic training school; this is enough to see and assess the school's maturity and potency.

However, on the other hand, that is not to say that the system is flawless and needs no refinement. I will not engage in analysing the curricula (let the Ministry of Education and Science and the National Agency for Quality Assurance in Higher Education take care of this as that is their competence), but I will express my opinion on this matter too. I have the experience. In 1999, I was honoured to steer the State Examination Commission for graduates of the Department of International Relations of Lviv University. Likewise, I had the honour to contribute significantly to the establishment of the Department of International Relations of Chernivtsi University, not to mention my experience as the Head of the Department of International Organisations and Diplomatic Service and the Rector of the Diplomatic Academy of Ukraine at the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine.

It must be the echo of the bygone soviet times and the Cold War era, when people were intimidated by the ultimate threat of NATO represented first of all by the US and the UK, that explains the emergence and entrenchment of what I call the Anglo-centrism phenomenon (in terms of language studies).

No one will argue about the importance of the English language in modern international communication, technical and military literature, the business environment, etc. However, there is some disharmony in this dimension since other foreign languages, especially such essential ones as Japanese, Chinese, Arabic, or Korean, have been sidelined. I am not stating that we do not have educational centres for studying these languages here because we do; however, they more often exist apart from the international relations departments, whereas the language training of a future diplomat at a department of international relations is supposed to differ from that of a translator or an interpreter at a department of philology. It requires a substantially distinct method. That is not a whim but everyday international practice. When a future diplomat studies Arabic or Japanese at an educational establishment in the US, Canada, or France, his training course necessarily includes two to three years of living abroad in a country with the right language environment. Generally speaking, this problem needs attention at the highest state level; there needs to be additional funding for the relevant universities and, perhaps, some kind of encouragement for the students who embark on mastering these challenging languages. Our country is the birthplace of Ahatanhel Krymskyi, and thereby we ought to dramatically rectify our treatment of oriental studies! It is an objective necessity of the 21st century! That would, perhaps, allow us to solve another problem in an altogether different dimension – the implementation of personnel policy. Our deeds, not words, must ascertain that our face genuinely turns to the East (Not just the East in the narrow sense but the countries of Africa and all the places traditionally implied by the oriental studies).

How many times in 30 years has the President of Ukraine or the Prime Minister visited the countries of tropical Africa? The parts of Africa that suffer from hunger, lack of fuel, medicines, chemical products, consumer goods, etc. Somehow, the newly elected or appointed officials keep striving to be in Brussels, Washington, New York, Paris, Davos, or – in extreme cases – Warsaw. It may be because we lack diplomatic institutions that would draft consequential agreements and develop promising nodes of multi-lateral business contacts in other regions. If that were not the case, our diplomats would also go elsewhere since all they would have to do is affix those results with their signatures.

Here is where I must address another elephant in the room, the very delicate problem of inherent privilege. Some diplomats know they will never have to go anywhere but to the EU or NATO countries for the rest of their careers. Some

understand that they will never make it there or – if they somehow do – face incredible difficulties vying for such an office. I gave a sketchy description of the problem, but it is true. Once again, the experience of the world's leading diplomatic services – those of the United States, Canada, Germany, and France – exhibits a mandatory requirement that to make a career and move up from attaché to ambassador, every diplomat must necessarily serve in a country that is challenging either in terms of sanitary and climatic conditions, or dangerous military and political environment. In our country, such practice is, bluntly speaking, hardly prevalent.

Lastly, one more problem, an urgent and acute one. Since the start of the war, millions of Ukrainian citizens have found themselves abroad, having become displaced people. And those are not the once prosperous pre-war tourists who arrived at the resorts of Europe and the East to unwind and go about shopping. Those are millions of long-suffering people whose rights and interests a priori fall under the protection of our embassies and, first of all, our consular staff in the countries in question. The physical and psychological stress their work entails has skyrocketed. Our citizens have lost their homes and means of identification; they now need advice and assistance to adapt abroad. The unfolding situation is harrowing and mutually hostile, to say the least. The amounts of applicants overburden our consuls. The queues are outlandish, while the digital queue system could be far better than it currently is. I imagine that it is needless to keep detailing all the negative attributes. And what do we need to do about this? We must urgently aid our consuls and, thereby, our citizens in their forced emigration. The Ministry of Foreign Affairs must send additional forces from among Central Office employees, even those who have just returned from deployment abroad. This effort may have to continue for an extra year or a year plus six months, but we must do it regardless of the financial costs lest the reputational damage overshadows them.

With all that in mind, I still want to conclude on an optimistic note. After all, our personnel training system and its practical implementation have proven its viability and capacity to solve problems of any level. So long as we respond to new challenges and threats in time (!), we will feel no shortage of suitable personnel!

2 вересня 2022 року

Якою я бачу нашу Україну після Перемоги?

(Мій, громадянина, виборця, наказ до дій Верховній Раді, Президентові, Кабінетові Міністрів)

- Вищі посадові особи на чолі з Президентом володіють чистою українською мовою. Суржик узагалі неприпустимий. Це не тільки моветон, це – табу для державного службовця найвищого рангу. Ніколи не говорять: «у цій державі». Тільки «в моїй, нашій державі».
- Фінансову та матеріально-технічну зовнішню допомогу з відбудови України менеджерують так управно і прозоро, що всі закордонні заробітчани зможуть повернутися в Україну, бо це їхній Дім, а оплата праці відповідна.
- Збройні сили, бійці територіальної оборони, всі захисники України мають належний соціально-правовий статус. Компенсації, забезпечення житлом і медичними послугами роблять професію військовослужбовців авторитетною, престижною та соціально захищеною.
- Реформа судової системи дає зелене світло значному надходженню іноземних інвестицій.
- В Україну повертаються не тільки «золоті руки»: будівельники, автомеханіки, слюсарі чи сантехніки – а й «мізки» України: вчені, айтішники, всі-всі креативники. Податкова система й умови праці для них тут ліпші, ніж за кордоном.
- В Україну повертаються студенти. Тут навчання престижніше, комфортніше, дешевше, є гарантована перспектива працевлаштування за фахом.
- Територіальні громади взірця такої, яка була в Захара Беркута, беруть на себе всю відповідальність за безпеку свого краю, збереження довкілля, морально-патріотичний стан жителів.
- Усе наше внутрішньо- та зовнішньополітичне життя пронизане незворотною діяльністю щодо досягнення євросоюзних і євроатлантичних стандартів (з можливістю їхнього перевищення та внесення в їхній набір нашого українського додатку) з обов'язковим досягненням повноправного членства в ЄС і НАТО.
- Зовнішня політика та дипломатія України спрямовані на розвиток ефективної співпраці з традиційними партнерами, а водночас у фокусі

залишається решта світу (як вихованець кафедри історії та права країн Азії, Африки та Латинської Америки факультету міжнародних відносин і міжнародного права Київського університету, знаю, про що кажу).

- Культурний, інформаційний і медійний простори наповнені українським контентом за високими професійними та духовними стандартами в переплетінні з найкращими взірцями світової, зокрема європейської, культури. Банальність, вульгарність, мавпування псевдокультурних закордонних штампів чи то західного, чи східного походження відкидаємо.
- Народи України, представники різних національностей, етнічні групи – єдина родина, яка робить спільну справу: модерну, високотехнологічну, безпеково надійну державу, адаптовану до надзвичайно високих вимог, ризиків і викликів ХХІ століття. Поняття «Схід», «Захід», «Південь» і «Північ» мають виключно свій початковий географічний зміст та аж ніяк не становлять лінії ментального, тим паче політичного розмежування. Наша багатонаціональність – це міць і потужна енергія розвою, а не підґрунтя для розколу, а отже, й послаблення. Ніколи нікому не дозволимо цим скористатися.
- Півострів Крим – фешенебельний міжнародний курорт під українським прапором. Чорне й Азовське моря – в межах наших визнаних міжнародним правом вод – зони міжнародного круїзного туризму, морської торгівлі, рибальства.

Можливо, хтось скаже: наївний романтизм. Рішуче не погоджуюсь. Це наш український прагматизм. Опираючись на конфуціанську тріаду – думка, слово, дія, – я так бачу наше майбутнє. Нехай хтось спробує спростувати. Адже навіть і без цієї програми-мінімуму, її неодмінної реалізації, ми не можемо сподіватися на успіх і життєздатність нашої Української держави. Але в мене немає жодного сумніву, що здолаємо все і вся і зробимо все необхідне, щоб нам «краще в світі жилося».

How I see post-Victory Ukraine

(As a citizen and a voter, I command the Verkhovna Rada, the President, and the Cabinet of Ministers of Ukraine)

- Senior officials, starting with the President of Ukraine, have command of the correct Ukrainian language. No “surzhyk” is ever allowed. Speaking in such a manner is not just an exposition of bad manners but also a legitimate taboo for a high-ranking civil servant. No one ever says “in this country”, only “in my country, our country”.
- Financial and logistical foreign aid for restoring Ukraine is managed so nimbly and transparently that all migrant workers can return to Ukraine; after all, it is their home where the salary for their work is appropriate.
- The Armed Forces of Ukraine, warriors of the Territorial Defence, and all other sorts of defenders of Ukraine enjoy due social and legal status. Dividends, housing provisions, and medical care make the military profession respected and prestigious.
- The judicial reform paves the way for an abundant inflow of foreign investments;
- Ukraine enjoys the return of its “brains” (scientists, IT specialists, and all sorts of creative minds) as well as its “golden hands” (construction workers, car mechanics, metalworkers, plumbers, etc.). The tax system and working conditions for them are sounder here than abroad.
- Ukraine enjoys the return of its students. Studying here is more prestigious, comfortable, and cheaper, with a guaranteed prospect of suitable employment.
- Territorial communities akin to that of Zakhar Berkut take full responsibility for the safety of their land, environmental conservation, and their denizens’ moral and patriotic condition.
- All our foreign and domestic policy activities are defined by irreversible steps aimed at matching the EU and Euro-Atlantic standards (with the possibility of transcending those and merging their set with Ukrainian supplement) with the mandatory achievement of full membership in the EU and NATO.
- Ukraine’s foreign policy and diplomacy aim to expand practical cooperation with traditional partners while not neglecting the rest of the world (as a graduate of the Department of History and Law of Asia, Africa, and Latin America

of the Department of International Relations and International Law of Kyiv University, I know of what I speak).

- The cultural, information, and media environments are replete with Ukrainian content of high professional and spiritual standards intertwined with the best samples of the global – predominantly European – culture. We reject banality, vulgarity, and aping of pseudo-cultural foreign clichés, whether Western or Eastern.
- The peoples of Ukraine, representatives of distinct nationalities and ethnic groups, are a single family united by a common cause of constructing a modern, high-tech, and secure country adjusted to the extremely high demands, risks, and challenges of the 21st century. The notions of “East”, “West”, “South”, and “North” bear only their original geographic connotation and do not at all denote the fences of mental, let alone political, divide. Our multi-ethnic composition is our development’s strength and powerful energy, not the cause of division and decline. We will never allow anyone to take advantage of it.
- The Crimean Peninsula is a fashionable international resort under the Ukrainian flag. As recognised by international law, our territorial waters in the Black and Azov Seas are areas of international cruise tourism, maritime trade, and fishery.

Perhaps someone will say that it is but naïve romanticism. I beg to differ. It is our Ukrainian pragmatism. It is how I see our future based on the Confucian trinity of thought, word, and act. I welcome someone to try to refute it. After all, even without these lowest expectations and their unavoidable fruition, we cannot expect the success and viability of our Ukrainian state. But I have zero doubt that we will overcome all foes and woes and do all we must to make the world a better place to live.

14 вересня 2022 року

Це солодке слово «Ізюм»

До Перемоги ще далеко, але після Балаклії й Ізюму стало ще очевидніше, що цей Великий день наближається!

Як милозвучно сьогодні звучать найменування наших рідних, дорогих для кожного українського серця міст – Ізюм і Балаклія. Вони як символи, що випромінюють оптимізм, радість, усвідомлення того, що у війні відбувся якісний перелом. За декілька днів звільнено понад тисячу квадратних кілометрів нашої української землі. До лінії зіткнення з ворожим станом – приблизно 50 км.

Проте не надто піддаваймося ейфорії від потужного, ефективно організованого наступу ЗСУ, які вкотре довели, що «друга армія світу» – це збіговисько головорізів з тупим командуванням, у рази відсталою від сучасних взірців військовою технікою та невмілими системами управління. Усе-таки їх – цих орків – ще забагато, і військового залізничця у них повно. Вистачає й накопиченого за експортовані нафту і газ бабла, за яке на світових, насамперед тіньових ринках зброї, її можна прикупити більш-менш пристойного стандарту.

До Перемоги ще далеко, але після Балаклії та Ізюму стало ще очевидніше, що цей Великий день наближається! Слава ЗСУ!

В умовах найвищого ступеня конфіденційності відбувся 17-й міжнародний форум, який свого часу започаткував Віктор Пінчук під багатозначною назвою «Yalta European Strategy – YES». Серед офіційних закордонних високоповажних учасників були Президент Латвії Егілс Левітс і Прем'єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький. До речі, Егілс Левітс – перший з лідерів іноземних держав, який після 24 лютого залишався у Києві увесь час свого дводенного візиту. Це ознака того, що Київ – безпечна європейська столиця під надійною охороною. У роботі форуму також узяла участь очільниця зовнішньополітичного відомства Німеччини Анналена Бербок. З нашого боку – Президент України Володимир Зеленський та інші високопосадовці.

Якщо проаналізувати доступні в інформаційному просторі уривки виступів учасників форуму, зокрема Президента України Володимира Зеленського, то головна теза щодо нашої позиції в дипломатичних відносинах з країною-агресором – жодних перемовин, компромісів чи мирних угод. Що таке «мирна угода» з кремлем, українці дуже добре засвоїли не через тривіальні

дипломатичні дискусії, а через трагедії Бучі, Гостомелю, Ірпеня, Маріуполя, десятки сотень зруйнованих сіл України, тисячі вбитих невинних українських громадян. Убитих на своїй рідній землі, на своєму подвір'ї, на полі бою. Така «дипломатія» дає абсолютно інший вимір розуміння і сприйняття дійсності, розуміння і сприйняття поняття «who is who». Отже, жодних компромісів, перемовин! До остаточного звільнення українського краю до кордонів 24 серпня 1991 року.

Така позиція України – водночас потужний сигнал нашим партнерам, якими б вони не були надійними й ефективними у своїй допомозі. Не потрібно жодних умовлянь, рекомендацій, натяків на якусь можливість дипломатичного, перемовного завершення військового конфлікту. Як кажуть, «sorry», ми на це не підемо. Не підемо, тому що насамперед не ми розпочали цю світову катастрофу, і нехай якісь варіанти, тільки абсолютно сприятливі для нас, спробує запропонувати архітектор цього божевілля. Друге і найголовніше: у цьому немає сенсу. Перемовини з кремлем у його сучасному вигляді, досягнення якоїсь домовленості – це не що інше, як заганяння «хвороби вглиб», та аж ніяк не її радикальне лікування. Тут діють інші рецепти. Їх виписують ЗСУ, вони ж удаю й застосовують. Сьогодні це найліпша дипломатія у взаєминах з агресором.

The sweet word “Izium”

The Victory may still be distant, but Balakliia and Izium have made it even more apparent that the Great day draws nearer!

The names of Izium and Balakliia, two cities dear to every Ukrainian heart, sound so melodiously today. Those words are like symbols that radiate optimism, joy, and recognition of a substantive turning point in the war. More than two thousand square kilometres of our Ukrainian territory were liberated in mere days. The line of contact with the enemy is now about fifty kilometres away.

Let us not, however, get overly euphoric about the powerful and effectively organised counter-offensive of the Armed Forces of Ukraine, who once again proved that the “world’s second army” is nothing but a pack of cutthroats led by moronic commanders and armed with several-fold obsolete military equipment hindered by clumsy control systems. Be that as it may, there are still far too many orcs; likewise, they still have plenty of martial hardware. Besides, they have abundant cash amassed through oil and gas exports that they use to procure more or less decent weapons, mainly from the world’s black markets.

The Victory may still be distant, but Balakliia and Izium have made it even more apparent that the Great day draws nearer! Glory to the Armed Forces of Ukraine!

The recent 17th international forum, once initiated by Viktor Pinchuk with the meaningful title Yalta European Strategy (YES), took place with the highest degree of confidentiality. Among the high-ranking foreign officials who participated in the event were Latvian President Egils Levits and Polish Prime Minister Mateusz Morawiecki. Notably, Egils Levits was the first foreign leader since 24 February to stay in Kyiv throughout a two-day visit to Ukraine. It characterised Kyiv as a well-defended and secure European capital. Annalena Baerbock, Minister for Foreign Affairs of Germany, also participated in the forum. President of Ukraine Volodymyr Zelenskyy and other high-ranking officials represented our side.

We can analyse the speeches of the forum participants, parts of which are available in the open media, especially the address of President of Ukraine Volodymyr Zelenskyy; we will see that the main message regarding our stance in diplomatic relations with the aggressor country is that there will be no negotiations, compromises, or peace agreements. Ukrainians know well what a “peace agreement”

with the kremlin is worth. This knowledge was gained not through trivial diplomatic discussions; it resulted from the tragedies of Bucha, Hostopel, Irpin, Mariupol, tens of hundreds of devastated Ukrainian villages, and the loss of thousands of innocent Ukrainian citizens, who were murdered in their homeland, in their backyards, and the battlefields. Such “diplomacy” totally reframes the understanding and perception of reality and the understanding and perception of the “who is who” concept. Thereby, no compromises and no negotiations! Until the complete liberation of the Ukrainian land within the borders true to those on 24 August 1991.

Such a stance of Ukraine also gives a powerful signal to our partners, reliable and effective as their support may be. We will respond to no persuasion, recommendations, or cues of any possibility of a diplomatic method of ending the war. Like they say, sorry, we will not go for it. We will not because we were not the ones who unleashed this catastrophe on a global scale. Let the architect of this madness devise an offer that will be perfectly acceptable to us. The second and most important reason is that it does not make sense. Negotiating with the kremlin in its current form to reach some agreement is nothing more than suppressing the disease instead of decisively treating it. The treatment, in this case, involves different remedies. The Armed Forces of Ukraine are both prescribing and aptly applying them. Today, it is the best diplomacy in our relations with the aggressor.

16 вересня 2022 року

Виття на болотах: ознаки агонії, фаза перша

Стадія захворювання російського суспільства набагато гірша, ніж здається на перший погляд

7 вересня депутати петербурзького муніципального округу «смольнінське» ухвалили рішення надіслати до держдуми рф звернення з пропозицією звинуватити президента росії в. путіна у зраді через війну в Україні. Якщо бути точним, то це зробило восьмеро депутатів із 20.

Наступного дня рада депутатів ломоносівського муніципального округу в москві напруму звернулася до в. путіна з проханням скласти повноваження президента рф.

Цікаво, що основні звинувачення цих місцевих периферійних «слуг народу» на адресу їхнього президента зводилися до того, що війна призвела до загибелі російських трудових ресурсів, а це негативно вплинуло на економічний стан рф. Недолугі, на їхню думку, дії путіна призвели до розширення НАТО, посилення мілітаризації України, і жодного слова не прозвучало про воєнні злочини, про геноцид українського народу, про Бучу, Ірпінь, Маріуполь тощо.

За радянських часів у лексиці пропагандистської машини був штамп, який лунав з усіх радіо та телерупорів, ряснів на шпальтах газет. Штамп про «ізраїльську воєнщину». Їй приписували всі можливі та неможливі гріхи – вкупі з «американською воєнщиною», звичайно, вона була винна опосередковано й у тому, що в якомусь колгоспі «40 років жовтня» знову не вродили буряки або впали надоя молока в корови-рекордсменки. А те, що саме тоді працьовитий, дружний, енергійний народ Ізраїлю успішно освоював мертві землі пустелі Негев, перетворював її в квітуче поле із середньою урожайністю 8 тонн пшениці з гектара (і це в колишній пустелі!), ізраїльські колгоспники-кібуцники творили чудеса садівництва, тваринництва, землеробства – про це в радянській пресі зовсім не згадували. Не писали й про те, що «знавісніла» за радянськими ідеологічними оцінками ізраїльська воєнщина була власне покликана насамперед оберігати мирну працю своїх громадян, гарантувати їхню безпеку від ворожих сусідів, бо деякі із них донині планують скинути Ізраїль у Червоне море.

А що ж російська воєнщина? Що вона зробила для безпеки свого люду? Боялася розширення НАТО, яка із завершенням холодної війни перетворилася на безумовний політико-військовий альянс, ліквідувала свої ракети середнього радіусу дії на Європейському континенті, а США прибрали свої військові потужності з територій Греції, Італії, Німеччини, Великої Британії. Саме Вашингтон як незаперечний лідер НАТО простягнув руку москві щодо співробітництва, участі в навчально-ознайомчих програмах Альянсу, підписання Договору про відкрите небо тощо.

Тепер між НАТО та рф 2500 км нового кордону. Швеція і Фінляндія вчасно спохопилися, їхні уряди та громади зрозуміли, що політику нейтралітету, неучасті у військових блоках сусідня сучасна рф може сприйняти як запрошення «російській воєнщині» до танкової прогулянки просторами цих двох традиційно миролюбних скандинавських країн.

Тепер кілька слів про цих заповзбухуваних депутатів. Їхня «громадянська мужність» нехай залишиться з ними. Вона в мене поваги не викликала. Тому що, а якби блицкриг удався? Який автоматично передбачав «денацифікацію», «демільтаризацію», а по суті «деукраїнізацію» зі створенням відповідних фільтраційних (називаймо речі своїми іменами – концентраційних) таборів, масовими судилищами, вбивствами, грабунками, втілення чого видно на прикладах Бучі, Гостомелю, Маріуполя, Ірпеня... Тоді б вони, мабуть, вітали свого президента, адже шалених утрат (понад 50 000) росія тоді ще не зазнала, а Фінляндія та Швеція тільки думали (березень, квітень), вступати в НАТО чи ні.

Тобто цей виплеск «політичної свідомості» на 196-й день війни від «росопозиції» без натяку на співчуття жертві агресора дає підстави замислитися, що стадія захворювання їхнього суспільства набагато гірша, ніж здається на перший погляд. І цей вірус охопив не лише верхню політичну полицю, а розсіявся і в'ївся в усі соціальні верстви тамтешнього народу. Тут я можу погодитися, справді є якась «загадковість» їхніх душ. Але вона, ця «загадковість», не навіює відчуття дива чи казковості, а навпаки – тхне цвіллю, гнилістю та руйнуванням.

Ще ознаки першої фази. Розпочалася метушня біля підніжжя царського трону на посаду міністра оборони. Крісло під шойгу захиталося, і на його місце претендують два конкуренти-«маршали» – пригожин і кадиров. Чим би не закінчилася ця ротация, вона істотно нічого для кремля не змінить. «Запланований», як вони пишуть, відступ з Харківщини – «чергова перемога» «російської воєнщини». Побажаймо їй якомога більше таких перемог.

Howling in the swamps: symptoms of agony, phase one

The severity of the affliction borne by russian society is far greater than it might seem at first glance

On 7 September, deputies of the smolninskoye municipal okrug of st petersburg decided to submit an appeal to the parliament of the russian federation in a bid to accuse vladimir putin, russia's president, of treason in connection with the war against Ukraine. To be more specific, eight of the total twenty deputies did so.

The very next day, the council of deputies of moscow's lomonosovsky municipal okrug appealed directly to vladimir putin, urging him to resign as president of the russian federation.

Curiously, those peripheral local "servants of the people" mainly blamed the president for the damage to the russian economy as a consequence of war-caused deaths among the russian workforce, as well as the expansion of NATO and continued militarisation of Ukraine, which they believed resulted from the foolish actions of putin. There was no mention of war crimes or the genocide of the Ukrainian people. Nothing in the accusations referred to Bucha, Irpin, Mariupol, etc.

During the soviet times, the vocabulary of the soviet propaganda machine featured a cliché that all radio stations and TV mouthpieces continuously repeated. All newspaper headlines were replete with it too. It was the trope of the "Israeli soldiery", to which they ascribed all likely and unlikely sins. Together with the "American soldiery", of course, it was to blame whenever the latest kolkhoz on the "40th anniversary of the October revolution" Street had a crop failure or a decrease of their champion cow's yield. At the same time, the people of Israel, hardworking, friendly, and energetic, were successfully developing the lifeless soils of the Negev desert, terraforming it into a blossoming field with an average yield of wheat per hectare standing at 80 hundredweights (outstanding for what was once a desert!). Israeli kibbutzniks were performing miracles in the realms of gardening, animal husbandry, and agriculture. There was not a single word or mention of that in the soviet media. Accordingly, they wrote nothing about how the "Israeli soldiery", which the soviet ideology described as "distraught", was called, above all, to protect the peaceful labour of its citizens and ensure their safety from the belligerent neighbours, some of whom to this day seek to "drive Israel into the Red Sea".

What about the russian soldiery? What has it done for the sake of its people's security? It dreaded the expansion of NATO. The same NATO, which, after the end of the Cold War, turned into an exclusively political and defensive alliance. The same NATO, which withdrew its medium-range missiles from European soil, as well as military bases from the territories of Greece, Italy, Germany, and the UK (I specifically refer to the deployment of the American military in those countries). As an undisputed leader of NATO, it was none other than Washington that reached out to moscow, offering cooperation, participation in NATO training programmes, the conclusion of the Treaty on Open Skies etc.

Now the border between NATO and the russian federation has grown by an extra 2,500 km. Sweden and Finland timely awakened. The governments and societies of those countries realised that the policy of neutrality next to such a neighbour as modern russia could be construed as an invitation for the "russian soldiery" to board their tanks and go sightsee the expanses of those two traditionally peace-loving Scandinavian countries.

Now, a few words about those deputies from across the curb. They may keep their "civic courage" to themselves. It did not inspire my respect. After all, what if the blitzkrieg had succeeded? The same blitzkrieg that inherently entailed the "de-Nazification" and "demilitarisation" or, in practice, "de-Ukrainianisation" involving filtration (concentration, to call a spade a spade) camps, mass prosecution, and plundering. Bucha, Hostomel, Mariupol, and Irpin are real examples of that imagery... Had that happened, those deputies would have, most likely, congratulated their president in the absence of the now insane death toll (over 50,000), as Finland and Sweden only dithered whether to join NATO or not (back in March-April).

In other words, this outburst of "political conscience" on the 196th day of the war in the ranks of the so-called "russian opposition", without the slightest cue of compassion for the victim of aggression, makes one wonder whether the severity of that society's affliction is far greater than it seemed at first glance. And that virus has not just devoured the higher echelons of policy-making but dispersed and ingrained itself in all social strata of the russian people. Indeed, in this regard, I must agree that there is some element of "mystery" to their souls. But this "mysteriousness" does not evoke feelings of marvel and fabulousness. Quite the contrary, it reeks of mould, rot, and decay.

Those are the symptoms of Phase One. At the feet of the tsar's throne, turmoil has begun around the post of defence minister. The chair shoigu sits on has staggered, and now prigozhin and kadyrov, two rival "marshals", claim it. Whatever the outcome of this rotation, it will not bring any meaningful change to the kremlin.

The "planned" withdrawal from the Kharkiv region, as they call it in russian media, is the latest "victory" of the "russian soldiery". May they have plenty more of such victories.

30 вересня 2022 року

Виття на болотах: ознаки агонії, фаза друга

Російське суспільство поволі доходить до тієї точки кипіння, після якої неодмінно розпочинається неконтрольований процес руйнації цієї структури, збудованої на брехні, підступництві, дикій, варварській ідеології

Цитую «Блискавку»: «Посольство Італії рекомендує співгромадянам залишити росію, якщо їхнє перебування там не становить крайньої необхідності». Це вже не перша дипломатична установа, яка за останні дні звертається до своїх громадян з проханням покинути заповзбутий край. Ситуація змінюється до навпаки. Усі ми добре пам'ятаємо, як на початку року ті самі країни-члени ЄС, США, Канада тощо адресували своїм громадянам ту саму пораду. Тільки йшлося про те, щоб якнайшвидше виїхати за межі України. Та й посольства змінили географію свого перебування: хто осів у Львові, хто у Варшаві, хто – ще далі.

Яка ж це багатонадійна та довгоочікувана новина! Адже «вони» – колективний Захід – добре звідкілясь знають, що має відбутися, хоч я не певен, як це працює. Я не прихильник конспірологічних теорій тлумачення законів розвитку світоустрою, діяльності «захмарного уряду», який усім керує та якому підпорядковуються національні уряди, але все ж таки в нашій природі (я маю на увазі політичне середовище) є щось таке, що інтуїтивно з огляду на історичні прецеденти підказує: ось воно, почалося, як снігова лавина, невпинно набирає обертів, і його не зупинити. Ще у своєму березневому есе «Відкриття другого фронту: очікування й реальність» я писав: «Ніхто ніколи точно не знає, коли прилетить чорний лебідь. Упевнений: він неодмінно прилетить».

Тепер ця птаха накрила своїми крилами всю євразійську площину під назвою рф, кружляє над кремлем і готова остаточно приземлитися, щоб виконати свою доленосну місію...

На кордонах із Грузією, Казахстаном та іншими суміжними землями – шалені черги з-поміж тих, хто на своїх диванах з попкорном волав, що «може повторити»; розбрат між суб'єктами федерації з приводу того, хто виконав квоту мобілізованих, а хто не дотягнув; запізнілий спалах «материнського інстинкту», до якого нарешті дійшло, що вартість «сина» – це вартість білої

лади, але перед цим «син» потрапить до білого березового гробика (в кращому разі!), адже можуть бути фрагменти, що і в гробик не буде що класти. Усе це поволі доводить їхнє суспільство до тієї точки кипіння, після якої неодмінно розпочинається неконтрольований процес руйнації цієї структури, збудованої на брехні, підступництві, дикій, варварській ідеології.

А нам своє робити. Цього тижня у Верховну Раду має надійти від Президента законопроект щодо створення Фонду відновлення України. Цим актом ми готуємося до Берлінської конференції (25 жовтня) та листопадового саміту G20, присвяченим відновленню та відбудові України. На конференції в Луганно, яка відбулася на початку липня із цього ж питання, було підраховано, що для відбудови зруйнованої української економіки потрібно ні багато ні мало – 750 млрд доларів США, для відновлення тільки об'єктів інфраструктури – 100 млрд доларів. І ці кошти наші закордонні партнери готові надати! Та з певними застереженнями: по-перше, «гроші в обмін на реформи», по-друге, їхнє входження в Україну та «розповсюдження» контролюватиме незалежна інституція, яка сьогодні має умовну назву «американець із глобальним статусом». Саме ця особа буде координатором платформи «Recover Ukraine». Візьмуся спрогнозувати, що може бути або Білл Клінтон, або Барак Обама. Якщо помилюся, не вбачаю в цьому трагедії. Адже в цьому проекті тільки позитив. Світ вірить у нашу Перемогу, світ разом з нами планує найближче майбутнє України в контексті її відновлення та реконструкції. До речі, значна частина цих 750 млрд доларів запланована коштом російських активів, котрі як компенсації за завдані нам руйнування і шкоду будуть скеровані в Україну.

Можливо, саме зараз, коли активно поширюють чутки (на жаль, небезпідставно) про ймовірність застосування тактичної ядерної зброї кремлівськими поводириями, які в останню мить свого існування мріють грюкнути дверима так, щоб світ захитався, моє есе надто оптимістичне та може викликати чиєсь несхвалення. Я його врахую, але не погоджуся. Ми йдемо до Перемоги. Ще будуть руйнування, жертви, попереду складна зима, але попри все вірю, як і переважна більшість української громади: не за горами сонце, яке засяє в наше віконце. А чорний лебідь? А чорний лебідь там, за поребриком, свою справу зробить.

Howling in the swamps: symptoms of agony, phase two

The society inside russia is slowly approaching that boiling point, past which this construct based on deceit, treachery, and savage, barbaric ideology, will irreversibly enter the uncontrolled process of its collapse

I quote the “Molniya”: “The Embassy of Italy recommends citizens to leave russia if their stay there is not absolutely necessary”. In recent days, it is not the first diplomatic institution to urge its citizens to leave the land across the curb. The events are taking a 180-degree turn. The memories are still fresh of how those same Embassies of the EU member-states, the US, Canada, etc., issued the same recommendation to their nationals at the beginning of this year. However, the last time the country to promptly evacuate from was Ukraine. Even the Embassies issuing the recommendation had by then changed their whereabouts. Some settled in Lviv, some in Warsaw, and others even further away.

Such promising and long-awaited news! Because while I may not know their exact procedures, “they”, the collective West, somehow know very well what is about to happen. I am not a supporter of conspiracy theories that seek to interpret the laws of the emergence of the universal world order or the operation of the “world government”, which steers all the forces and controls national governments. However, in our scenery (I mean our political environment), there is something that, if intuition and historical precedent are any indications, has just begun and is now picking up speed like an unstoppable avalanche. In an article published in March titled Opening of the Second Front: Anticipations and Reality, I wrote: “No one really knows when to expect the “black swan”. It will arrive, I am sure of that much.”

By now, that bird has cast the shadow of its wings on the entire territory of the Eurasian entity known as the russian federation. It is circling above the kremlin, ready to descend for good to fulfil its fateful mission...

Its borders with Georgia, Kazakhstan, and other adjacent countries brim with queues made up of those who once bellowed: “we can do it again” from the comfort of their couches. There is an ever-growing strife among the subjects of the federation regarding the fulfilment of the mobilisation quota. The belated outburst of “maternal instinct” among those who have finally realised that although the price

of “her son” equals the price of a white “Lada”, it is not so until after the “son” ends up in a white birch casket (at best!), unless the son is in fragments and the coffin cannot but stay empty. Everything described above slowly brings russian society to a boiling point, past which this construct, held together by deceit, treachery, and savage, barbaric ideology, will irreversibly enter the uncontrolled process of its collapse.

Meanwhile, we must attend to our business. This week, the Office of the President of Ukraine will submit the draft law on creating the Ukraine Recovery Fund to the Verkhovna Rada. This action is part of our preparation for the Berlin Conference, which is slated for 25 October, and the November G20 summit. Both events will focus on the recovery and reconstruction of Ukraine. At the Lugano conference, which took place in early July and tackled the same issue, it was estimated that the recovery of Ukraine’s ruined economy requires nothing short of USD 750 billion. A 100 billion alone will go to the restoration of infrastructure. Our foreign partners are willing to grant us such a sum of money! This grant comes with two fundamental caveats. Firstly, “money in exchange for reforms”; secondly, an independent institution will govern how the money enters Ukraine and how it “circulates throughout the country”. That entity currently goes by the nominal name “an American with global stature”. That person will coordinate the RecoverUkraine platform. I daresay that either Bill Clinton or Barak Obama might assume this role. If I end up being wrong on this, it will be no tragedy. In the end, there are only positive sides to this project. The world believes in our Victory. Accordingly, the world builds roadmaps for the nearest future of Ukraine together with us, taking into account our recovery and restoration. By the way, a significant percentage of those 750 billion dollars is planned to be deducted from russian assets, which will be steered to Ukraine as compensation for the destruction it has suffered.

My essay may attract disapproval for its overly optimistic tone in light of the currently circulating and, unfortunately, not baseless rumours. Those rumours are about the possibility of the kremlin puppeteers using tactical nuclear weapons as they yearn to slam the doors in the last moment of their existence and make the world tremble with their exit. Although I will take such disapproval into account, I will also disagree. We are approaching our Victory. There is more destruction and loss and an arduous winter ahead. But despite everything, I am in solidarity with most Ukrainians who believe that fate will smile at us very soon. And the black swan will do what it must across the curb.

2 жовтня 2022 року

Історія про те, як один проломистий чоловік сів із солідними людьми грати в карти і програвся вщент

Сюжет цієї оповіді не сягнув рівня шекспірівської драми, він ближчий до Салтикова-Щедрина з його історією «міста Глупова». Тим паче, що цей гравець-невдаха якраз із тих географічних координат, саме йому настійно пропонували навчитися пристойно грати хоча б у дурня, а вже потім потихеньку оволодівати покером

Але ні, нахабно вломився в джентльменський клуб з його віковими незмінними правилами, порушив традиційну тишу, заволав: «Хто проти мене? Сідайте! Я вас навчу грати! Зашкарубли ви тут у своєму псевдоблагодійному консерватизмі! Розтрощу, обіграю всіх, виходь на герць!».

Джентльмени спочатку поблажливо посміхнулися (не таких пройдисвітів бачили на своєму шляху), спробували поплескати забіяку по плечу та тихенько витурити за двері. А він не на жарт розійшовся, вперся, почав погрожувати зброєю. Членів клубу це розлютило: «Хочеш грати з нами? Come on! Нумо! Ставки найвищі – ти сам їх підняв понад хмари! І правила будуть наші!».

І гра розпочалася. У руках джентльменів такі непереможні козири, як одвічні моральні цінності – повага до особистості та неухильного дотримання встановлених правил гри («rule of law»), обов'язкова систематична ротація керівництва їхнього клубу, врешті-решт неймовірна економічна, науково-технічна та військова перевага над цим зайдою. А що в нього? Хворобливі амбіції, фантастичних розмірів маячня про свою якусь унікальність, особливу месіанську роль у нашому світі, який живе та буде жити за абсолютно іншими нормами. До того ж з'ясувалося, що гравець досить бідний, майже голий і босий, з непорядкованим і далеким від здорового глузду життям. «Глибинний народ», який «обрав» його на довічне царювання, побивається, страждає, а найрішучіші холопи нині навіть тікають за межі «міста Глупова». Уже більш як 200 тисяч. Є, правда, одна серйозна проблема. Від покійного «предка» у спадщину залишилася зброя, і не проста. Тут є над чим поміркувати, хоча загалом результати гри визначено.

Мені спала на думку теорія відомого британського вченого-географа, одного з батьків-фундаторів сучасної політології, до речі, засновника Лондонської школи економіки Гелфорда Джона Маккіндера про «Heartland» – «серцевинну землю». Професор географії Оксфордського університету Г.Дж. Маккіндер описав цю частину планети, що, на його думку, охоплює землі й Уралу, і далі на Схід, тобто сибірський і далекосхідний краї. Там у землі міститься вся таблиця Менделєєва та деякі її суттєві «клітинки» – рідкісні метали – зі значним запасом. Хто розумно розпоряджатиметься цим краєм, зробить його народ найзаможнішим і найщасливішим. Але як насправді той народ там живе, теж добре відомо. Our regrets! Далі. Згідно з цією теорією, хто пануватиме в Центрально-Східній Європі, той пануватиме над «серцевинною землею»; хто пануватиме над «серцевинною землею», той пануватиме над Світовим Островом, тобто над Світом!

Проста залізна британська логіка. Не посперечаєшся. Але це ж мав зробити вищезгаданий гравець: скористатися своїми природними багатствами. Не ломитися в двері високодостойного клубу з лайкою та погрозами, презирством і неповагою до їхнього способу життя, а розпорядитися так, щоб ці «козири» конвертувати в добробут свого люду, навчити його жити за цивілізаційними нормами, а не крокувати «вперед», повернувши голову назад. У того ж таки Г.Дж. Маккіндера є книжка «Британія і британські моря», де він описав свою батьківщину як вугільну брилу, оточену рибою.

Чим оточений кузбас – кузнецько-кемеровський вугільний басейн – і прилегли території нездійсненої «серцевинної землі»?

Можливо, якісь частини шведської та фінської громад і бажали минулими десятиріччями, щоб їхні країни вступили до НАТО, проте переважну більшість влаштовувала політика нейтралітету. Повномасштабна агресія рф проти нас, брутальне порушення всіх наявних багатосторонніх і двосторонніх договорів, які кремль підписав і взяв на себе зобов'язання бути гарантом територіальної цілісності моєї країни, радикально змінили позицію Стокгольму і Гельсінкі. Негайно, за прискороною процедурою, під безпекову парасоллю НАТО! А це, серед іншого, 2500 км нового кордону між рф і цим військово-політичним альянсом. Як кажуть, пішов по шерсть, а повернувся стриженим. Наша заявка на вступ до НАТО за тією самою процедурою – ще одна перемога української дипломатії на найвищому політичному рівні, що абсолютно правдиво відображає запит суспільства, і водночас черговий доказ безглуздої, невинуватої злочинної політики москви. А географічна відстань між рф і США на сході – менш ніж 100 км. Тепер ця «брила» оточена зовсім не «рибою».

Насамкінець знову згадаю Г.Дж. Маккіндера: «Хто пануватиме в Центрально-Східній Європі, той...». Далі не продовжуватиму. Тому що ми тут

розходимося з британським науковцем. Ми не пануватимемо в Центрально-Східній Європі, тож і не володітимемо «серцевинною Землею», Світовим Островом і далі – Світом. Ми просто будемо в Центрально-Східній Європі, де нас поселив Всевишній, будемо заможним, успішним, шанованим та авторитетним партнером наших близьких і дальніх сусідів, а також повноправним членом клубу вищезгаданих джентльменів.

The story of a callous bloke who committed to a game of cards with respectable people and utterly lost

This novel's plot hardly holds a candle to a Shakespearean drama. Instead, it chimes with the history of the town of Foolsville from the story by Saltykov-Shchedrin. No wonder, since that exact failure of a player who even hails from the same geographic locale had neglected the persistent advice to at least learn to play "Fool" before slowly moving on to Poker

Indeed, instead, he brazenly barged into a gentlemen's club with multi-centennial set rules and yelled in violation of traditional quiet: "Who shall come up against me? Hop behind the table! I will teach you how to play! You have been wallowing in your pseudo-charitable conservatism! I will crush and outplay whoever dares to face me, man-to-man!"

At first, the gentlemen put on condescending smiles (as they had seen worse scoundrels in their lifetimes) and tried to pat the scrapper on the shoulder and quietly see him out. Instead, he acted up, doubled down, and began sabre-rattling. It outraged the club's members: "You want to play behind our table? Come on! Go ahead! All or nothing, you upped the ante yourself! The rules will be ours, mind you!"

And so, the game began. The gentlemen had an unbeatable hand that rested on longstanding moral values such as respect for the individual, rigorous observance of fixed game rules (the Rule of Law), obligatory and systemic rotation of their club's leadership, and, finally, immense economic, scientific, technological, and military supremacy over the vagabond. What were the cards in his hand? He had sickly ambitions and delusions of fantastic proportions of some personal exceptionalism and messianic role on this Earth, utterly contrary to its longstanding and everlasting framework of rules. Besides, it turned out that the player was pretty poor, nearly destitute, while his disordered lifestyle was hardly compatible with common sense. The "deep people" who "elected" him as their eternal sovereign now struggle and suffer, while the most determined of the serfs today even escape

1. "Fool", in this case, is a translation of "Durak", the name of a card game popular in former soviet countries.

beyond the borders of the “town of Foolsville”. Over 200,000 of them have done so already. There was but one serious problem. He had inherited extraordinary weapons from his deceased “ancestor”. Thus, some moves required consideration, but the overall outcome was clear.

All of it makes me recall the Heartland theory by Halford John Mackinder, a famous British scholar and geographer, one of the founding fathers of modern political science, and the founder of the London School of Economics. Geography Professor at Oxford University Mackinder described the part of our planetary surface, which he believed to include territories spanning from the Urals further to the east, encompassing the lands of Siberia and the Far East. Its soil was thought to contain the entire periodic table in abundance - including its most sought-after elements, the rarest metals. If one were to manage this area with wisdom, he would make his people the wealthiest and happiest. But we know all too well how the folk there really lives. Our regrets! There is more. According to that same theory, if one were to rule over Central and Eastern Europe, thus commanding the “Heartland”, he would dominate “the World-Island”, ergo dominate the World!

Simple and fool-proof British logic. Hard to argue with it. It was up to the player mentioned above to follow through with it and harness his natural riches. Instead of barging into the club of those highly respected gentlemen with a flurry of obscenities, threats, contempt, and disrespect for their way of life, he should have played his “hand” and translated those advantages into welfare for his people. He should have taught them to live by civilisational norms instead of marching “forward” while facing backwards. Having published a book titled Britain and the British Seas, Mackinder described his homeland as a “lump of coal surrounded by fish”.

What surrounds the Kuzbass – the Kuznetsk-Kemerovo coal basin – and the adjacent territories of the unfulfilled “Heartland”?

Perhaps, some segments of the Swedish and Finnish populations wished in the past decades to see their counties join NATO. However, most were content with the neutrality policy. The full-scale aggression of the Russian Federation against us – a brutal breach of all existing multilateral and bilateral treaties signed by the Kremlin, according to which it undertook to serve as a guarantor of my country’s territorial integrity – dramatically changed the stance of Stockholm and Helsinki. At once, with an accelerated procedure: this is how they now seek to come under the NATO security umbrella! Among other less notable things, this will add 2,500 km to the border between Russia and this defensive and political alliance. Like they say, beware of what you wish for. And our application for NATO membership under the same procedure represents yet another victory of our diplomacy at the highest political level. It perfectly reflects the wishes of the people and, at the same time, proves even further the reckless and unjustified character of Moscow’s criminal

policy. Meanwhile, the geographic distance between the Russian Federation and the US in the east remains less than 100 km. Now that “lump” is surrounded by anything but fish.

Finally, I will refer to Mackinder again: “Who rules East Europe...” I will continue no further because this is where my belief diverges from that of the British scholar. We will not reign in East-Central Europe, commanding the “Heartland”, hence commanding the “World-Island” and, thus, the World. We will merely be part of Eastern-Central Europe, where the Lord placed us, where we will be a wealthy, successful, respected, and esteemed partner to our close and distant neighbours. We will be full-fledged members of the gentlemen’s club as described above.

26 жовтня 2022 року

Знеструмлена, але нескорена та... непереможна!

У нормальних людей перед зустріччю із Всевишнім – тиша, соборування, каяття у гріхах, прохання прощення та помилування. А на росії хочуть помирати «с музыкой»...

Як відомо, все пізнається в порівнянні. Застосування цього підходу дає змогу визначити основні тренди розвитку того чи іншого учасника світової спільноти, відчутти імпульс його духовного й інтелектуального злету, масштаби технологічних завдань або навпаки – побачити, як цей «член», охоплений духовним мракобіссям, котиться в прірву історичного небуття й у своїй оскаженілості намагається знищити якомога більше невинного люду. Це знаний цілком російський проєкт – «помирать, так с музыкой». У нормальних людей перед зустріччю із Всевишнім – тиша, соборування, каяття у гріхах, прохання прощення і помилування. А тут – «с музыкой».

Минулого тижня завершився XX з'їзд Комуністичної партії Китаю (КПК). Товариша Сі переобрано на третій термін очільником КПК, фактично на пожиттєве керівництво Китаєм – другою економікою світу. У своїй промові від імені 96-мільйонної армії комуністів держави товариш Сі поставив завдання перетворити Китай на багату, демократичну, цивілізовану, гармонійну та чарівну соціалістичну модернізовану країну. Ці амбітні плани мають бути виконані до 2049 року – 100-річчя проголошення Китайської Народної Республіки.

У цьому контексті пригадую вересень 2010 року. До Києва прибув батько сінгапурського дива Лі Куан Ю. Під час свого перебування в Україні він виступив перед слухачами та професорсько-викладацьким складом Дипломатичної академії України при МЗС України. Незмінний протягом майже тридцяти років прем'єр-міністр цієї унікальної острівної держави був бажаним гостем у вищих політичних колах та академічних середовищах. Було надзвичайно цікаво та корисно послухати його роздуми про світову економіку та її тенденції, про вектор глобального розвитку. У виступі Лі Куан Ю окреслив свої погляди щодо цих процесів, а відтак учасники зустрічі могли розпочати обговорення. З усіх запитань, які стосувалися України, і відповідей міністра-ментора можна виснувати головну пораду: «Вивчайте китайську мову,

намагайтесь якнайтісніше зблизитися з Пекіном і дипломатичним шляхом досягнути статусу справжнього стратегічного партнера». Насправді неабияка істина. Здавалося б, це й так зрозуміло. Правду казав Лі Куан Ю. Хто би сперечався? Але минуло не надто багато часу, всього 12 років, і постає питання: «А що зроблено, щоб ці очевидні речі хоч якось наповнити реальним змістом?». Майже нічого. Ми Китай поки що прогавили. Я усвідомлюю, як легко критикувати цей провальний напрям нашої дипломатії, але глибоко переконаний, що відсутність серйозного усвідомлення значущості стратегічного партнерства з Китаєм, удоволеність його традиційним «нейтралітетом» в Раді Безпеки ООН щодо гострих проблем сьогодення, прийняття як аксіому те, що курс на зближення з Вашингтоном автоматично унеможлиблює тісніші відносини з Пекіном, призвело до того, що я м'яко називаю «прогавили». До речі, вже понад рік не призначають Надзвичайного та Повноважного Посла України в КНР. Виникає питання: «Це кому потрібніше – Пекіну чи нам?».

12 жовтня США нарешті ухвалили Стратегію національної безпеки. Нарешті, тому що її мали представити ще тогоріч, але військова агресія рф проти України пригальмувала оприлюднення цього документа, який має колосальну вагу не тільки для нашої держави, а й усього світу. Отже, США не прагнуть нової холодної війни, але позаяк конкуренція й надалі є рушієм історичних процесів, для найближчого десятиріччя буде характерне напружене змагання основних гравців за формування нового світового порядку. За стратегією, рф у цьому процесі участі не братиме. Важливо підкреслити, що документ визначає Китай як серйозний виклик, конкурентного суперника, але не ворога, і з Пекіном, на відміну від москви, будуть спроби домовлятися. Тобто акцент на дипломатії, а не силових методах. На думку авторів стратегії, росія ж – безпосередня постійна загроза міжнародному миру і стабільності, що виключає її з кола цивілізованих гравців. Ідеться не про протистояння колективного Заходу та росії, а про фундаментальні цінності, принципи Статуту ООН, засновані на повазі до суверенітету та територіальної цілісності, забороні експансії шляхом військової агресії.

Я окреслив ось такі події з життя двох провідних держав, щоб показати, чим переймається їхня еліта, які має плани на майбутнє, якими методами прагне їх утілювати. До речі, за вісім місяців 2022 року торгівля між КНР і США зросла на 50 млрд доларів, і все це завдяки експорту китайських товарів у США.

А тепер загляньмо за поребрик. Подивимося, на розв'язанні яких «глобальних» завдань сконцентровані «уми» держави, армія якої є «другою в світі»? Підірвати Каховський ГЕС і звинуватити Україну. Як вам така «стратегія

розвитку»? Я вже не дивуюся та не обурююся. Адже ми живемо в паралельних реальностях. Точніше, вони в своєму мракобіссі відірвалися від реальності й у своєму «плануванні» вже не можуть піднятися вище руйнування всього. Це їхній рівень: не творення майбутнього чи його конструктивна розбудова, а тотальне знищення сучасного. Це їх і зазнає. Це їх і зазнає.

У Книзі пророка Осії Старого Завіту сказано: «Хто посіє вітер, той пожне бурю». Амінь.

De-energised, yet unbeaten and... unbeatable!

For normal human beings, meeting with the Lord is preceded by silence, last rites, repentance for committed sins, and a plea for remission and absolution. In the russia¹, however, they enjoy dying “with music”...

As is well known, cognition comes through comparison. This approach allows us to determine the core trends of the development of a respective member of the world community and sense the impulse of its spiritual and intellectual rise and the scale of its technological pursuits; alternatively, we can observe how this so-called “member” engulfs itself in spiritual obscurantism and slips into the abyss of historical oblivion, trying to doom as many innocent people as possible in its frenzy. Seeking to “die with music” is a well-known, immaculately russian endeavour. For normal human beings, meeting with the Lord is preceded by silence, last rites, repentance for committed sins, and the plea for remission and absolution. But some want “music”.

Last week, the 20th National Congress of the Chinese Communist Party (CCP) concluded its work, having re-elected Comrade Xi for a third term as the leader of the CCP; he is now, essentially, a lifelong leader of China – the second economy in the world. In his speech on behalf of China’s 96 million Communist Party members, Comrade Xi set the task to transform China into a prosperous, civilised, harmonious, and beautiful modernised socialist country. Those ambitious plans must be completed by 2049, when China will celebrate the 100th anniversary of its independence.

That occasion made me recall September 2010. Lee Kuan Yew, the father of the Singaporean miracle, arrived in Kyiv. During his visit to Ukraine, he gave a speech to students and professors of the Diplomatic Academy of Ukraine at the MFA of Ukraine. Prime Minister of that unique island country for almost thirty years, he was a welcome guest in the highest political and academic circles. Listening to his

1. Here, the definite article “the” is purposefully used parallel to the authors usage of a preposition in the Ukrainian text. He mocks the disparaging way russians commonly refer to Ukraine, characterised by the unorthodox usage of the preposition (“on Ukraine” as opposed to “in Ukraine”), which would be best conveyed in the English language as “the Ukraine”.

reflections on the world economy, its trends, and the general trajectory of global development was profoundly interesting and worthwhile. In his speech, Lee Kuan Yew outlined his views on all those processes; afterwards, the seminar attendees had the opportunity to participate in a discussion. The Minister-mentor's answers to all questions concerning Ukraine boiled down to a single piece of advice: "Learn the Mandarin Chinese language, exhaustively seek closer ties with Beijing, and use diplomatic means to become China's true strategic partner". A remarkable truth, indeed. It seemed to be straightforward enough. Lee Kuan Yew told the truth there, and who would disagree? Yet not too much time has passed, and now, after mere 12 years, the question arises: "What has been done to fill these seemingly obvious truths with real meaning?" As it turns out, practically nothing. So far, we have been dropping the ball on China. I realise how easy it is to criticise this failed vector of our diplomacy. Nevertheless, I sincerely believe that our lack of profound awareness of the importance of achieving the status of a strategic partner with China, naïve perception of China's traditional "neutrality" on the acute problems of today in the UN Security Council, and the unchallenged acceptance of the hypothesis that the course of rapprochement with Washington by itself makes rapprochement with Beijing impossible all played into what I mildly described as "us dropping the ball". By the way, the office of our Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary to PRC has been vacant for more than a year. The question arises: "Who needs him more, Beijing or us?"

On 12 October, the United States finally adopted the National Security Strategy. I say "Finally" because, while it was supposed to be made public in 2021, Russia's military aggression against Ukraine halted the publication; that document is of great importance not only for our country but also for the whole world. So, the US does not want a new Cold War; however, since completion as a driving force of the historical process yet remains relevant, the next decade will be characterised by an intense race between the major players who will shape the new global order. The Strategy's authors believe that the Russian Federation will have no role in that process. What is important to stress is that the document highlights that while China poses a great challenge and is a rival in competition, it is no enemy; hence, unlike with Moscow, there will be attempts to bargain with Beijing. Thereby, diplomacy, not methods of force, is the focus. On the other hand, Russia, according to the Strategy's authors, is the primary and constant threat to international peace and stability, which excludes it from the circle of civilised players. And it is not about the confrontation between Russia and the collective West. It is all about the fundamental values and principles of the UN Charter centred on respect for sovereignty and territorial integrity and the prohibition of expansion through military aggression.

These are the two milestones from the life of the two leading powers of the world I took to demonstrate what the local elites are concerned about, how they plan their future, and how they seek to achieve it. Lastly, trade between China and the United States increased by USD 50 billion in eight months of 2022, all at the expense of Chinese exports to the United States.

Now, let us take a look at the land across the curb. With what “global” tasks are the “minds” of the country with the “world’s second army” preoccupied? On blowing up the Kakhovka hydroelectric power plant and accusing Ukraine. How do you like such a “development strategy”? At this point, it neither surprises nor outrages me. In the end, we do live in parallel worlds. Or rather, in their obscurantism, they have broken away from reality. They are no longer capable of anything short of destruction in their “planning”. That is their level, not creation nor constructive development of the future, but the destruction of the present. It will be their end.

The Book of Hosea of the Old Testament states that he who sows the wind reaps the whirlwind. Amen.

8 листопада 2022 року

Окопна правда: після Перемоги України буде ще одне поле бою

...бентежить доля України після Перемоги. Невже все залишиться по-старому? Корупція, псевдодемократія, псевдоринкова економіка? На цьому полі бою ми теж повинні досягнути Перемоги...

Світ ніби завмер. Маю на увазі майбутній саміт G20 15–16 листопада 2022 року. Завмер в очікуванні: «Приїде – не приїде? Тиснутимуть йому руку чи буде він вигнанцем у цьому найвищому міжнародному дипломатичному дійстві?». А отже, ми не знаємо точно, як реагуватиме президент нашої Держави. Світ завмер і в очікуванні результатів виборів до Конгресу США. Хто переможе? Республіканці з поміркованими поглядами чи прихильники філософії Трампа на кшталт «путін – гарний хлопець, і все, що він робить, не підлягає оскарженню»?

На ці та ще десяток подібних запитань я наважуся дати свою однозначну відповідь: світ як завмер, так само й оживе після 15–16 листопада. Нічого радикально не зміниться. Доленосні тренди історичного розвитку й надалі торуватимуть свій шлях попри різноманітні саміти, вибори, ще якісь вагомі чи не зовсім багата двосторонні зустрічі. А ці тренди очевидні: «Ми – українці – приречені на успіх, Перемогу; вони – рашисти – приречені на поразку, а отже, на сумнівну долю».

Якщо провести паралелі з Другою світовою війною на терені колишнього СРСР, то три суто військові події відіграли вирішальну роль в її розвитку та завершенні. Перша – крах блицкригу під москвою в листопаді–грудні 1941 року; друга – поразка нацистів під Сталінградом, яка завершилася 2 лютого 1943 року, коли 200 тисяч загарбників на чолі з фельдмаршалом Паулюсом потрапили в оточення і стали полоненими; третя – битва на Курській дузі у липні–серпні 1943 року, яка остаточно визначила переможця в цій світовій військовій баталії. А все, що супроводжувало ці події впродовж і після їхньої активної фази в дипломатичному вимірі: Тегеранська, Ялтинська та Потсдамська конференції – це своєрідні тодішні саміти, які лише фіксували те, що реально відбувалося на полях тяжких, запеклих боїв, де фактично вирішувалося «to be or not to be».

Як писав наш знаний земляк, людина високих моральних чеснот Віктор Некрасов у своїй найправдивішій книжці про ту війну «В окопах Сталінграда»,

саме там, в окопах, живе солдатська правда – мірило зла і добра; саме там вирішено долю війни. Вирішено на користь сил добра, захисників своєї землі, адже інакше бути не може. Тож провал бліцкригу рашистів під Києвом через 80 років, потужний літній наступ ЗСУ на Харківщині, поступове, але невпинне звільнення Херсонщини безумовно показують, що, як і раніше, головні рушії у війні – «окопна правда», звитяга і хоробрість воїнів, які боронять рідну землю. Усе решта, зокрема різні саміти, дотичне, але тільки певною мірою.

Звичайно, написати «Ми переможемо» не надто складно. Сів, узяв ручку, аркуш паперу і склав до купи відповідні літери. Але я добре усвідомлюю, який непростий шлях нам доведеться здолати. Шлях жертв і руйнацій, шлях техногенних аварій від рук рашистів, шлях неймовірного терпіння та незламної стійкості. Знаю, ми все осилимо. Неодмінно. Хвилює інше. Як я написав, доля рашистів після Перемоги сумнівна, і вона мене не бентежить. Отримають те, що заслужили. Як відомо, непрочитані або погано прочитані книжки мстять. Видно, вони елементарно не розгортали Святе Письмо з його «не вбий, не вкради, не зазіхай на чуже...»

Мене насамперед бентежить доля України після Перемоги. Невже все залишиться по-старому? Корупція, псевдодемократія, псевдоринкова економіка? Знову якісь прудкі хлопці, які розпаювали в 90-х країну на окремі сектори й одразу їх собі привласнювали через ухвалення купи відповідних «законів» у контрольованому ними парламенті, знову володітимуть енергетичними об'єктами держави, галузями видобування та постачання газу, встановлюватимуть монополію на ціни на інші стратегічно важливі сервіси нашого життя? Але головне навіть і не це! Невже на телеекранах знову з'являться напівписьменні або зовсім неписьменні псевдоукраїнці, псевдодержавотворці, які вчитимуть нас моралі та формуватимуть духовні цінності й орієнтири молодого покоління? Сподіваюся, цього не буде. Хоча розумію, що просто «сподіватися» замало. Це вже дуже якимось по-нашому, по-українськи, чи то пак, по-староукраїнськи, до 24 лютого 2022 року.

На цьому полі бою ми теж повинні досягнути Перемоги. Без неї Перемога, яку українські воїни здобудуть кров'ю на фронтах війни, буде неповною, незавершеною. Але тішить те, що я не оригінальний: ця думка давно вже панує у переважній більшості української громади та стане тим рушієм, який неодмінно приведе до бажаної мети – успішної, заможної, сильної та авторитетної на міжнародній арені України.

The trench truth: after Victory, Ukraine will face another battlefield

...the fate of post-Victory Ukraine worries me. Will all go back to the old normal? Will corruption, pseudo-democracy, and pseudo-market economy persist? It is another field of battle where we must reach Victory...

The world seems to have frozen. I speak of the upcoming G20 summit that will take place on 15–16 November 2022. It has frozen in anticipation: “Will he arrive or not? Will others shake his hand, or will he stay an outcast at a top-level international diplomacy event?” Accordingly, we cannot know for sure how the President of our country will react. Likewise, the world has frozen in anticipation of the results of the US midterm elections. Who will win? Moderate Republicans or advocates of Trump’s philosophy prone to suggesting that “putin is a fine lad who has done nothing wrong”?

I dare to give my unambiguous answers to those and a dozen more related questions. Just as the world “froze”, it will “unfreeze” after 15–16 November. Nothing of importance will change. The fateful historical development trends will continue to pave their way, ignoring various summits, elections, and other multilateral and bilateral meetings, whether consequential or less so. And those trends are apparent: “We – Ukrainians – are doomed to success, to victory; they – ruscists – are doomed to defeat and ensuing dubious fate”.

Drawing an analogy with World War II theatres on the territory of the former soviet union, we can outline three strictly martial events that played a decisive role in the war’s development and outcome. The first was the collapse of the blitzkrieg at moscow in November-December 1941; the second was the defeat of the Nazis in the Battle of Stalingrad that ended on 2 February 1943 with the encirclement and capture of 200,000 invaders led by Field Marshal Paulus; the third was the Battle of Kursk of July-August 1943, which finally confirmed the winner of that colossal military clash. All the diplomatic episodes that accompanied those events during their active phase and beyond, namely the Tehran, Yalta, and Potsdam Conferences, were but peculiar contemporary summits that merely recorded the actual developments in the fields of violent battles. The answer to “to be or not to be” materialised on those same battlefields.

As our famous countryman Viktor Nekrasov, a man of excellent moral virtues, wrote in his most truthful book about that war titled *Front-Line*

*Stalingrad*¹, the soldier's truth – a measure of good and evil – lived in the trenches; there – in the trenches – the war's fate was decided. It was decided in favour of the forces of good – the forces who defended their land – because it could not have been otherwise. That is why, 80 years later, the collapse of the ruscist blitzkrieg in the Battle of Kyiv, the powerful summer AFU offensive in the Kharkiv region, and the steady liberation of the Kherson region are undeniable proof that the “trench truth” – the bravery and courage of the soldiers who defend their homeland – remains the main driving force in a war. Everything else, the various summits in particular, is somewhat secondary.

Indeed, it is pretty easy to write: “we are doomed to victory”. I just sat down, took a pen and a piece of paper, and combined the letters to make words. But I am well aware of the difficult path we have yet to cross – the path of loss and destruction, disasters manufactured by ruscists, and extraordinary patience and unbreakable resilience. I know we will overpower it all. We undoubtedly will. My unease comes from somewhere else. As I said, the post-Victory fate of the ruscists is uncertain, but it is of no concern to me. They will get what they deserve. It is well known that unread or badly read books know how to take revenge. And it is clear they have never even opened the Holy Scriptures that command “do not kill, do not steal, do not covet...”

It is the fate of post-Victory Ukraine that worries me the most. Will all go back to the old normal? Will corruption, pseudo-democracy, and pseudo-market economy persist? Will it be like in the 90s when a circle of nimble men divided the country into sectors, immediately claiming them by pulling strings in the puppet parliament to make it adopt a suitable tonne of so-called “laws”? Will they own the country's energy infrastructure, gas production, and supply industries again? Will they reinstate price monopolies for other strategically essential utilities? And that is not even the worst part! Will the semi-literate, if not altogether illiterate, pseudo-Ukrainian pseudo-state-builders re-appear on TV screens to teach us morality and shape spiritual values and guidelines for the younger generation? I hope not. However, I understand that hoping is not enough. That would be too much like our Ukrainian way, the old-Ukrainian way from before 24 February 2022.

On that battlefield, too, we must achieve Victory, lest the Victory won by the blood of Ukrainian warriors on the frontlines of the war will remain incomplete, unfinished. But it pleases me that I am not alone in this sentiment; it has long prevailed among the majority of the Ukrainian public. It will serve as the driving force that will inevitably lead us to the desired destination – a thriving, prosperous, assertive, and internationally respected Ukraine.

1. Word for word, the book's title translates to The Trenches of Stalingrad.

14 листопада 2022 року

Виття на болотах. Фаза III: «Кто виноват и что делать?»

Якісь голоси доносять чутки про те, що в рф нібито прокинулось громадянське суспільство, нібито тамтешні мешканці взяли за розум і готові розібратися зі своєю владою, яка так талановито та невпинно тягне їх у безодню. Не вірю і не повірю ніколи!

Немає там ані найменших ознак саме громадянського суспільства, як його розуміють притомні члени світового співтовариства. Якщо до цього часу жодна тварюка не встромила багнета в землю й не заводала: «Хлопці, схаменімося! Що ми робимо? Це ж наші віковічні й вікопомні сусіди. Нам з ними жити до другого пришествя». Ба більше, якщо жодна тварюка не спрямувала цього багнета проти свого генерала, який видає злочинні накази, й далі, за ланцюжком, проти самого генерала над генералами, то про який просвіт у свідомості цих нелюдів може йтися, про яке громадянське суспільство можна просторікувати? Вони й воно несумісні, як вода і полум'я. Із цього рою ніколи не буде меду. Цей рій – не бджоли, цей рій – гнійні мухи, вирощені на скотомогильниках рашизму, вони вилетіли з лайна і тільки його можуть розповсюджувати. Якщо ж там і є з десяток нормальних людей – Ю. Шевчук, Л. Ахеджакова, О. Басілашвілі, А. Макаревич і, звичайно, Алла Борисівна з Максимом (до речі, жодна особа із цього списку не є етнічним руським), то це на громадянське суспільство аж ніяк не тягне.

Інша справа, що деякі попискування з того позапоребрикового світу таки долинають. Але про що вони? «Плахоє снабжение», «ужасные условия пребывания мобилизованных», «отсутствие необходимой медицинской помощи» і десятки інших співзвучних скиглень. Якісь морпіхи написали своєму губернатору скаргу про те, що їх вбивають. Трощать десятками, іноді сотнями за добу доблесні воїни ЗСУ, боронячи рідну землю. А що ж ви хотіли? Пишіть скарги й надалі, вам губернатор допоможе. А губернатор над губернаторами ще й додасть.

Як історик-міжнародник нагадаю, що в радянські часи доктринальною заманухою в стратегії і тактиці зовнішньої політики СРСР, читай кпрс, була теза про «peaceful coexistence», тобто ідея мирного співіснування. Під цим мали на увазі, що СРСР – наймиролюбніша сила на планеті, яка допускає,

що поруч в принципі можуть існувати дві протилежні системи – соціалістична й капіталістична, і підґрунтя для виникнення глобальної війни між ними об'єктивно не існує. Ба більше, можлива навіть співпраця в торговельно-економічній сфері, науковій, спортивній, але тільки не у світоглядній. Ідеологічна зона була поза обговоренням. Табу. Оскільки, як казав творець СРСР, «марксистское учение всеильно, потому что оно верно», радянським людям можна було спокійно спати, адже вони були впевнені, що рано чи пізно марксистсько-ленінська ідеологія все одно переможе так звані буржуазні ідеї, а поки що із «загніваючим» Заходом можна поторгувати й потерпіти його присутність на планеті. Чого тут було більше – реальної дурості, інтелектуальної імпотенції, чи взагалі все воно від лукавого? Хай розбираються ті, хто досліджує той пласт історії, і надає свою експертну оцінку.

Ця концепція «мирного співіснування» фактично народилась на XXII з'їзді КПРС, на початку так званої хрущовської відлиги, і набула вагомих форм і змісту в брежневську епоху. (Пізніше, з приходом до влади М. Горбачова, вона якось зіщулилася, зникла, по суті, з партійної риторики, і почали навіть з'являтися натяки на можливості застосування «теорії конвергенції», тобто можливого злиття, сплетіння двох протилежних соціально-економічних систем, звичайно, без співпраці в ідеологічній сфері, але і про це говорили вже якось не так рішуче і не так дидактично).

Проте повернімося до концепції «мирного співіснування» у виконанні радянських вождів. Це «мирне співіснування» аж ніяк не завадило їм залити кров'ю вулиці Будапешта в 1956 р., Праги – в 1968 р., потім був вступ так званого обмеженого контингенту до Афганістану (1979 р.), який зруйнував цю патріархальну країну вщент. Привід вступу пам'ятаєте? Там можуть бути розміщені військові бази НАТО з ракетними установками, а отже, південний фланг СРСР стає беззахисним, мов кроленя перед удавом. Як швидко все повторюється. На жаль. Це ж саме тоді радянський союз, крім іншого, хизувався вигаданим у ньому ж міфом, що це «самая читающая страна в мире». Тобто його населяли не прості люди, а високоморальні, високодуховні, високоінтелектуальні, які просто аж ніяк не могли наробити ніяких дурниць. А якщо такими особливими були пересічні громадяни, то якими мірилами можна було б оцінити інтелект їхніх поводитирів? Ніякими. Таких мірил в природі просто не існувало.

Як писав мій колега по перу і по дипломатичних вправах на свіжому повітрі, співробітник Центру російських студій Сергій Борщевський: «росія безнадійна: нею керують комсомольці Брежнева». Вибірково процитую автора: «...голова ради федерації матвієнко. Після закінчення інституту відразу в райком комсомолу. Потім перший секретар Ленінградського обкому

комсомолу. Один із провідних ідеологів «єдиної росії» гризлов – член комітету комсомолу Ленінградського електротехнічного університету зв'язку. Патрушев в 1974–75 рр. – слухач вищих курсів кдб в Мінську. З 1975 р. співробітник кдб по Ленінградській області. Шойгу, син партійного працівника, секретар Тувінського обкому кпрс, пішов по слідах батька, був секретарем Абаканського міського кпрс. Кірієнко, заступник керівника адміністрації президента, починав кар'єру як очільник комсомольської організації заводу. Голова держдуми Володін – комісар студентського загону одного із саратівських інститутів, голова студентського профкому». «Дещо випадає з цього товариства, – пише С. Борщевський, – Пригожин, засуджений у 1979 р. на два роки умовно за крадіжку, а вже у 1981 р. до 13 років за крадіжку, розбій і шахрайство». Біографії ще двох персонажів – генерала над генералами і головного чеченця – впевнений, читачі добре знають. Тож ще раз нагадую – з цього рою меду не буде! А що буде?

Буде з ними те, що вони заслужили. Обов'язково буде пошук винного – «хто здав Херсон – исконно русскую землю?», хто «опустил, опозорил армию?». Я взагалі чекаю, коли в них назріє внутрішня енергія, щоб поцікавитись, а хто взагалі затіяв цю вбивчу авантюру, хто той мудригайло, хто вколошкав стільки свого люду й навіки посіяв, не побоюєсь цього слова, ненависть між віковічними сусідами? Хай самі й розбираються. Це ж так «по-руські»: «Кто виноват и что делать?». Гадаю, дуже скоро саме цими питаннями вони й перейматимуться. Прапор їм в руки!

Howling in the swamps. Phase III: “Who do we put the blame on, and what do we do?”

Strange voices are making noise about the alleged awakening of civil society in russia, claiming that thence inhabitants have come to their senses and are ready to unburden themselves of the government, which has been so cleverly and relentlessly dragging them into the abyss. I do not, nor will I ever believe it!

There is not even the slightest evidence of civil society as upright world community members understand it. If, by now, not a single bastard has stuck his bayonet in the ground and howled: “Lads, come to your senses! What are we doing? Are these not our long-established and eternal neighbours? Aren’t we to live alongside them until the Second Advent?”, or even more so, if not a single bastard has turned the bayonet against his general, who gives him criminal orders, and then, further up the chain of command, against the general-above-generals, then what is there to discuss about any enlightenment in the minds of those savages, what kind of civil society can we expatiate upon? Civil society and russians are two categories as incompatible as chalk and cheese. That swarm will yield no honey, for they are no bees but dung flies bred in the cesspit of ruscism; they emerged from shite, which in and of itself is all they can offer. Whatever dozen decent people there may be, such as Yuri Shevchuk, Liya Akhedzhakova, Oleg Basilashvili, Andrey Makarevich, and, of course, Alla Pugacheva and Maxim Galkin (incidentally, none of the persons listed is ethnically russian), are still a far cry from qualifying as a civil society.

Another thing is that some of the squeaks from the curbed world do make it out. But what are they about? “Poor supplies,” “terrible conditions for the mobilised,” “lack of necessary medical care,” and dozens more of other similar whining. Some marines wrote a complaint to their governor that they were being slaughtered. Crushed in dozens, sometimes hundreds a day, by the valiant soldiers of the Armed Forces of Ukraine, who are defending their homeland. Now, what did you expect then? Keep writing complaints, and the governor will undoubtedly take care of you. And the governor-above-governors may even add his help.

As an expert in history and international relations, I shall remind you that in Soviet times, the doctrinal lure in the strategy and tactics of the foreign policy

of the USSR – look into the CPSU – was the idea of “peaceful coexistence”. By this, they meant that the USSR was the most peace-loving power on the planet, which accepted that it was fundamentally possible for the two opposing systems, socialist and capitalist, to coexist and that the basis for sparking a global war between them did not objectively exist. Even more so, cooperation in trade and economy, science, and sports was possible, but not in the ideological sphere, which was out of the question. A taboo it was. Since as the founder of the USSR said, “The Marxist doctrine is omnipotent because it is true,” Soviet people could peacefully sleep because they were sure that sooner or later, the Marxist-Leninist ideology would eventually defeat the so-called bourgeois ideas, whereas, in the meantime, they could trade with the “decaying” West and tolerate its presence on the planet. What was more prevalent here: natural stupidity, intellectual impotence, or was it all from the evil one? But let those who study this period of history provide their expert opinion.

This concept of “peaceful coexistence” was effectively born at the 22nd Congress of the CPSU, at the beginning of the so-called Khrushchev Thaw, and acquired significant shape and substance in the Brezhnev era. (Later, with Mikhail Gorbachev’s rise to power, it somehow shrunk, essentially disappearing from party rhetoric, going so far as even to allow the emergence of allusions to the potential application of the “convergence theory”, or, in other words, a possible merger, interweaving of two clashing socio-economic systems; Of course, ideological cooperation was still disregarded, but the discussion around it, too, had grown somehow less vehement and didactical).

However, let us return our gaze to the concept of “peaceful coexistence” as envisioned by Soviet leaders. Such “peaceful coexistence” did not whatsoever prevent them from drowning the streets of Budapest (1956) and Prague (1968) in blood, nor, subsequently, stop the so-called limited contingent’s deployment in Afghanistan in 1979, which left that patriarchal country in tatters. Do you remember the reason for their intervention? NATO military bases with missile launchers could have been deployed there, which meant that the southern flank of the USSR became defenceless, like a rabbit against a boa. How quickly everything repeats itself. What a shame. It was at that time when the Soviet Union, among other things, boasted of the myth it invented that it was “the world’s most well-read country”, suggesting that its inhabitants were no ordinary folk but instead highly moral, spiritual, and intellectual people who could never do anything foolish. And if ordinary citizens were so special, what adequate yardstick was there to gauge the intellect of their leaders? None at all. Such benchmarks simply did not exist in nature.

As Serhii Borshchevskiy, my fellow writer and foreign policy researcher at the Centre for Russian Studies, wrote, “Russia is hopeless; those who were young communists

at the time of Brezhnev rule the country now.” I will cite a selection of the author’s quotes: “...Valentina Matvienko, the Chairwoman of the Federation Council. No sooner had she graduated from the university when she became a member of a district committee of Komsomol. Later, she took the office of the First Secretary of the Leningrad regional committee of Komsomol. Boris Gryzlov, one of the leading ideologists of the ‘United Russia’ party, was a member of the committee of Komsomol at the Leningrad Electrotechnical University. Nikolai Patrushev studied at the Higher School of the KGB in Minsk between 1974 and 1975. In 1975 he started working at the regional Directorate of the KGB in Leningrad oblast. Sergei Shoigu, a son of a party worker, followed in his father’s footsteps and was a secretary of the Tuva regional committee of the CPSU and the city committee of CPSU in Abakan. Sergei Kiriyenko, the Deputy Chief of Staff of the Presidential Administration, started his career as the head of a factory committee of Komsomol. Vyacheslav Volodin, the Chairman of the State Duma, was a commissar of a student brigade at one of Saratov universities and a student committee head.” Mr Borshchevskiy then writes: “Yevgeny Prigozhin falls off of this lineup. He received a two-year suspended sentence in 1979 for theft, and in 1981 he received up to 13 years of a sentence for theft, robbery and fraudulence”. I am sure the stories of the two remaining characters, the general-above-generals and the Chechen-in-chief, are known to the readers. Thus, I remind you all that the swarm of theirs will yield no honey! But what will they do?

What they will do is get what they deserve. They will predictably look for the scapegoat: “who ceded Kherson, a primordially russian city”, who “discredited and humiliated the army?” Truth be told, I am looking forward to the moment they muster the inner energy to inquire who resolved to start the homicidal adventure, who is the simpleton who bumped off so many of his people and, dare I say it, sowed the everlasting seed of hatred between the long-established neighbours. But let them do it themselves. It is such a russian thing to ask, “who do we blame, and what do we do”. I reckon these are precisely the questions they will be preoccupied with very soon. Let them knock themselves out.

29 листопада 2022 року

Вкотре про закриття неба України: що має робити дипломатична служба?

Яким має бути саме сьогодні основне завдання нашої дипломатії? Як топової, так і професійної

Це – завдання для Глави Держави, Верховної Ради, МЗС, МО, РНБО. Усі ці інституції, які представляють народ України і захищають його інтереси, а нині – ще й у прямому сенсі життя українців, повинні скоординуватись і зосередитись на виконанні одного, надзвичайно важливого, стратегічного завдання: досягти домовленості з нашими партнерами про закриття неба над Україною, про створення надійного безпекового простору над нами.

Скільки військовослужбовців України, цивільних громадян, дітей України має ще загинути від ворожих рашистських обстрілів, які руйнують нашу державу, її промисловий, насамперед енергетичний потенціал саме із небесного простору? Скільки ще треба чекати, поки божевільні плани військових дій кремля призведуть до руйнування Запорізької або Рівненської АЕС? Коли ядерна хмара зі смертоносними речовинами посує на Європу також? Що, тільки тоді буде вжито необхідних, радикальних контрзаходів?

Ставлячи це запитання, я, звичайно, маю на увазі оборонний військово-політичний блок НАТО. Йому не потрібно порушувати свого статуту, оминати статтю 5, зміст якої має значення лише для повноправних на цей момент членів Альянсу. Але якщо проаналізувати стан українсько-натівських відносин всеохопно, дослідити їх майже 30-річну історію плідної співпраці, то можна дійти аргументованих висновків, які, на мою думку, дають право порушувати питання саме про закриття неба над Україною.

По-перше, чи багато є у світі, зокрема в Європі, держав – не-членів НАТО, у Конституції яких вписано, що метою зовнішньої політики цих держав є вступ до Альянсу? І цей меседж від України схвально прийняли в Брюсселі та всіляко підтримують. Тобто політико-юридична основа поглиблення нашої співпраці й виведення її на якісно новий рівень (закриття неба) існує. По-друге. Історія. Новітня. Після 1991 року. Те, що Україна є підписанкою та бере активну участь у програмі «Партнерство заради миру» (1994 р.) переконливо доводить, що Україна – надійний союзник НАТО. Зокрема, участь українських транспортних літаків марки «Антонов» у миротворчих місіях НАТО завжди

діставала високу оцінку серед керівників НАТО. Не менш вагомим документом є заявка України на вступ у пришвидшеному порядку до НАТО від 30 вересня 2022 року. По-третє. Повернімося до Будапештського меморандуму. Яким би недосконалим не був цей міжнародно-правовий документ, він, врешті-решт, існує, є, так би мовити, *valid* з юридичного погляду, а його підписанти-гаранти кардинально розійшлися у своїй політиці щодо України. З боку рф – повномасштабна військова агресія з ознаками тероризму й геноциду, з боку США й Великої Британії – вагома, життєво необхідна підтримка й допомога. Чому б не скористатися цією розбіжністю? Тим паче, що рф, її очільники, їхні потужні пропагандистські механізми затуркали власних поселенців так, що вони абсолютно переконані, ніби кремль веде війну не проти України, а проти НАТО, проти «колективного Заходу», який спить і бачить, щоб зруйнувати «святую Русь» – єдине чисте, незаймане створіння сучасної світової геополітики. У такий спосіб вони приховують власну елементарну бездарність навести лад на своїй території, більш-менш прилаштувати її під закони сучасної цивілізації.

Отже, США й Велика Британія як гаранти територіальної цілісності, суверенітету і безпеки України, як безперечні лідери НАТО мають повне моральне, юридичне і політичне право довести москві, що коли остання просто-рікує, ніби вона воює з НАТО, то нехай натівські літаки з нею напругу не воюють, а просто закриють небо над Україною. Як на мою думку, цей примус до миру додасть хоч крапельку глузду рф вийти з нами на мирні перемовини – звичайно, тільки на наших умовах: виведення всіх до останнього орків з території нашої держави, повернення адміністративних кордонів України, якими вони були з 1991 року. Це навіть може зіграти на руку кремлівському очільнику, допоможе йому, як бідкались деякі західні політики, «зберегти обличчя», вийти сухим із води та пояснити своєму плєбсу: «Я змушений припинити війну, бо проти нас повстав весь оскраженілий Захід!».

Це і буде найвищим, найнадійнішим виявом гарантування нашого суверенітету й територіальної цілісності з боку наших партнерів. Можливо, пану Столтенбергу, ГС НАТО, варто провести опитування громадської думки серед льотчиків ВПС НАТО – «Хто бажає виконувати цю важливу, почесну місію?» Певен, такі обов'язково знайдуться серед громадян США, Великої Британії, Польщі, Бельгії, країн Балтії...

Можливо, мої міркування здадуться наївними, або надто радикальними, або взагалі нереальними, але як казав класик: «Я так бачу!». Я так хочу. Це збереже життя українців. Це пришвидшить Свято Перемоги. Тому хочеться, щоб наша дипломатія зробила все *possible and impossible*, щоб цей проєкт здійснився.

Once more on closing the Ukrainian skies: the role of the diplomatic service

What should be the primary objective of our modern both top-level and professional diplomacy?

That is an objective of the Head of State, the Verkhovna Rada, MFA, the Ministry of Defense, and the NSDC of Ukraine. They all pursue this objective. All these institutions, representing the people of Ukraine and protecting their interests, and, today, quite literally saving their lives, must unite and focus on a crucial strategic task: to reach an agreement with our partners on closing the sky over Ukraine; in other words, on creating a reliable security environment above our heads.

How many Ukrainian soldiers, civilians, and children will have to die from hostile ruscist shelling, which havocs our state, and destroys its industrial and, first of all, energy potential precisely from the sky? How long have we yet to wait? Perhaps until the kremlin's insane military plans lead to the destruction of the Zaporizhzhia or Rivne NPPs? Until the nuclear cloud with deadly agents moves towards Europe? Are we to understand that radical countermeasures are not to be taken before that happens?

When I ask this question, I am, of course, referring to NATO, the defensive military and political bloc. It does not seek to breach its founding Treaty, bypassing Article 5, the content of which is only applicable to the Organisation's current full-fledged members. However, suppose one comprehensively analyses the state of the relations between Ukraine and NATO and explores 30 years of our fruitful cooperation. In that case, one could come to reasoned conclusions, which, in my opinion, make it valid to raise the issue of closing the sky over Ukraine.

Firstly, are there a lot of non-NATO states in the world, particularly in Europe, whose constitution stipulates joining the North Atlantic Treaty Organisation as the purpose of the state's foreign policy? Well, this same message from Ukraine was welcomed in Brussels, which still supports it in every possible way. So, the political and legal basis for expanding our cooperation and bringing it to a qualitatively new level, i.e. closing the sky, has already been established. Secondly, history. Specifically, contemporary history after 1991. The fact that Ukraine is a signatory to and active participant in the "Partnership for Peace" programme (1994) convincingly proves that Ukraine is a reliable NATO ally. In particular, the operation

of Ukrainian Antonov transport aircraft in NATO peacekeeping missions has always been highly appreciated by Organisation's leaders. An equally important document is Ukraine's application for accelerated accession to NATO, dated 30 September 2022. Thirdly. Let us recall the Budapest memorandum. Imperfect as it may be, this international legal document exists, is, so to say, valid from a legal perspective, and its signatories-guarantors have drastically diverged in their policy towards Ukraine. From the Russian Federation, we got full-scale military aggression with signs of terrorism and genocide; from the US and the UK, we got profound and vital support and assistance. Why not take advantage of this discrepancy? Especially since Russia, its leaders, and their powerful propaganda machine have so brainwashed their citizens that they are positively convinced that the Kremlin is waging war not against Ukraine, but against NATO, against the "collective West", which daydreams about destroying the "holy Rus", the only pure, pristine creation of modern world's geopolitics. In this way, they hide their inability to restore order on their territory, more or less adapting it to modern civilisation's laws.

Therefore, the US and the UK, as the guarantors of territorial integrity, sovereignty, and security of Ukraine, as the undisputed leaders of NATO, have all the moral, legal, and political right to prove to Moscow that if the latter rants about its imaginary war with NATO, NATO planes may as well close the skies over Ukraine instead of directly fighting Russia. In my opinion, this coercion to peace will give Russia a little bit of common sense it lacks to agree to peace negotiations with us; of course, only on our terms: the withdrawal of every last Russian orc from the territory of our state and the return to the administrative borders of Ukraine, as they were since 1991. This outcome may even play into the hands of the Kremlin chief, help him, to quote the lamentation of some Western politicians, "save his face", come off clear and convince his rabble: "I am compelled to stop the war because the entire rabid West has risen against us!"

And that would be the most high-profile and most reliable indication of our partners' guarantee of our sovereignty and territorial integrity. Perhaps Mr Stoltenberg, the NATO Secretary General, should conduct a public opinion poll of NATO Air Force pilots: "Who is willing to carry out this important, honourable mission?" I am sure there certainly will be some volunteers among the citizens of the US, Great Britain, Poland, Belgium, and the Baltic countries...

Perhaps, my reasoning will seem naïve, too radical, or outright unrealistic, but to paraphrase one classic artist, that is the judgement such as I have! The outcome such as I want. It will save the lives of Ukrainians. It will make Victory Day come sooner. Therefore, I want our diplomacy to do everything possible and impossible to make this plan come to life.

25 грудня 2022 року

Кіссінджер влучив у штангу, або Що для нас означає слово ПЕРЕМОГА?

«Миротворець» достойного 99-літнього віку настирливо пропонує нам сісти за стіл перемовин з агресором і ціною неймовірних з боку України поступок-компромів досягти так званого миру

У середині грудня, в які дати – точно не пам'ятаю, і тут це і не принципово, в інформаційному просторі знову виринуло прізвище особи, яку чомусь прийнято називати одним зі стовпів сучасної дипломатії – пана Кіссінджера.

Він знову висловився з приводу повномасштабної військової агресії проти нас, і знову зробив це абсолютно некоректно. Як то кажуть, в штангу. Цей «миротворець» достойного 99-літнього віку настирливо пропонує нам нехайно сісти за стіл перемовин з агресором і ціною неймовірних з нашого боку поступок-компромів досягти так званого миру. З нашого експертного середовища посли В. Хандогій та І. Харченко дали гідну відповідь цим «пропозиціям», показали їхню неприйнятність для нас, для української сторони, а отже, і їхнє свідоме чи несвідоме підігравання московським загарбникам. У цьому контексті я не маю наміру чогось додавати від себе особисто, тут і так усе ясно. Адже геронтологія це така наука, яку на кривій козі не об'їдеш, і її потрібно поважати – саме як науку, але не завжди тих, ким вона опікується.

Щодо конкретно пана Кіссінджера, то, як мовиться, *nothing personal just business*, і я надаю слово професору Массачусетського університету Джароду Хейзу, якого вважають одним із провідних «кіссінджерознавців» і наукові праці якого присвячено аналізу зовнішньої політики США за часів пана Кіссінджера.

Почнемо з назви статті. Красномовної та багатообіцяльної: «Вимучена та змертвіла спадщина: Кіссінджер і realpolitik у зовнішній політиці США» (A tortured and deadly legacy: Kissinger and realpolitik in US foreign policy).

Далі деякі уривки із цього аналізу зовнішньої політики США, яку витворював свого часу архітектор човникової дипломатії. Професор Джарод пише: «Я знавець американської зовнішньої політики і писав про службу Кіссінджера з 1969 по 1977 рр. як радника з питань національної безпеки та державного секретаря за адміністрацій Ніксона та Форда. Я бачив, як його зовнішньополітичні погляди та дії грали на користь, але здебільшого на шкоду». Далі в статті згадано окремі кейси, де роль Кіссінджера була провідною. Зокрема про

Камбоджу. Цитую американського науковця: «Незважаючи на те що Камбоджа не була стороною конфлікту у В'єтнамі, американські бомбардування Камбоджі перевищили загальний тоннаж усіх бомб, що їх скинули США під час Другої світової війни, з урахуванням атомних бомб на Хіросіму та Нагасакі. Під час цієї кампанії загинули десятки тисяч камбоджійців і мільйони змушені були покинути свої домівки. Руйнування, спричинені бомбардуваннями, а також часткова американська окупація в 1970 р. мали вирішальне значення для створення політичної та соціальної нестабільності, яка сприяла виникненню геноцидного режиму червоних кхмерів. За підрахунками, цей режим убив 2 млн камбоджійців». Або наступна історія: «У 1970 і 1971 рр. Ніксон, за порадою та впливом Кіссінджера, підтримав президента та диктатора Пакистану Ях'я Хана в його геноцидних репресіях проти бенгальських націоналістів і війні проти Індії... Розчарований тиском з боку Індії через чергову кризу, пов'язану із біженцями, Кіссінджер погодився з Ніксоном у тому, що Індії – іншій демократії, яка несе тягар мільйонів біженців зі східного Пакистану – потрібен “масовий голод”, щоб поставити країну на місце... Політика Ніксона та Кіссінджера щодо підтримки Пакистану в період неприхованої жорстокості та агресії відіграла значну роль у підштовхуванні Індії до Радянського Союзу. Ніксон і Кіссінджер впровадили недовіру до США в основу індійської зовнішньої політики, розділивши найстаріші та найбільші демократії світу на десятиліття».

Або ще один сюжет. «У 1972 р. Кіссінджер погодився на прохання шаха Ірану надати військову допомогу курдам в Іраку, які прагнули незалежності своєї батьківщини. Мета Ірану полягала в тому, щоб тиснути на іракський режим Саддама Хусейна... Ця схема ґрунтувалася на вірі курдів у те, що США підтримують їхню незалежність. Але США покинули курдів напередодні іракського наступу на них у 1975 р. Кіссінджер холодно зауважив: «Таємні дії не слід плутати з місіонерською роботою...». «Зрештою поразка курдів в Іраку, – зауважує Джарод Хейз, – додасть Хусейну сили, і він продовжить дестабілізувати регіон, вбивати сотні тисяч людей і вести неспровоковані війни із Іраном і США».

Наприкінці статті автор пише: «Після того як Кіссінджер у 1977 р. залишив державну службу, він заснував геополітичну консалтингову компанію “Kissinger Associates”... У травні 2022 р. Кіссінджер публічно стверджував, що Україна, яка стала жертвою неспровокованої агресії з боку росії, мусить поступитися частинами своєї міжнародно визнаної території, які захопила росія, зокрема Кримом та тим краєм, який називається днр». І насамкінець принципово важливий висновок всієї статті:

«За десятиліття аморальне бачення національних інтересів Кіссінджера породило власний набір катастроф і ту реальність, про яку радимо пам'ятати американській громадськості та лідерам зовнішньої політики».

Браво, професоре! Ви ще раз підтвердили, що політична, академічна та експертна еліти США у своїй переважній більшості стоять на позиціях здорового глузду, а всеохопна підтримка нашої боротьби проти російського агресора з боку Вашингтона без перебільшення є тим визначальним чинником, який гарантує нашу Перемогу. Таку Перемогу, якою її бачить переважна більшість українців: відновлення територіальної цілісності в межах кордонів, що були на момент проголошення Акту про незалежність 24.08.1991 р., «утихомирення» рашистського сусіда в такий спосіб, що він ніколи більше не становитиме для нас небезпеку, вступ до ЄС, активна оборонна співпраця з військово-політичним альянсом НАТО, відбудова економічно-промислового потенціалу України, достойне життя української політичної нації. Ось такі базові складники нашої Перемоги. Без них вона буде непевною і хиткою. Тому хай пан Кіссінджер та інші «кіссінджерята», як-от, наприклад, пан Орбан і з десяток інших таких «миротворців», залишать при собі всі ці поради, які зараз намагаються підкинути, або принаймні хай спочатку проконсультуються із ЗСУ, щоб сформулювати щось достойне. Можливо, вже тоді не будуть бити в штангу.

Kissinger's poor analysis: what does the word "Victory" mean to us?

The dignified 99-year-old "peacemaker" persistently suggests that we should engage in the negotiation process with the aggressor and achieve the so-called peace at the cost of unimaginable compromises (which are, in fact, concessions) on the part of Ukraine

In mid-December – and although I cannot recall the actual date, it bears no relevance here – the name of Mr Kissinger, a person who, for some reason, is often styled to be of the whales of modern diplomacy, again resurfaced in the media.

He spoke again about the full-scale military aggression against us and again did it utterly inaccurately. He made a poor analysis. This dignified 99-year-old "peacemaker" persistently suggests that we should immediately engage in the negotiation process with the aggressor and achieve the so-called peace at the cost of unimaginable compromises (concessions, really) on our part. On behalf of our expert community, Ambassadors Volodymyr Khandohii and Ihor Kharchenko have given a worthy response to these "suggestions", illustrating how unacceptable they are for us, for the Ukrainian side, and therefore, how they deliberately or unwittingly play up to the muscovite invaders. In this context, I do not intend to add anything personally; everything is clear here as it is. After all, gerontology is a science to which one has to find a thorough approach, and it must be respected – as science, that is – however, those it studies do not always deserve to be respected.

As to Mr Kissinger specifically, as they say, nothing personal, just business, and I would like to give the floor to Professor Jarrod Hayes of the University of Massachusetts, who is considered to be one of the leading "Kissinger scholars" and whose scientific works are devoted to the analysis of the US foreign policy during Mr Kissinger's time.

Let us begin with the article's title, an eloquent and promising one: "A tortured and deadly legacy: Kissinger and realpolitik in US foreign policy".

Below are some extracts from this analysis of the US foreign policy forged by the once mastermind of shuttle diplomacy. Professor Jarrod writes: "I am a scholar of American foreign policy who has written on Kissinger's service from 1969 to 1977 as national security advisor and secretary of state under the Nixon and Ford administrations. I have seen how his foreign policy views and actions played out for good and, mostly, for ill". Further, the article mentions individual cases where Kissinger's involvement was instrumental. One particular case is Cambodia. I quote

the American scholar: “Despite the fact that Cambodia was not a party to the conflict in Vietnam, US bombing of Cambodia is estimated to have exceeded the total tonnage of all the bombs dropped by the United States during World War II, including the nuclear bombs on Hiroshima and Nagasaki. The campaign killed tens of thousands of Cambodians and displaced millions. The destruction caused by the bombings, as well as the partial American occupation in 1970, were crucial in creating the political and social instability that facilitated the rise of the genocidal Khmer Rouge regime. That regime is estimated to have killed 2 million Cambodians”. Or the following story: “In 1970 and 1971, Nixon, with Kissinger’s advice and encouragement, supported the president and dictator of Pakistan, Yahya Khan, in his genocidal repression of Bengali nationalists and war against India... Frustrated by pressure from India over the subsequent refugee crisis, Kissinger agreed with Nixon that India – a fellow democracy bearing the burden of millions of refugees from East Pakistan – needed a ‘mass famine’ to put the country in its place... Nixon’s and Kissinger’s policy in support of Pakistan during a period of unvarnished brutality and aggression played a significant role in pushing India towards an alignment with the Soviet Union. Nixon and Kissinger injected mistrust of the US into the basis of Indian foreign policy, dividing the world’s oldest and largest democracies for decades.”

Or another story. “In 1972, Kissinger agreed to the Shah of Iran’s request to provide military aid to Kurds in Iraq, who were seeking an independent homeland. Iran’s goal was to put pressure on the Iraqi regime controlled by Saddam Hussein... This scheme was predicated on the Kurds’ belief that the US supported their independence. But the US abandoned the Kurds on the eve of the Iraqi offensive against them in 1975, but Kissinger coldly noted: ‘Covert action should not be confused with missionary work...’” “Ultimately, the defeat of the Kurds in Iraq,” remarks Jarrod Hayes, “would empower Hussein and he would go on to destabilize the region, kill hundreds of thousands of people and wage unprovoked wars with Iran and the United States.”

At the end of the article, the author writes: “After Kissinger left the civil service in 1977, he founded a geopolitical consulting firm Kissinger Associates... In May 2022, Kissinger publicly claimed that Ukraine, which had become a victim of unprovoked aggression by Russia, had to give in parts of its internationally recognized territory occupied by Russia, in particular the Crimea and the region called DNR”. Finally, here is the conclusion of the entire article, which is fundamentally important:

“Over the decades, Kissinger’s immoral vision of national interests has spawned its own set of disasters and a reality that the American public and foreign policy leaders are advised to keep in mind”.

Well done, professor! You have once again confirmed that the political, academic, and expert elite of the US, in their vast majority, base their judgements on common sense, and the comprehensive support of our fight against the Russian aggressor by Washington is nothing short of a determining factor which guarantees our Victory. Such a Victory, as seen by the majority of Ukrainians, entails the restoration of territorial integrity within the borders that existed at the time of the proclamation of the Act of Independence on 24 August 1991, the “pacification” of the Russian neighbour in such a way that it will never again pose a danger to us, joining the EU, active defence cooperation with the NATO military-political alliance, rebuilding the economic and industrial potential of Ukraine, and dignified life for the Ukrainian political nation. These are the essential components of our Victory. Without them, it will be uncertain and shaky. Therefore, let Mr Kissinger and other “Kissingerites”, such as, for instance, Mr Orban and a dozen other such “peacemakers”, keep all these pieces of advice that they are now trying to throw at us to themselves. Or at least let them first consult with the Armed Forces of Ukraine to articulate something of note, lest they keep producing poor analyses.

19 січня 2023 року

Навчений – наполовину озброєний: національна безпека і трансформація освіти

Деякі міркування про сферу освіти задля зміцнення національної безпеки України

В умовах повномасштабної війни, яку РФ брутально розв'язала проти України 24 лютого 2022 року, державна політика у сфері освіти потребує особливої уваги, прискіпливої деталізації та неухильного, системного, практичного втілення. Оборонно-визвольна війна, яку Україна вимушена вести проти свого агресивного північно-східного сусіда, – це не класична військова баталія, коли держава агресор хоче підкорити собі об'єкт нападу, відібрати його привабливі природно-сировинні ресурси тощо. Хоч ця війна і має всі перелічені вище ознаки, вона насамперед світоглядна. Це війна моральних, правових, політичних, духовних цінностей.

Держава-агресор сповідує філософію авторитаризму, ідеологію, яка притаманна диктаторським режимам з відповідними цінностями – побудова суспільства на засадах страху, сліпого поклоніння своєму куадильйо, неповага до загальноєвропейських демократичних норм і засад, зокрема, до верховенства права, розвиток не шляхом модернізації власної економічної системи і пристосування її до світових стандартів, а шляхом агресії, експансії, створення напруги на міжнародній арені і численних зон конфліктів, де така держава почувається комфортно, а її населення опиняється в «рідному» історичному середовищі.

Об'єкт агресії – Україна має абсолютно протилежний підхід до цивілізаційного поступу. Наша держава з 1991 року не тільки проголосила пріоритетом свого розвитку орієнтацію на загальноєвропейські та північноатлантичні цінності, а й стала на шлях їх реального, цілеспрямованого втілення. Цей цивілізаційний вибір України після розпаду СРСР не був чимось несподіваним та штучно нав'язаним. Адже Україна, вся її тисячолітня історія, аксіологія моралі, духовного життя українців, їх менталітету, – це органічний складник загальноєвропейської історії, філософії, культури. Базові цінності українського суспільства – непереборна воля до свободи та незалежності, побудова громадського устрою на засадах демократії, виборність і періодична змінюваність керівних інститутів, миролюбність та конструктивна

співпраця із зовнішнім світом – усе це радикально відрізняло і відрізняє Київ та його історичні землі від московщини хансько-батийського походження.

Зрозуміло що такі протилежні світоглядні підходи не могли й не можуть бути сумісними. Тривалий час на різних етапах їх вимушене співіснування набувало тих чи інших форм конфліктності. Намагання російського експансіонізму підкорити український проєвропейський устрій або завдати йому непоправної шкоди набуло особливо жажливих форм і змісту в період штучного Голодомору в Україні. Але перша чверть ХХІ століття вивела цей конфлікт на ще жорсткіший рівень. Рівень, коли РФ, уже як ядерна держава, розв'язала війну проти України, українства, поставила собі за мету все це знищити та, як неодноразово заявляли кремлівські політики, «деукраїнізувати».

Звичайно, що із цього нічого не вийде, цим божевільним планам ніколи не вдасться здійснитися. Навпаки, як свідчить історія, такі точки біфуркації є початком кінця самого агресора, глибинної, невиліковної кризи всієї системи його політико-адміністративного устрою, економіки, хибних світоглядних цінностей, несумісних із базовими загальнолюдськими нормами та стандартами, які сформувались та існують у формі сучасного міжнародного права.

Війна росії проти України має два виміри, і в цьому теж її особливість, відмінність від класичних війн минулого. Перший вимір – зовнішній. Він абсолютно окреслений, зрозумілий і видимий. Це боротьба Збройних Сил України проти агресора, його військової машини в повітрі, на морі та суходолі по всьому периметру бойових дій. Другий вимір складніший, часто прихований і радше внутрішній. Перемога на зовнішньому фронті, якої Україна неодмінно досягне, буде неповною та нестабільною, якщо не буде досягнуто радикальних змін у будові нашого суспільства. Тільки рішуче викорінення передумов для існування корупції в усіх гілках влади, доведення до кінця судової реформи та реформи всієї системи правоохоронних органів відповідно до стандартів ЄС, створення правового поля, що не допускає існування та діяльності антидержавницьких (антиукраїнських) політичних сил, відновлення та модернізація власного військово-промислового потенціалу – тільки це зможе гарантувати наше безпечне існування тепер і в майбутньому.

Звичайно, що в цій комплексній багатогранній трансформації нашого суспільства винятково важливу, пріоритетно стратегічну роль повинна відіграти сфера освіти, сфера виховання й підготовки до нових реалій життя української молоді. Вся система, від дошкільних закладів до закладів вищої освіти, має бути переосмислена, перебудована, перепідготовлена, щоб відповідати всім викликам турбулентного ХХІ століття. Державна політика у сфері освіти має бути невіддільним складником сфери національної безпеки України. Вважаю за доцільне внести пропозицію в цих складних історичних для України

умовах, на завершальному етапі переходу від пострадянської минувшини до сучасної європейської держави, щодо доповнення ст. 107 Конституції України, яка регламентує діяльність РНБО, а саме ввести до складу РНБО поряд із представниками силових структур та МЗС керівника Міністерства освіти України.

Такий правочин не має обмежуватися самим собою – він потребує реалізування цілої низки невідкладних заходів, які мають докорінно доповнити реформування сфери нашої освіти. Очевидно, що це збільшення фінансування освіти (в кілька разів), а також повернення держави обличчям до потреб освітян у тому, що стосується оплати праці – у такий спосіб можна буде підняти статус вихователя, вчителя, викладача, професора на відповідний соціальний щабель. Тільки так у сферу освіти йтиме талановита молодь, яка сьогодні вибирає в кращому разі сферу бізнесу, в гіршому – ту ж саму сферу, тільки вже закордоном. Нашу освіту має бути дореформовано так, щоб випускник будь-якого українського коледжу, ліцею, інституту, університету був конкурентноспроможний порівняно до своїх ровесників у Польщі, Німеччині, Іспанії, Франції тощо. Цю аксіому треба сприйняти на найвищому державному рівні, усвідомити її і починати реалізовувати. Іншого шляху немає, якщо ми прагнемо посісти гідне місце в бурхливому, конкурентному світі, науково-технологічні рушійній силі якого змінюються з нечуваною швидкістю. Реагувати на них, відповідати їхнім запитам, працювати на випередження – ось головне завдання державної політики у сфері освіти.

Не менш важливим, але більш приземленим сьогоденним завданням у сфері трансформації освіти з метою зміцнення національної безпеки України вважаю введення в освітянських закладах середнього та вищого рівнів освіти елементів військової підготовки, зокрема навчання школярів і студентів надавати первинну медичну допомогу, виживати в складних, стресових ситуаціях. Як відомо, добре підготовлений, правильно поінформований, навчений – це наполовину озброєний.

Щоб сад ясно родив сьогодні, його потрібно було посадити ще п'ятнадцять-двадцять років тому. Стигли, здорові плоди – це наша молодь, сфера освіти – той сад, про який ретельно треба дбати саме тепер. Тільки тоді наше майбутнє може бути прогнозовано стабільним!

Education is half the battle: national security and transformation of education

Some reflections concerning the sphere of education with the strengthening of the national security of Ukraine in mind

In the context of the full-scale war the Russian Federation brutally unleashed against Ukraine on 24 February 2022, the state policy in education demands particular attention, meticulous detailing, and consistent, methodical, and practical implementation. The defensive-liberation war that Ukraine is forced to wage against its aggressive northeastern neighbour is not a classic military stand-off in which the aggressor state would seek to conquer the object of the attack, seize its appealing raw resources, etc. Although this war has all the attributes listed above, it is primarily worldview centred. It is a war of moral, legal, political, and spiritual values.

The aggressor state professes the philosophy of authoritarianism. Its ideology is characteristic of dictatorial regimes with their respective values: building a society based on fear, blind worship of its caudillo, contempt for universally recognised democratic rules and principles, to wit, the rule of law and development not through the modernisation of its economic system and adapting it to world standards, but by aggression, expansion, manufacturing of tension in the international arena and numerous conflict zones, amid which such a state feels comfortable, and its population finds itself in its “ancestral” historical environment.

Ukraine, the object of aggression, has an altogether opposite approach to civilisational advancement. Since 1991, not only has our state declared orientation towards pan-European and North Atlantic values as a development priority, but it has also taken the path of their authentic and purposeful implementation. This civilisational choice of Ukraine after the collapse of the USSR was not something unexpected and artificially imposed. After all, Ukraine’s entire thousand-year history, the axiology of morality, the spiritual life of Ukrainians, and their mentality are an organic component of pan-European history, philosophy, and culture. The fundamental values of Ukrainian society: the irresistible will for freedom and independence, the construction of a public system based on the principles of democracy, the electability and periodic change of governing institutions, peace-loving and constructive cooperation with the outside world, all of this radically distinguished and keeps distinguishing Kyiv and its historical lands from the Muscovy begotten by Khan Batu.

It is clear that such opposite worldviews could not and still cannot be compatible. For a long time, at various stages, their forced coexistence took on different forms of conflict. The attempt of Russian expansionism to subjugate the Ukrainian pro-European system or irreparably damage it took on particularly terrible expressions and essence during the period of the artificial Holodomor in Ukraine. But the first quarter of the 21st century elevated this conflict to an even more severe level. The level when the Russian Federation, already a nuclear power, launched a war against Ukraine, setting the goal of destroying and, as the Kremlin state-mongers have repeatedly framed it, de-Ukrainianising everything Ukrainian.

Of course, nothing will come of it; these outlandish plans will never come to fruition. On the contrary, as history shows, such bifurcation points are the beginning of the end of the aggressor itself, a deep, incurable crisis of the entire system of its political-administrative system, economy, false worldview values, incompatible with the basic universal norms and standards that developed and have existed in the form of modern international law.

Russia's war against Ukraine has two dimensions, and this is also its peculiarity, its distinction from the classical wars of the past. The first dimension is external. It is unquestionably defined, explicit and visible. It is the fight of the Armed Forces of Ukraine against the aggressor and its military machine in the air, at sea, and on land across the entire line of hostilities. The second dimension is more complex, often hidden and rather internal. The Victory on the external front, which Ukraine will undoubtedly achieve, will be incomplete and unstable unless we bring about radical changes in our society's structure. The decisive eradication of the conditions for the existence of corruption in all branches of government, the completion of judicial reform and the reform of the entire system of law enforcement agencies per EU standards, the creation of a legal field that does not allow the presence and activity of anti-state (anti-Ukrainian) political forces, and the restoration and modernisation of our own military-industrial potential are the only guarantees of our safe existence now and in the future.

Of course, in this complex and multifaceted transformation of our society, the sphere of education – the system of upbringing and preparing Ukrainian youth for the new realities of life – should play a vital role and be a strategic priority. The entire system, from preschools to higher education institutions, must be re-evaluated, revamped, and retrained to face all the challenges of the turbulent 21st century. State policy in the sphere of education should be an inseparable component of the realm of national security of Ukraine. To my mind, amid these trying historical conditions for Ukraine, at the final stage of the transition from the post-Soviet past to a modern European state, it is reasonable to make an initiative regarding an addition to Article 107 of the Constitution of Ukraine, which regulates

the activity of the National Security and Defence Council, namely to make the head of the Ministry of Education and Science of Ukraine a member of the National Security Council along with representatives of the law enforcement agencies and the Ministry of Foreign Affairs.

Such a legislative action would not suffice in and of itself. It requires implementing many immediate measures that should fundamentally supplement the reform of our education. Obviously, such a severalfold increase in education funding and the return of the state's attention to the salary needs of educationists can raise the status of educator, teacher, lecturer, or professor to the appropriate social level. Only then will the sphere of education be chosen by the talented youth who today chooses the sphere of business at best and the same education sphere but abroad at worst. Our education should be reformed so that a Ukrainian college, academy, institute, or university graduate can be competitive compared to his peers in Poland, Germany, Spain, France, etc. It is necessary to accept this axiom at the highest state level, process it, and start implementing it. There is no other way if we seek to occupy a worthy niche in a turbulent, competitive world, the scientific and technological driving force of which is changing at an unprecedented speed. Responding to these trends, meeting their needs, and working to stay ahead of them are the state policy's main tasks in the sphere of education.

To my mind, an equally important but more mundane today's task in the sphere of transformation of education to strengthen the national security of Ukraine is the introduction of elements of military training in secondary and higher education institutions, namely teaching pupils and students to provide first aid and to survive in difficult, stressful situations. As is well known, a well-prepared, adequately informed and educated person is already half the battle.

We would have had to make beehives fifteen to twenty years ago to expect the bees to produce lots of honey today. Sweet and fragrant honey is our youth; the sphere of education is the beehives and bees that we should thoroughly take care of right now. Only then can we predict a stable future!

23 січня 2023 року

Зигзаги «скрепомислія»: СМІТТЯ В ГОЛОВАХ, ЗЛОЧИНИ В ДІЯХ

Найганебніший феномен сучасності – так звані духовні, моральні, ідеологічні засади сучасного російського суспільства

Намагаючись ще раз осмислити суть і мотиви неспровокованої повномасштабної війни РФ проти України, знову зіштовхуюсь із запитанням: «Чого в ній, цій війні, більше: повного безглуздя? російського бидляцтва? чи чистої води дурисвітства з боку тих, хто її розв'язав?». Зрозуміло, що в ній більш ніж удосталь намішано всього із переліченого, і нічого, крім почуття глибокого презирства та огиди, вона та її творці в українців та всіх притомних людей світу викликати не можуть.

Військова наука вчить: щоб здолати ворога, про нього потрібно знати все. Про його сильні та слабкі сторони, про його резерви та потенціал, про спосіб його мислення та на які цінності він опирається. Він – наш ворог. Спробую зупинитися саме на цьому складнику портрета загарбника-вбивці, якій попер на наші землі рік тому, руйнуючи, калічачи, вбиваючи все живе, що трапляється йому на очі.

Звісно, що формат коротенького есе не дає можливості всебічного, всеохопного дослідження цього ганебного феномену – так званих духовних, моральних, ідеологічних засад сучасного російського суспільства. Описувати та оцінювати тільки деякі складові частини цього чудовиська. Гадаю, і цього буде досить, бо за що не візьмись – усе дике, абсурдне, нелогічне.

Наприклад, візьмімо таке явище, як приватна армія під назвою «Вагнер». Кому з них спало на думку тоді, коли вони розв'язали «священну війну» проти «українського фашизму, нацизму та ультранаціоналізму», коріння якого, як вони стверджують, витікають із часів II світової війни, тобто «співпраці УПА з військовою потугою Гітлера», надіслати своїх професійних військових убивць до України під іменем цього німецького композитора? До речі, улюбленого композитора фюрера. А якщо заглянути у Вікіпедію та поцікавитись особою цього, безумовно, надзвичайно талановитого німецького композитора другої половини XIX століття, то ми прочитаємо: «Містицизм та ідеологічно забарвлений антисемітизм Вагнера вплинули на німецький націоналізм початку XX століття, а в подальшому на націонал-соціалізм, що оточило

його творчість культом, який у деяких країнах (особливо в Ізраїлі) викликав антивагнерівську реакцію після Другої світової війни». Та хто тоді фашист, неонацист, яким боком узагалі тут Вільгельм Ріхард Вагнер тулиться до військових найманців російського походження, руки яких по лікоть у крові після злочинів у Сирії, низці африканських країн, у нас в Україні? Може, тим, що кремлівський керівник свого часу був на специфічній роботі в Німеччині і це якось через десятиліття та невидимі простим людям стежки перетнулось, переплелось і проросло в XXI столітті? Не знаю, не знаю. Але факт є факт. «Доблесні» вагнерівські війська під Бахмутом і Соледаром активно собі напрацьовують на Гаагу, затягнувши в цю злочинну авантюру ще й власний кримінальний компонент. Це – дуже по-російськи, по-неоросійськи, якщо бути точним.

Наступна скрепа, яка зцементувала сучасну росію, це – тотальне паплюження, свідомо-показове недотримання, а по суті – руйнування сучасного міжнародного права. Для них цей кодекс поведінки світового співтовариства – як червона ганчірка для відомої тварини. Від самої верхівки та аж униз до телевізійних лайнорозбризкувачів – хто тільки не вправлявся в тому, хто краще витре свої брудні черевики об цю матерію.

Розберімося і тут. Ніхто ніколи нікому не казав, що сучасне міжнародне право – це панацея від усіх глобальних світових хвороб. Воно є таким, яким є сам світ. Могутнім і вразливим, ефективним і малопродуктивним, життєво необхідним і таким, яке часто оминали, порушували й найпевніше порушуватимуть надалі. Немає у світі жодної країни, яка б його не порушувала – свідомо, чи несвідомо, з поясненням обставин, які примушували її це робити, або без таких пояснень. Безгрішним є один тільки Всевишній. Але жоден порушник не робив це так настирливо, цілеспрямовано, у спосіб, який усуває будь які можливості повернення в його лоно, як це робить сучасна рф. І знову ж таки: з логікою, яка не піддається ніякому поясненню. Адже апологетизація сталіна, всього радянського минулого, «миролюбної» зовнішньої політики СРСР і всього того що зараз є ментально ціннісним у головах росіян, а також усе те, що їхні керівники виробляють із прийнятими правилами світової поведінки, теж ніяк сюди не вписуються. Адже їхні кумири – сталін, вишинський, молотов – стояли біля витоків сучасного міжнародного права, їхні підписи (фігурально) стоять під Статутом ООН, який є його ядром і основним джерелом. Як же так можна брутално топтатись по політико-правовій спадщині улюблених вождів минулого?

Наступна скрепа – «збирання» російських земель. «Крим наш і Азовське море теж уже наше», – тішаться вони і згадують Петра I, який їм це все заповідав. Мені здається, той цар, перший російський імператор, заповідав в основному дещо інше. А саме: іти в Європу, інтегруватись зі своїми розвину-

тими сусідами, у них учитись, як будувати кораблі, робити гармати, взагалі розвивати науку й паралельно стригти бороди та не сякатися в них, а носити при собі носові хусточки. І тут повна нестиківка. Знову спостерігаємо абсолютну технологічну залежність від «колективного Заходу» в автомобілі та авіабудуванні, у новітніх космічних технологіях, якісній медичній апаратурі та препаратах тощо. Куди не кинь – клин. Я вже якось писав про того ж одіозного соловйова – поклади перед цим «обличчям» нації 100 доларів і сто російських рублів. Вгадайте, що він хапне? Але писок буде при цьому продовжувати клясти Америку. На таке не кожен здатний.

До чого все ведеться? Бліцкриг – йок. Зараз вони хочуть загнути нас «у 38-му корейську паралель», яка віддасть їм «назавжди» Крим, Донбас, Приазов'я, а відтак цирконій, каолін, кобальт, марганець, вугілля і багато-багато іншого, як вони мріють, добра. Але ця «паралель» перетвориться для них у таку натягнуту тятиву, розпрямлення якої неодмінно спричинить приведення до ладу політико-географічної мапи цієї частини Європейського континенту. Зіштовхнувшись, дві сили – добро і зло – неодмінно, згідно із законами фізики, розійдуться, віддаляться одна від одної. Зло – отримає своє. Ми – своє. Упевнений, всі народи й народності, які складають українську політичну націю, дадуть собі раду. І українці, і росіяни, і євреї, і всі-всі-всі, ті ж занепокоєні чимось угорці, які сьогодні не тільки створюють напругу по вісі Будапешт – Київ, а й дипломатично чубляться з Бухарестом та Братиславою, знайдуть спільну мову в єдиній, могутній, європейській державі, назва якої Україна. Інакше просто бути не може.

The mental gymnastics of minds burdened with “spiritual bondage”: from garbage in heads to crimes on hands

The most shameful phenomenon of our time is the so-called spiritual, moral, and ideological principles of modern russian society

Trying once more to understand the gist and motives of the unprovoked full-scale war of the russian federation against Ukraine, I am again faced with the question: “what characterises this war more: all-out lunacy? russian savagery? or the sheer crookedness of those who unleashed it?”. Clearly, it encompasses more than enough of all of the above features, and both the war and its creators can evoke nothing but a feeling of deep contempt and disgust from Ukrainians and all upright people of the world.

Military science teaches us that you must know everything about the enemy to defeat it. Its strengths and weaknesses, its reserves and potential, its way of thinking, and what values it relies on. He is our enemy. I will try to focus on this aspect of the portrait of the murderous invader who broke into our lands a year ago, destroying, maiming, and killing all living beings it comes across.

Of course, the structure of a short essay does not allow a comprehensive, all-encompassing study of this shameful phenomenon, the so-called spiritual, moral, and ideological principles of modern russian society. I will describe and evaluate only some of the components of this abomination. I think even that much should suffice since no matter what you try to analyse, it all comes down to savagery, absurdity, and irrationality.

For example, let us examine such a phenomenon as a private army called the Wagner Group. Who among them, having unleashed a “holy war” against “Ukrainian fascism, Nazism and ultranationalism”, the roots of which, as they claim, go back to the times of World War II, i.e., “the cooperation of the Ukrainian Insurgent Army with Hitler’s military might”, thought of sending their professional military killers to Ukraine under the name of this German composer; who, by the way, was Führer’s favourite composer. And if we were to look at Wikipedia and inquire about the identity of this undoubtedly extremely talented German composer of the second half of the 19th century, we would find out the following: “Wagner’s mysticism

and ideologically infused antisemitism influenced the German nationalism at the beginning of the 20th century, and later National Socialism, surrounding his work by a cult, which in some countries (especially in Israel) caused an anti-Wagner reaction after World War II". Then who is a fascist, a neo-Nazi? How can Wilhelm Richard Wagner possibly have anything to do with the military mercenaries of russian origin, whose hands are stained with blood from their crimes committed in Syria, several African countries, and here in Ukraine? Maybe it is because the kremlin chief was once on a particular job in Germany; somehow, many decades and concealed to ordinary people paths later, it all crossed, intertwined, and sprouted in the 21st century. I simply do not know. But the fact is the fact. The "valiant" Wagner troops near Bakhmut and Soledar are actively composing their verdicts for The Hague, having also pulled their criminal ingredient into this illegal venture. It is a very russian thing; neo-russian, to be precise.

The next spiritual bond that cemented modern russia is the total denigration, deliberate and demonstrative non-compliance, and basically, devastation of contemporary international law. For them, this code of conduct of the international community is like a red rag for a notorious animal. From the very top down to the bullshit distributors on TV, there is no one left who has not tried to wipe their dirty shoes on this fabric.

Another investigative stop here. No one has ever claimed that modern international law is a panacea for all the world's global ailments. It is just like everything else in this world. It is powerful and vulnerable; effective and ineffective; vital and often sidestepped and violated, and it will most likely keep being violated in the future. There is not a single country in the world that has not violated it, deliberately or unwittingly, with or without explanation of the circumstances that forced it to do so. Only God is sinless. But no violator has ever done it so persistently, purposefully, and in a way that eliminates any possibility of returning to its mainstream, as the modern russian federation has. And again, their reason defies any logic. After all, their glorification of Stalin, the entire Soviet past, the "peace-loving" foreign policy of the USSR, and everything else that is now mentally valuable in the minds of russians, as well as everything that their leaders do with the world's established rules of behaviour, do not fit in here either. After all, their idols: Stalin, Vyshinsky, and Molotov, stood at the origins of modern international law, and their signatures (figuratively speaking) underpin the UN Charter – international law's core and primary source. So how can one brutally trample on the political and legal heritage of their favourite leaders of the past?

The next spiritual bond is the "collection" of russian lands. "Crimea is ours, and by now, so is the Sea of Azov", they rejoice by remembering Peter I, who bequeathed all of that to them. It seems to me that the tsar, the first russian emperor,

actually endowed something else. Namely: go to Europe, integrate with your developed neighbours, learn from them how to build ships, make cannons, develop science in general, and do not forget to learn such primitive things as how to cut beards and not snort at them, using handkerchiefs instead. But there is a discrepancy. Again, we are witnessing absolute technological dependence on the “collective West” in vehicle and aircraft construction, the latest space technologies, high-quality medical equipment and drugs, etc. Their every path ends at an impasse. I have already written about the odious Solovyov: put 100 dollars and 100 Russian rubles in front of that “face” of the nation. Guess what he will grab? But even then, this foulmouthed man will continue to curse America. Few have such gall.

What is it all about? The blitzkrieg crashed and burned. Now they want to bend us “into the 38th Korean parallel”, which will let them have Crimea, Donbas, and Azov “forever” and therefore have zirconium, kaolin, cobalt, manganese, coal and much, much more of their desired goods. But this “parallel” will turn into such a stretched bowstring for them, the straightening of which will undoubtedly result in the political map of this part of the European continent being brought into proper order. Having collided, two forces – good and evil – will certainly, according to the laws of physics, disperse and move away from each other. Evil will get what it deserves. And we will get what we have earned. I am sure all the people and nationalities that make up the Ukrainian political nation will find closure: Ukrainians, Russians, Jews, and everyone else. Even the distressed Hungarians, who today not only create tension between Kyiv and Budapest but also diplomatically flirt with Bucharest and Bratislava, will find common ground in a unified and powerful European state, the name of which is Ukraine; it cannot be otherwise.

30 січня 2023 року

І огидно і соромно: «золоті» яйця та десять антикорупційних няньок

США змушені були створити інститут моніторингу та розслідування, щоб унеможливити нецільове використання американської допомоги Україні

Чому огидно? Skorистаюсь уже майже архаїчною формулою спілкування з далекого радянського минулого, що її зазвичай використовувала особа, яка чинила «слідство і суд», до підозрюваного у «скоєнні» злочину. Цю словесну конструкцію досить часто застосовували під час так званої виховної роботи серед піонерсько-комсомольської молоді, або ж нею послуговувалися батьки, які хотіли, щоб їхнє чадо зізналось у шкоді. Фраза звучала так: «Подивися мені в очі...». У ній було, крім наївного розрахунку на щире покаяння, все-таки щось таке дієве та магічне, що іноді давало бажаний результат. На верхніх, дорослих, щаблях цієї виховної роботи, коли розбирали поведінку комуніста, можна було почути заклик: «Покажіть нам своє партійне обличчя...».

Хоч би що там було в минулому, але сьогодні я хотів би подивитися в очі та на «партійне обличчя» тих шурів із МО, які збиралися продавати нашим воїнам «золоті» яйця й інші харчові продукти за захмарними цінами. Це ж треба було в умовах повномасштабної війни цьому відомству підписати угоду на понад 13 млрд грн із фірмою зі статутним капіталом у 1000 грн, тобто з фірмою-«прокладкою»! А звільнення заступника міністра розвитку громад, територій та інфраструктури за підозрою в отриманні хабаря розміром у 15 млн грн (400 тис. дол.) на закупівлях генераторів! Звичайно, це натеper тільки підозра. Потрібні ретельне розслідування та вирок суду, але чомусь здається, що це той випадок, коли диму без вогню не буває. Так само сьогодні МО щось активно спростовує, відписує, пояснює, що його не так зрозуміли, що потрібно правильно, тобто відповідно до їхніх розрахунків, порухувати, і тоді все стане на своє місце. Стара-стара пісня.

Так-от, хто ці люди? Який у них психотип, яка ментальність, духовні цінності? Мені дійсно цікаво. Мені зрозуміло, хто такі рашисти, хто такі колабораціоністи, відверті, відкриті вороги України. З ними все ясно. А це ніби ж наші люди, наші співгромадяни, які працюють під час війни у святая святих – МО України! – службовим обов'язком яких було якісно годувати українського солдата як на передовій, так і в тилу, економлячи кожна копійку державного

бюджету. Адже вона так потрібна на інші видатки. На відновлення зруйнованої частини України, на матеріально-фінансову допомогу нашим громадянам, постраждалим унаслідок рашистського вторгнення. Огидно. Двічі огидно ще й тому, що це дикунське злодійство виявили силами журналістів. А де ж наші численні наглядові, контрольні, покликані боронити державні інтереси органи?! На позір нагадаю їх склад. Рахуймо: 1) органи прокуратури; 2) Міністерство внутрішніх справ; 3) Національна поліція; 4) Бюро економічної безпеки; 5) Національне антикорупційне бюро; 6) Національне агентство з питань запобігання корупції; 7) Служба безпеки; 8) Національне агентство з повернення активів; 9) Державна фінансова інспекція; 10) профільний комітет Верховної Ради України. Звісно, в кожного з цих органів свої функції, свої обов'язки, своє поле діяльності. І невже жодна з цих десяти перерахованих служб не мала компетенції контролювати діяльність МО й інших владних органів щодо закупівель, перевіряти отримання та розподілення численної гуманітарної допомоги, яка надходить до нас із-за кордону лінією як урядових, так і неурядових волонтерських організацій??? Якщо «в семи няньок дитя без ока», то «в цих десяти няньок можна втратити обидва». Я свідомо за межами нашої правоохоронної системи лишив її складник – судову систему, адже саме там ми часто спостерігаємо, як як шуку знову кидають у річку. І, звичайно, навмисне не згадав справжнього ядра нашої правоохоронної системи: ЗСУшників, прикордонників, нацгвардійців, розвідників. До них претензій немає. Саме вони реально нас охороняють, захищають, дарують надію на майбутнє.

Чому соромно? Здається, що досить тільки описаного вище, щоб почуватися ніяково у великій європейській родині, повноправним членом якої прагнемо стати. Але є ще один аспект сорому – зовнішній. Точніше, два.

Перший. Неодноразово чув, як деякі земляки, насамперед із прикордонних західних областей, заломивши карколомні ціни на оренду свого житла людям-біженцям зі східних регіонів, самі гайнули в європейські простори, щоб там під виглядом потерпілих отримувати різноманітну, зокрема фінансову, допомогу. Ось такий бізнес по-українськи. Ганьба та сором, навіть якщо це й не масове явище, а тільки поодинокі випадки. Європейці це ж усе бачать, дізнаються про такі «хитромудрі» схеми, а тому через цих убогих душею людей формують відповідне ставлення до всього народу України.

Але, на жаль, існує вищий рівень виміру нашого каліцтва, який сягає державного апарату, його окремих ланок. З відкритих джерел відомо, що ще в грудні 2021 р. Президент США Джо Байден затвердив документ «Стратегія США з протидії корупції». Відповідно до нього Конгрес США виділив допомогу Україні на суму понад 113 млрд дол., яку здійснюють через 11 різних державних

органів та установ. У цьому документі визначено вичерпний перелік програм допомоги в галузі оборони, яку США надали Україні станом на 21 грудня 2022 р. Там також до centa розписана гуманітарна, економічна й інша допомога від Уряду США, зокрема пряма бюджетна підтримка українському уряду через Світовий банк. А ця підтримка ой як нам потрібна! З січня 2023 р. Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль повідомив: якщо на початок червня 2022 р. збитки від рашистської навали оцінювали в 350 млрд дол., то на початок поточного року ця сума перевищила вже 700 млрд дол.

Це – наші реалії. Але ці реалії мають зворотний, негативний, бік. З початком виділення допомоги, США змушені були водночас створити потужний інститут моніторингу та розслідування незаконних дій шахраїв і корупціонерів, щоб унеможливити нецільове використання американської допомоги Україні. 18 січня 2023 року було затверджено «Стратегічний план нагляду за допомогою Україні».

Згідно з цим документом створено відповідний механізм – міжвідомчу групу, так звану трійку, до якої входять три генеральні інспектори: від Міністерства оборони, Держдепартаменту та Агентства США з міжнародного розвитку. Ця трійка тісно співпрацюватиме з 17 спецслужбами, які входять до Розвідувального співтовариства США.

Я шокований такою масштабністю та взагалі цією ідеєю і її втіленням. Попри нашу неупереджену критичну оцінку радянського минулого, не можу уявити, щоб у роки Другої світової війни, коли СРСР отримував підтримку від США, подібну до лендлізу, щось таке городили в країні-дарителі, а в країні-реципієнті щось крали. Хіба банку-дві тушкованки на рівні взводу міг підцупити надто спритний старшина. Але щоб так? У промислових масштабах??? У нас усе «по-серйозному». Така могутня допомога та такі ж заходи безпеки щодо її цільового призначення! До речі, для забезпечення діяльності цієї трійки Конгрес США додатково виділив 41 млн дол. Це ж яка сила-силенна грошей! Грошей, отриманих унаслідок ефективної праці трудовитого американського народу. Вони, ці гроші, для нього, певен, теж не є зайвими.

І ще одна інформація з відкритих джерел: «У другій половині січня в Києві працювала група аудиторів зі США, щоб переконатися, що надану Україні військову допомогу від США використовують за призначенням і не перенаправляють».

Мені прикро та соромно. Прикро та соромно, що існують, значить, підстави для діяльності таких груп. Але хочеться вірити в позитив. Хочеться вірити в те, що як військова допомога від США, яка доходить до лінії фронту та робить свою справу у професійних руках наших воїнів, так і ці аудиторські групи допоможуть переловити шурів, законне покарання для яких нарешті стане незворотним.

Disgusting and shameful: the “golden” eggs and ten anti-corruption nannies

The US was compelled to create a monitoring and investigation institution to thwart the misuse of American aid to Ukraine

Why is it disgusting? I will use a well-nigh archaic communication construct from the distant soviet past. Ordinarily used by the persons involved in “investigation and trial” against those suspected of “committing” a crime, this verbal pattern was quite often used when disciplining the so-called pioneer-Komsomol youth or, alternatively, when parents wanted their children to confess to doing harm. “Look into my eyes...” as the phrase went. In addition to the naïve expectation of sincere repentance, there was something so compelling and magical about it that sometimes brought forth the desired result. At the upper, adult levels of this disciplining practice, such as when parsing the behaviour of a communist party member, one could urge him to “show everyone his party face...”

Notwithstanding the past, today I would like to look into the eyes and at the “party face” of the rats from the Ministry of Defence, who intended to sell “golden” eggs and other food products to our soldiers at sky-high prices. Amid the full-scale war, the Ministry had the audacity to sign an agreement for more than UAH 13 billion with a company with a charter capital of UAH 1,000, which is to say, with a dummy company! What about the dismissal of the Deputy Minister for Community, Territories and Infrastructure Development on charges of receiving bribes in the amount of UAH 15 million (USD 400,000) for the procurement of generators?! Of course, for now, it is but a suspicion. A thorough investigation and a court verdict are needed, but somehow it seems that this is a case of “there is no smoke without fire”. Similarly, the Ministry of Defence is currently vigorously refuting, writing off, and explaining the information as misunderstood, telling us that if we were to interpret it correctly, that is, using their calculation method, everything would fall into place. A tale as old as time.

Well, who are those people? What are their psycho-types, mentality, and spiritual values? I am genuinely curious. I understand ruscists what they are, just as I understand their collaborators for downright and explicit enemies of Ukraine. There is little ambiguity about them. Yet here we have seemingly our people, our fellow citizens who work during the war at the inner sanctum, the Ministry of Defence

of Ukraine!, whose official duty is to feed Ukrainian soldiers properly, be they on the front lines or in the rear, saving every penny of the state budget. After all, each penny could prove vital for other needs. Needs like the restoration of the destroyed regions of Ukraine or material and financial support for our citizens who suffered from the ruscist invasion. Disgusting. It is even doubly disgusting because this barbaric crime may not have even been revealed but for the efforts of journalists. And where were our numerous supervisory and control authorities meant to safeguard state interests?! I will openly remind you of their lineup. Let us count: 1) public prosecution bodies; 2) the Ministry of Internal Affairs; 3) the National Police of Ukraine; 4) the Economic Security Bureau; 5) the National Anti-Corruption Bureau; 6) the National Agency on Corruption Prevention; 7) the Security Service; 8) the Asset Recovery and Management Agency; 9) the State Financial Monitoring Service; 10) the specialised Committee of the Verkhovna Rada of Ukraine. Indeed, each of these bodies has its own functions, responsibilities, and field of activity. How come none of these ten services had the competence to oversee the activities of the Ministry of Defence and other authorities that have to do with procurement, to control the acquisition and distribution of the numerous humanitarian aid that comes to us from abroad through both governmental and non-governmental volunteer organisations??? If “too many cooks spoil the broth”, then it seems these ten cooks have erred twofold. I deliberately left one component, the judicial system, outside our law enforcement system’s framework because it is where we often observe how “they put the fox in the henhouse”. And, of course, I deliberately did not mention the real core of our law enforcement system: the troops of the Armed Forces, border security forces, the National Guard of Ukraine, and intelligence agents. There are no complaints about them. They are the ones who genuinely guard, protect, and give us hope for the future.

Why is it shameful? It seems that the above reference alone is enough to make us feel uneasy in the large European family of which we aspire to be a full member. But there is another aspect of shame, an external one. More precisely, two external ones.

Firstly, I have repeatedly heard how some people, primarily from the western regions close to the border, have set enormous prices for renting their housing to refugees from the eastern regions. At the same time, they made off to the European expanse claiming victimhood to seek various forms of help, particularly financial aid. A sort of Ukrainian approach to business, if you will. Shame on them, even if those are not a mass phenomenon but only sporadic cases. Watching this happen and learning about such “ingenious” schemes, Europeans form opinions about the entire Ukrainian population via those morally depraved individuals.

However, a higher level of gauging our predicament sadly extends to the state apparatus’ particular echelons. Open sources reveal that back in December 2021,

US President Joe Biden approved the document titled *US Strategy on Countering Corruption*. Pursuant to it, the US Congress specifically allocated help in the amount of more than USD 113 billion to Ukraine, transferred through 11 separate governmental entities and institutions. This document provides an exhaustive list of the defence assistance programmes the US rendered to Ukraine as of 21 December 2022. It also lists every penny of the humanitarian, economic, and other aid from the US Government, including direct budget support to the Ukrainian government through the World Bank. And we are so in need of this support! Denys Shmyhal, Prime Minister of Ukraine, announced on 3 January 2023 that the figure of damages from the ruscist invasion, estimated to be USD 350 billion in early June 2022, surpassed USD 700 billion by the start of this year.

These are our realities. But these realities have a reverse, negative side. To prevent the misuse of American aid to Ukraine, the US was compelled to create a powerful institution to monitor and investigate the criminal activities of charlatans and corrupt officials. On 18 January 2023, the Joint Strategic Oversight Plan for Ukraine Response was approved.

According to this document, a respective mechanism has been established, an interdepartmental group, the so-called “trio”, which includes three inspectors-general: from the Department of Defence, the Department of State and the US Agency of International Development. This trio will work closely with the 17 intelligence agencies that comprise the US Intelligence Community.

I am shocked by such a scale, the whole idea, and its implementation. Despite our impartial criticism of the Soviet past, I cannot imagine such fuss taking place in the donor country and such stealing taking place in the recipient country during World War II when the USSR was receiving support from the US similar to the lend-lease. Perhaps, on a scale of a platoon, an overly nimble foreman could have stolen a jar or two of canned stew. But like that? On an industrial scale??? We do things “seriously” here. Such powerful aid and appropriately powerful safeguards for its intended purpose! By the way, to secure the operation of this trio, the US Congress allocated an additional USD 41 million. A colossal sum of money! The same money that came from the fruitful labour of the hardworking American people. I bet they could make good use of that money too.

And another piece of information from open sources: “In late January, a group of auditors from the USA worked in Kyiv to make sure that the military aid provided to Ukraine from the USA is used as intended and is not redirected”.

I feel sorry and ashamed. It is deplorable and shameful that there are grounds for the activity of such groups. But I want to believe in the positive. We would like to believe that just as military aid from the US reaches the front lines and does its work in the professional hands of our soldiers, these audit groups will help catch the rats for whom punishment will finally become inescapable.

17 лютого 2023 року

Від Рамштайну до Рамштайну: часовий вимір української Перемоги

«Особая миссия», «уникальная духовность», «свой путь», «священная война против загнывающей Европы» – це все примітивна димова завіса. По суті, загребуці руки ворога тягнуться до українського літію, кобальту, кристалічного графіту, вольфраму, мідної та залізної руди, марганцю та, звичайно, вугілля

Хто з пересічних громадян України ще рік тому знав про існування німецького міста Рамштайн-Мізенбах? Ймовірніше, знали ті, кого туди випадково закинула доля в пошуках кращого життя; ймовірніше, якісь екзотичні туристи, які відбилися од головних німецьких екскурсійних стежок – Берліна, Дрездена, Мюнхена; ймовірніше, наші дипломати, які працюють у цій країні. А так є собі Рамштайн-Мізенбах чи немає собі Рамштайн-Мізенбаха не входило в коло інтересів українців. Так само є в нас Жмеринка чи немає в нас Жмеринки, гадаю, навряд обходило й обходить німецького обивателя. І це – природно, нормально. Для них найдорожче це їхня земля, наповнена великими та малими, але рідними їм Рамштайнми. Для нас – наші землі зі всіма селами, селищами, містечками, містами, хай навіть із не дуже ще хорошим дорожнім покриттям. Але ці дороги, міста та містечка – наші! І ми їх ніколи нікому не віддамо.

Але Україна породила новий Рамштайн, і він протягом останнього року стрімко вривався в наш лексикон, у нашу військово-дипломатичну термінологію, в нашу дійсність і став тим явищем, яке не тільки стосується назви німецького міста, а й є набагато більшим, вагомішим, важливішим. Рамштайн як явище, як дипломатичний процес не лише відкрив нову сторінку в історії Європейського континенту, а й за своїм масштабом сягнув всепланетарного виміру.

Рамштайн – це насамперед пробудження європейських і світових лідерів од летаргійного сну, в який вони періодично впадали з самого початку поточного століття. Колискові кремлівські мелодії про «особый путь росси», про її «духовную и ментальную исключительность», підкріплені рясними фінансовими вливаннями в цілі політичні партії окремих європейських держав, конкретних знакових осіб (із пропозиціями високооплачуваних посад у своїх газовидобувних імперіях), а також активна робота російських

спецслужб у масмедійному та бізнесовому середовищі призвели до того, що Європа – стара-добра Європа – повірила: така політика дасть їй змогу й надалі спокійно та стабільно існувати, напружуючи сили для боротьби лише з міграційними проблемами, кліматичними ризиками, ковідом тощо.

Повномасштабна війна РФ проти України розбила на друзки цю ілюзію. Кровожерливий, експансіоністський кремль своїми діями став загрожувати життю та безпеці не тільки України, а й усього континенту. І Рамштайн цей виклик прийняв. Рамштайн побачив, що Україна та її Збройні сили це та скеля, об яку розіб'ється ординська навала. Але якою б міцною не була скеля, вона має власну витривалість. Її потрібно підживляти, підтримувати та зрештою зробити незворотно незламною.

Перша зустріч лідерів колективного Заходу відбулась у квітні 2022 року. Вона мала, крім іншого, принципово важливий політико-психологічний характер. І хоча тоді весь світ із захватом спостерігав, як ЗСУ вибили зуби учасникам так званого бліцкригу, було очевидно й те, що це ще тільки продовження баталії, її новий етап. І Рамштайн почав думати та діяти. За двома успішними військовими операціями ЗСУ влітку-восени 2022 року зі звільнення Харківщини та значної частини Херсонщини я бачу могутню постать Рамштайну.

Лютневий Рамштайн 2023 року – значний і значущий крок уперед. Сучасні танки, новітні системи ППО, інші види озброєння, літаки – все це створює таку динаміку у відносинах між ЗСУ та нашими головними партнерами щодо приборкання ворога, що питання Перемоги над ним стоїть лише в одному вимірі. В часовому. Цього чи наступного року, але вона буде та, безсумнівно, буде за нами. Рамштайн це авторитетно підтверджує.

На завершення есе нагадаю читачеві, що, відповідно до дослідження канадського аналітичного центру «SecDev» (серпень 2022 р.), Україна посідає 4-те місце у світі за сукупною вартістю своїх природних ресурсів зі щорічним видобутком приблизно у 15 млрд дол. і потенційним запасом вартістю до 7,7 трлн дол.

Україна – одна з найбагатших країн Європи із запасами рідкоземельних металів. Серед них – літій, «біле золото» XXI ст. А це – ядерна енергетика, атомна техніка, літієві акумулятори. Одне тільки Шевченківське родовище в Донецькій області має запаси в 5,7 млн т літієвих руд категорії С1, а категорії С2 – понад 8 млн т. Водночас прогнозовані запаси літієвих руд у РФ становлять 1 млн т. Не більше.

Наприкінці 2021 року, напередодні повномасштабного вторгнення, Україна почала виставляти на аукціон дозволи на розроблення своїх запасів літію, міді, кобальту. В листопаді компанія «Європейський літій Україна» заявила, що має отримати права на два багатобіцяльних родовища в Донецькій

області. І відразу ж на російсько-українському кордоні, як таргани, почали концентруватися російські війська, вторгнення набувало реальних рис. А хтось казав «особая миссия», «уникальная духовность», «свой путь», «священная война против загнивающей Европы» тощо. Це все – примітивна димова завіса. А по суті, загребущі руки ворога тягнуться до нашого літію, кобальту, кристалічного графіту, вольфраму, мідної та залізної руд, марганцю та, звичайно, вугілля. Про який захист «русскоязычного населения» може йтися після того, як так звані визволителі зрівняли із землею Маріуполь і сотні інших міст і містечок, де невинно убієнними стали громадяни України, зокрема російськомовні?

Рамштайн це дуже швидко зрозумів, перейнявся, напружився та, як я вже зазначив, почав діяти. Побажаймо йому успіхів у цій відповідальній історичній місії!

From one Ramstein to the next: the temporal dimension of Ukrainian Victory

The “Special mission”, “unique spirituality”, “exceptional path”, and “holy war against the decaying Europe” are all but a rudimentary smokescreen. Behind it, the greedy claws of the enemy are grasping for Ukrainian lithium, cobalt, crystalline graphite, tungsten, copper and iron ores, manganese, and, of course, coal

Who among the ordinary Ukrainian citizens knew about the German town of Ramstein-Miesenbach a mere year ago? Chances are that some of those who knew had accidentally ended up there in their search of a better life; chances are that some were practitioners of exotic tourism who strayed off the beaten path of main German destinations such as Berlin, Dresden, or Munich; chances are that our diplomats who worked in Germany knew. Apart from that, Ukrainians had little interest in the existence of Ramstein-Miesenbach. Likewise, I reckon that the existence of our Zhmerynka hardly ever concerns a German layperson. And that is only natural. What is most dear to them is their land dotted with many such Ramsteins, large and small yet all equally familiar. To us, it is our lands with all the villages, townships, towns, and cities, even if they may not boast the best road surface. Those roads, cities, and towns are ours! And we will never cede them to anyone.

But Ukraine gave rise to a new Ramstein, and, over the last year, the word made its rapid entry into our vocabulary, our military and diplomatic terminology, and our reality, having become the phenomenon that not just has to do with the name of the town but is far greater, more significant, and more critical. As a phenomenon and a diplomatic process, Ramstein not only opened a new page in the history of the European continent but reached a planetary scale in its scope.

Above all, Ramstein means the awakening of European and global leaders from the lethargic slumber which had intermittently consumed them since the very onset of the current century. Reinforced by the generous pouring of finance into entire political parties of some European countries as well as particular significant persons (with proposals of high-pay positions in their gas empires), together with the busy work of Russian special services in mass media and business environments, the lullaby tunes the Kremlin sang about the “special path of Russia” and its “spiritual and mental exceptionalism” had led Europe – good old Europe – to believe that

such policy would permit it to continue its safe and stable existence, only ever having to muster its efforts to deal with migration issues, climate risks, covid, etc.

The full-scale russian war against Ukraine shattered that tale to pieces. The conduct of the bloodthirsty expansionist kremlin did not just endanger the existence and security of Ukraine; it threatened the continent. Ramstein accepted that challenge. Ramstein recognised Ukraine and its Armed Forces as the rock against which the barbaric invasion would break. But powerful as it may be, any rock can only endure so much. It needs to be nourished, sustained, and ultimately made irreversibly invincible.

The first meeting of the leaders of the collective West took place in April 2022. Among other things, it assumed fundamentally important political and psychological character. And while, at the time, the world was enthusiastically observing the Armed Forces of Ukraine polishing the teeth of those involved in the so-called blitzkrieg, it was also clear that it was but a continuation of the fight, its new chapter. So, Ramstein began to think and act. Behind the successful military operations of the Armed Forces of Ukraine in the summer and autumn of 2022 that resulted in the liberation of the Kharkiv region and a significant part of the Kherson region, I discern the powerful presence of Ramstein.

The February 2023 Ramstein was a substantial step forward. Modern tanks, cutting-edge air defence systems, other types of weapons, and jets create such a dynamic in the relations between the Armed Forces of Ukraine and our key partners towards taming the enemy that the question of our Victory over it becomes but a matter of one aspect; a matter of time. Whether this year or next, it will come, and undoubtedly, it will be ours, as Ramstein credibly guarantees.

Before concluding the essay, I would like to remind the reader that according to the research done by the “SecDev” Canadian think tank (August 2022), Ukraine ranks 4th in the world by the total value of natural resources with USD 15 billion of annual extraction and USD 7.7 billion of potential reserves.

Ukraine possesses one of Europe's richest reserves of rare-earth elements. Among them is lithium, the “white gold” of the 21st century. We are talking about nuclear energy, nuclear engineering, and lithium batteries. The Shevchenkivske deposit in the Donetsk region alone contains 5.7 million tonnes of C1 category lithium ore reserves and over 8 million tonnes of C2 category. In comparison, the appraised reserves of lithium ore in russia constitute no more than 1 million tonnes.

In late 2021, on the eve of the full-scale invasion, Ukraine began to auction off exploration permits to develop its lithium, copper, and cobalt reserves. In November, the “European Lithium” firm said it was in the process of securing rights to two promising lithium deposits in the Donetsk region. Straight away, russian forces began amassing near the russian-Ukrainian border like cockroaches as the invasion

started taking shape. What happened to their claimed “special destiny”, “unique spirituality”, “exceptional path”, or “holy war against the decaying Europe”? All of that was but a smoke screen. In reality, the greedy claws of the enemy are attracted to our lithium, cobalt, crystalline graphite, tungsten, copper and iron ores, manganese, and, of course, coal. What kind of protection of the “russian-speaking population” can we talk about after the so-called liberators razed Mariupol and hundreds of other cities and towns and murdered thence innocent Ukrainian citizens, including russian-speaking ones?

Ramstein swiftly saw the answer, got concerned, braced itself, and began to act as I have already stated. Let us wish it success in this crucial historic mission.

24 лютого 2023 року

Народжені в Україні – заряджені перемагати

Я не знаю, хто автор цього гасла, але часто чую його по радіо та в телевізорах, і воно мені дуже подобається. Своєю суттю, місткістю, оптимізмом

Тому й обрав його для свого есе. В ньому – в есе – я постараюся оцінити головні події останніх днів, а також події всього минулого року, який, безперечно, відкрив нову сторінку широкомасштабного переформатування сучасного світоустрою; трішечки загляну в минуле та повернусь обличчям до майбутнього – до майбутнього, як я його бачу. З одного боку, з тривогою, певним внутрішнім напруженням, а з іншого, з непереборним переконанням і вірою, що все буде гаразд, все буде по-нашому, все буде Україна!

Отже, події наших днів і невеличкий екскурс у минуле. Зокрема, у 1991 рік. Усі ми пам'ятаємо сумнозвісну «Chicken Kiev speech» Президента США Джорджа Буша-старшого, виголошену 1 серпня того ж року в стінах Верховної Ради України. В цій промові, яку підготувала Кондоліза Райс, майбутня секретарка Держдепу, було все – і щось про «суїцидальний націоналізм, заснований на етнічній ненависті», і щось про підтримку нового союзного договору; не було тільки одного, головного – розуміння, що ось-ось відродиться держава Україна і її потрібно всіляко підтримати.

Недарма кажуть, що генетика велика сила. Але щоб настільки! В архівних документах зафіксовано, що після саміту НАТО в Бухаресті в квітні 2008 року до президента США, на тоді вже Джорджа Буша-молодшого, звернувся в «довірливому тоні» очільник кремля. Він сказав: «Ти розумієш, Джордже, що Україна – це навіть не держава. Що таке Україна? Частина її території – це Східна Європа, а частину, і доволі велику, подарували ми». Отакої! А як же Кубанщина, Воронезчина, Курщина? Але це – для знавців. Для Дж. Буша-молодшого було абсолютно достатньо вищезазначеної «історичної довідки». Оскільки він нічого не спростував, і це було знаком, що він повністю поділяє путінську історичну доктрину. Потім був Барак Обама – романтичний щодо об'єктивної оцінки планів і вчинків москви президент США з його наївним «перезавантаженням» відносин із рф. Після Обами абсолютно не романтичний й абсолютно не наївний Дональд Трамп із його якимось загадковим атестуванням путіна словами: «Владимир is a good boy, he is my friend». Усе це було настільки

тривожним і небажаним для нашої держави, що переважна більшість українців відчувала: тут щось коїться, наша безпека з огляду на її підтримку ззовні має серйозні проріхи, які в майбутньому дорого коштуватимуть. Водночас зазначу, що й ми самі давали підстави для такого ставлення. Зашкалений рівень корупції, неймовірна розбалансованість політичних еліт, брак зрілого громадянського суспільства – все це створювало, м'яко кажучи, не дуже привабливе середовище для серйозної, стабільної міжнародної співпраці в оборонно-безпековій сфері.

Події, які увійшли в історію як Революція гідності, радикально змінили внутрішній і зовнішній курси розвитку України. І тут на політичну авансцену виходить новий президент США, справжній друг України – Джо Байден. Пан Байден байдиків не бив, а, подолавши 10-годинний переліт над океаном і 10-годинну подорож потягом, вранці 20 лютого 2023 року з'явився у столичному граді Києві. З'явився у статусі незаперечного лідера так званого колективного Заходу, у статусі видатного політика, у статусі справжнього дієвого друга України. Справді, *a friend in need is a friend indeed*. Вшанування пам'яті Героїв Небесної Сотні, Героїв України, які віддали своє життя за нашу свободу, незалежність, територіальну цілісність, в умовах повномасштабної військової агресії РФ проти України – це не просто дипломатичний жест, це справжній прояв і сміливості, і високої моральності, і гуманізму справжньої Людини. Вперше за всю історію США їх президент відвідує країну-союзника в умовах бойових дій, в умовах реальної небезпеки для самого Високого Гостя. Цей візит не лише надав ще одну колосальну порцію всебічної матеріальної підтримки від США у межах Закону про лендліз, підписаного Джо Байденом 9 травня 2022 року, а й мав величезне морально-психологічне значення для нас, українців. Для ворога ж він став іще одним потужним сигналом: США з Україною, Україна зі США, Перемога буде за нами.

Так уже повелося, що ще за часів холодної війни СРСР завжди намагався наздогнати Америку, тобто завжди відставав. У чомусь на крок, у чомусь на десятиріччя, у чомусь назавжди. Цього разу нащадок СРСР відстав на одну добу. Але в цій добі, 22 лютого, – ціла вічність, розрив світоглядів і цивілізацій навіки. Порівняймо. Ми та США за те, щоб Москва вивела війська за лінію кордону 1991 року, отямилась, увійшла для свого ж блага в річище XXI ст., в технологічні модернізації, в лоно міжнародного права тощо. А вона знову ж таки проголосила курс «вперед, повернувши голову назад». Ні грама конструктивізму, ні грама намірів відповідати реальності, врешті-решт ні грама бажання убезпечитися від неминучої катастрофи. Знову ядерний шантаж, погрожування ближнім і дальнім сусідам, прагнення тотального знищення України.

Як це все набридло, але, як було сказано, «маємо те, що маємо». Минув рік, як москва почала це безумство. Вона завдала та завдає нам неймовірних руйнувань, невиліковних ран од загибелі наших як військових, так і цивільних земляків; вона не демонструє готовності зупинитись у своїх злодіяннях.

Маски остаточно зірвано. За минулий рік світ побачив і пізнав, що таке путінська рф і що таке Україна, її волелюбний, героїчний народ. За цей рік ми набули справжніх друзів, а також настільки інтегрувалися до ЄС і євроатлантичної спільноти, що вони вже й не уявляють свого майбутнього без нас. Отже, духовно та ментально ми вже перемогли, переможемо й на полі бою. Слава ЗСУ! Слава новонародженій українській Україні!

Born in Ukraine, fired up to win

While I do not know who authored this motto, I often hear it on the radio and TV, and its essence, conciseness, and optimism greatly appeal to me

That is why I chose it for my essay. In this essay, I will try to assess the main events of recent days alongside the events of the entire past year, which undeniably opened a new page of extensive reformatting of the current world order; I will take a minute glimpse into the past, after which I will turn my face to the future – the future of the kind I see. On the one hand, I look towards it with anxiety, inner tension of sorts, and, on the other, with overpowering confidence and faith that all will be well, the tide will turn in our favour, and everything will be Ukraine!

Now, a glimpse into the events of recent days and a brief journey into the past. Namely, into 1991. We all remember the infamous “Chicken Kyiv speech”, which US President George H. W. Bush made on 1 August of that year, standing in the Verkhovna Rada of Ukraine. Written by Condoleezza Rice, later Secretary of State, the speech had everything: from something about “suicidal nationalism based upon ethnic hatred” to something promoting the new Union Treaty. It lacked but one thing – the crucial one: it lacked the understanding that Ukrainian State was about to be reborn, and it was necessary to support it via all means.

No wonder they say that your genetics load your gun. Who would have thought just how true it is?! Archival records reveal that after the April 2008 NATO Summit in Bucharest, the kremlin chief addressed the then US President George W. Bush “in a confidential tone”. He said, “Don’t you see, George, that Ukraine is not even a state? What is Ukraine? A chunk of its territory belongs to Eastern Europe, and the other rather large chunk was a gift from us.” My gosh! Then what about the lands of Kuban, Voronezh, and Kursk? But that is a question for scholars. For George W. Bush, the “historical reference” above utterly sufficed. After all, he did not reject any of that, signalling his complete alignment with putin’s reading of history. Next in line was Barak Obama, a US President too optimistic to objectively measure moscow’s plans and actions and who naïvely sought to “reset” relations with russia. Following Obama came utterly unoptimistic and non-naïve Donald Trump, who somewhat mysteriously validated putin: “Vladimir is a good boy; he is my friend”. Altogether, it was so unsettling and unwelcome for our country that most Ukrainians could tell that something was brewing, and our security’s foreign support

was seriously compromised; it was apparent that those loopholes would cost us considerably going forward. However, I must note that we also contributed to such an attitude. Extreme levels of corruption, unfathomable misbalance of political forces, and the absence of a mature civil society set up an environment that was, mildly speaking, hardly attractive for serious and stable international cooperation in defence and security.

The events that went down in history as the Revolution of Dignity shifted the foreign and internal vectors of Ukraine's development dramatically. In this context, new US President Joe Biden, a true friend of Ukraine, entered the political centre stage. Instead of dragging his feet, Mr Biden went through a 10-hour flight over the ocean followed by a 10-hour train trip to appear in the capital city of Kyiv on the morning of 20 February 2023. He appeared there as an undisputed leader of the so-called collective West, a prominent statesman, and a genuine and practical friend of Ukraine. Truly, a friend in need is a friend indeed. Honouring the memory of the Heroes of the Heavenly Hundred, Heroes of Ukraine who sacrificed their lives for our freedom, independence, and territorial integrity, against the backdrop of Russian aggression against Ukraine was more than a mere diplomatic gesture; it was an authentic expression of courage, high civility, and humaneness from a true Human Being. For the first time in US history, its President visited an allied country engulfed in active warfare amid conditions that posed a real threat to the Distinguished Guest himself. Not only did the visit deliver yet another portion of all-around financial aid from the US under the Lend-Lease Act signed by Joe Biden on 9 May 2022, but it also carried tremendous moral and psychological significance for us Ukrainians. For the enemy, it served as the latest powerful signal: the US stands with Ukraine, Ukraine stands with the US, and Victory will be ours.

Since the Cold War era, such has been the custom that the USSR always struggled to keep up with the US. In other words, it always lagged behind the US. It was a step behind in some areas, a decade behind in some others, and forever behind in the rest. This time around, the USSR descendant fell one day behind. But a single day, 22 February, represented an entire eternity, an eternal disconnect of world-views and civilisations. Let us compare. Both we and the US want Moscow to withdraw its forces beyond the 1991 borders, come to its sense, and, for its own sake, step into the mainstream of the 21st century, embrace technological modernisation, return to the fold of international law, etc. Yet Russia, once again, declared its course "forward, while facing backwards". There is not an ounce of constructivism, not an ounce of intention to conform to reality, and, ultimately, not an ounce of will to protect itself from inevitable catastrophe. Back to nuclear blackmail, threatening neighbours close and remote, and pursuing the complete annihilation of Ukraine.

I am sick and tired of this, but, as has been said before, it is what it is. A year has passed since russia unleashed this madness. It has inflicted and continues inflicting immeasurable destruction and indelible wounds from our soldiers' and civilian countrymen's deaths; it has demonstrated no readiness to end its atrocities.

The masks have been shed with no turning back. Over the last year, the world got to see and know putin's russia for what it is, and likewise, it got to discover Ukraine with its freedom-loving heroic people. Throughout the last year, we gained genuine friends; we achieved such a level of integration with the EU and the Euro-Atlantic community that they cannot even imagine their future without us in it any longer. Therefore, we have already won spiritually and mentally; our Victory on the battlefield will follow; our Victory on the battlefield will follow. Glory to the Armed Forces of Ukraine! Glory to the newly born Ukrainian Ukraine!

Замість епілогу

Ця книжка, яка складається з трьох десятків есе, була започаткована відразу після повномасштабного вторгнення рф на нашу землю. Ми з родиною весь час були в Києві. Вже 24 лютого друзі з закордону та рідної Вінниччини телефонували з пропозицією евакуюватися зі столиці у безпечніші місця. Але нам не хотілося цього робити. Яюсь не бачили себе не в Києві, готові були стати на його захист поряд із бійцями територіальної оборони. Пишу це без жодного пафосу чи заміру мати особливий вигляд. Ми були тоді тими, ким були сотні тисяч киян, котрі залишились у своєму місті та мали намір обороняти його до кінця.

Коли згадую перші дні, перші тижні того лихоліття, пам'ять одразу пронизують кілька моментів, які домінували та створювали порядок денний для киян, створювали атмосферу, в якій опинилося місто.

По-перше, чи то в родинному спілкуванні, чи то в розмовах у громадських місцях тільки й було чути: «Хто б міг подумати?», «Як таке могло статись?», «Адже ми разом воювали проти фашизму!» тощо. Звичайно, був шок. Сильний шок. Майже кожний із нас мав якийсь зв'язок із цим монстром – через родичів, друзів, знайомих, навчання, просто відвідування тощо. І раптом цей «братній народ» посунув на нас, щоб знищити, тотально знищити (згідно з тамтешньою термінологією – «відукраїнізувати»).

По-друге, цей шок, звісно, не міг не позначитися на поведінці киян, на намірі багатьох із них (цілком зрозумілому та виправданому!) вивезти малолітніх дітей, вагітних, людей похилого віку. Всі виїзди з міста, а надто в західному напрямку (Житомирська траса), та й у південному (Одеська траса), були переповнені автівками киян, котрі рятували себе, рідних і близьких. Вони спакували нашвидкуруч якийсь домашній скарб, взяли з собою котиків, собачок, пташечок, хом'ячків. Схожа ситуація була й на залізничних вокзалах. Усе це так несподівано (хоча, в принципі, й очікувано! Де та грань, яку не просто було вловити між намірами та діями москви?) посипалося на голови киян, що були прояви якоїсь паніки, розгубленості, сум'яття та відчаю. Але загалом, Київ не здригнувся, не зламався (маю на увазі тільки соціально-побутовий, психологічний складники) – не було мародерства, трощення вітрин магазинів, групових порушень громадського порядку, типових для таких ситуацій.

І далі працювали комунальні служби, у квартирах було тепло- та водопостачання, вчасно вивозили сміття. Але Київ змінився до невпізнання. Здавалося,

зніматимуть фільм про Другу світову війну. Вулиці були перекриті блокпостами, перегороджені протитанковими сталевими їжаками, бетонними плитами; було введено комендантську годину. Ці «декорації з фільму жахів» доповнював безперервний гул од гучних вибухів. Бої на околицях Києва, у містах-сателітах (Бучі, Гостомелі, Ірпені, Пущі-Водиці, Броварах), на північному напрямку (у Чорнобилі, Іванкові, Димері, Вишгороді), безугавне стріляння та потужне майже безперервне виття сирен повітряної тривоги були тим звуковим тлом, яке охопило древнє місто Київ і змусило його жити в цих нових умовах.

Київ змінився ще й тому, що в перервах між бойовими діями та сигналами повітряної тривоги він однаково мав незвично безлюдний вигляд. Хто прагнув виїхати, той у перші два-три тижні це зробив. На вулицях було порожньо. Ми виходили зі свого будинку на Січових Стрільців і йшли Вознесенським узвозом, а потім Верхнім Валом до нашої церкви Миколи Набережного, що на розі вулиць Григорія Сковороди й Почайнинської, та часто не зустрічали жодної особи. Жодної, крім бійців, котрі чергували на блокпостах за нашим маршрутом. Підземний паркінг будинку, в якому я мешкаю, до 24 лютого був переповнений. Із середини березня там, крім моєї, було не більш як десять машин.

Неподалік од нас на Січових Стрільців запрацював волонтерський центр. Ми з дружиною включились у його роботу. Поки було пальне, розвозив на автівці гуманітарну допомогу по різних бомбосховищах Шевченківського району. Були свідками двох ракетних ударів по заводу ім. Артема. Звідти до нашого будинку менше ніж кілометр. Що ще спадає на думку? Як й інші кияни, в години блекаутів активно «тренувалися». Ліфти не працювали, читали з ліхтариками. Звичайно, всі ці тимчасові труднощі та негаразди були несерйозним випробуванням проти справжнього лиха, яке випало на долю харків'ян, чернігівців, маріупольців, сумчан, жителів Київської області, сотні інших міст, містечок і сіл України, куди ступила нога ворога.

Університет, в якому я викладаю, тимчасово не працював. Відновив роботу, як й інші заклади вищої освіти, вже в середині квітня. Стало трохи веселіше. З'явилася непереборна впевненість у нашій Перемозі. Бліцкриг провалився. Збройні сили України, разом з іншими силовими структурами, вистояли, взяли ситуацію під контроль. Керівництво держави впевнено здійснювало всі необхідні заходи як у внутрішній, так і зовнішній політиці, щоб цю Перемогу наближати.

На додаток до короткочасного волонтерства та з огляду на вимушене безробіття хотілося ще якось прилучитися до нашого загальнонаціонального всеохопного спротиву варварській навалі з північного сходу. Я став писати

та публікувати есе зі своїми почуттями та роздумами щодо злочину, який почав чинити в Україні наш географічний сусід. За фахом історик-міжнародник, за покликанням дипломат-практик, я, звичайно, описував й аналізував ті проблемні питання, які були мені найбільш близькі та зрозумілі. Назва книги не випадкова. Якщо зброєю хірурга є скальпель, воїна – автомат, то зброєю дипломата є Слово. Воно повинно бути вагомим і дієвим у захисті Батьківщини, а надто в час, коли цей захист набув найглибиннішого смислу. Спочатку есе друкували в парламентській газеті «Голос України», потім я став постійним автором шанованого електронного видання «Політика і культура». Що з цього вийшло, хай розсудить читач.

Завершуючи роботу над книгою, не можу не згадати та не висловити слова найщирішої вдячності людям, котрі допомогли створити цей проєкт – генеральному директору ДП «ГДП» Павлу Олександровичу Кривоносу, керівниці Медіацентру ГДП Інні Валеріївні Хоменській, підприємцю Віктору Івановичу Карачуну. Без Вас, мої дорогі друзі, ця книга не побачила б світу. Окрема подяка моїй дорогій дружині Аллі, котра, як завжди, надавала неоціненну підтримку та допомогу.

Instead of an epilogue

This book, which consists of thirty essays, was started in the immediate wake of the full-scale Russian invasion of our homeland. My family and I were in Kyiv the entire time. As early as 24 February, friends from abroad and from the Vinnytsia region – my birthplace – would call, suggesting evacuation from the capital to safer places. But we did not want to. Somehow, we could not see ourselves anywhere but in Kyiv, and we were ready to defend it alongside the territorial defence forces. I am writing this with no fervour or intention to stand out. We were then the same as hundreds of thousands of Kyiv residents who stayed in their city, their minds set to defend it to the end.

When I recall the first days, the first weeks of the calamity, I am instantly reminded of several moments that dominated and shaped the agenda for the people in Kyiv, creating the atmosphere amidst which the city found itself.

First, whether in family conversations or conversations in public places, all you would hear was, “Who would have thought?”, “How could this happen?”, “We fought together against fascism!”, etc. Of course, there was a shock. A great shock. Almost every one of us had some connection with this monster, whether by the fact of family, friends, acquaintances, studies, mere visits, etc. And suddenly, the “brotherly people” commenced their advance against us, aiming to all-out destroy us (according to thence terminology, to “de-Ukrainianize” us).

Second, the shock, of course, could not but affect the behaviour of Kyiv residents and the intention of many of them (quite understandable and justified!) to evacuate young children, pregnant women, and the elderly. All exits from the city, especially in the western (Zhytomyr highway) and the southern direction (Odesa highway), were crowded with cars of Kyiv residents, who were saving themselves, their families, and friends. They hastily packed up some household goods, taking cats, dogs, birds, and hamsters with them. The situation was similar at the railway stations. It all so unexpectedly (though, in hindsight, as expected! What was the line between Moscow’s intentions and actions that was so difficult to grasp?) fell on the heads of the people of Kyiv that there were signs of certain panic, confusion, turmoil, and despair. But in general, Kyiv did not falter nor break down (speaking purely in terms of the social and psychological factors) as there was no looting, smashing of shop windows, or mass violations of public order typical of such situations.

Utilities continued to function, apartments had heat and water supply, and garbage was collected on time. But Kyiv had changed beyond recognition. It felt

like a filming set for a World War II instalment. The streets were blocked by checkpoints, fenced off with anti-tank steel hedgehogs and concrete slabs; a curfew was imposed. Such a “horror movie scenery» was complemented by the incessant hum of loud explosions. Fighting on the outskirts of Kyiv, in its satellite towns (Bucha, Hostomel, Irpin, Pushcha-Vodytsia, Brovary), in the northern direction (in Chernobyl, Ivankiv, Dymer, Vyshhorod), constant shooting, and the powerful, almost incessant wailing of air raid sirens were the soundscape that engulfed the ancient city of Kyiv and forced it to live through those new conditions.

Kyiv also changed because, in between the fighting and the air raid sirens, it looked unusually deserted. Those who wanted to leave did so in the first two or three weeks. The streets were empty. We would leave our house on Sichovykh Striltsiv Street and walk down the Voznesenskyi Descent and then up the Verkhni Val to our church, St Nicholas the Bereaved, at the intersection of Hryhoriia Skovorody and Pochainynska Streets, and often would not see a single person. No one except the soldiers who were on duty at the checkpoints along our route. The underground parking lot of the building where I live used to be crammed before 24 February. Since mid-March, there have been no more than ten cars in addition to mine.

Not far from us, a volunteer centre was opened on Sichovykh Striltsiv Street. My wife and I got involved in its work. As long as there was fuel, I delivered humanitarian aid by car to various bomb shelters in the Shevchenkivskyi district. We witnessed two missile attacks on the Artem plant, less than a kilometre from our house. What else comes to mind? Like other Kyiv residents, we were actively “exercising” during the blackout hours. Elevators were not working. We read with flashlights. Of course, all those temporary difficulties and hardships were a minor test against the real disaster that befell Kharkiv, Chernihiv, Mariupol, Sumy, residents of the Kyiv region, and hundreds of other cities, towns, and villages in Ukraine where the enemy set foot.

The university where I teach was temporarily closed. It only resumed its work, like other higher education institutions, in mid-April. Life became a little more cheerful. There came an irresistible confidence in our Victory. The blitzkrieg had failed. The Armed Forces of Ukraine, along with other law enforcement entities, withstood and took the initiative. The state leadership confidently took all the necessary measures in both domestic and foreign policy to bring the Victory closer.

In addition to my short-term volunteering and given my forced unemployment, I wanted to contribute somehow else to our nationwide, overarching resistance to the barbaric invasion from the northeast. I began to write and publish essays with my feelings and reflections on the crime that our geographical neighbour began to commit in Ukraine. As an international relations and history expert by

education and a career diplomat by vocation, I could describe and analyse those issues that were closer and more intelligible to me. The title of the book is not random. If a surgeon wields a scalpel and a warrior wields a rifle, then a diplomat wields a Word. It must be substantial and effective in the defence of the homeland, and even more so at a time when the defence has assumed its deepest meaning. At first, my essays were published in the *Holos Ukrainy* parliamentary newspaper. Later, I became a regular contributor to the respected *Politics & Culture* online journal. I will let the reader judge what came of it.

Completing the book, I cannot but recall and express the words of most sincere gratitude to the people who helped create this project: Pavlo Kryvonos, Director General of the GDIP, Inna Khomenska, Head of the GDIP Media Center, and Viktor Karachun, entrepreneur. Without you, my dear friends, this book would not have seen the light of day. Special thanks to my dear wife Alla, who, as always, gave me invaluable support and assistance.

Слово – зброя дипломата

Борис ГУМЕНЮК

The Word is the Diplomat's Weapon

BORYS HUMENIUK

Видавець
Генеральна дирекція з обслуговування
іноземних представництв

Publisher
Directorate-General for Rendering
Services to Diplomatic Missions

Відповідальна за випуск
Інна Хоменська

Edition manager
Inna Khomenska

Літературне редагування
Анна Штефан
Оксана Жованик
Тамара Гуменюк

Literary editing
Anna Shtefan
Oksana Zhovanyk
Tamara Humeniuk

Переклад англійською мовою
Микола Резніченко

English translation
Mykola Reznichenko

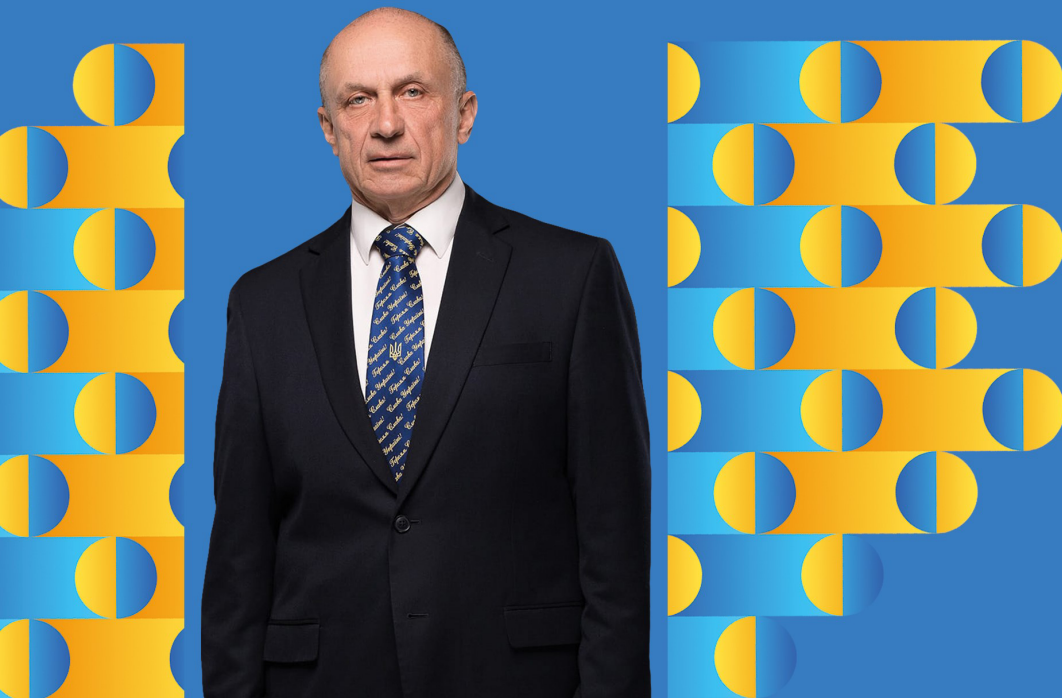
Верстка
Віра Литвинова

Page layout
Vira Lytvynova

Підписано до друку 15.05.2023
Гарнітура Gentium Plus. Формат 70x100/16.

Підготовлено до друку в ДП «ГДІП»
Свідоцтво про реєстрацію ДК № 7058 від 26.05.2020
ІПН 040135826654
Адреса видавництва:
01030, м. Київ, вул. Пирогова, 6-А.
Тел: (040) 224-66-45.
E-mail: prepress.gdip@gmail.com
www.gdip.com.ua

Борис Іванович Гуменюк, професор, завідувач кафедри історії міжнародних відносин та гуманітарних студій Українського державного університету імені М. П. Драгоманова, Надзвичайний і Повноважний Посол, член Спілки слов'янських письменників України

Borys Humeniuk, Full Professor, Head of the Department of History of International Relations and Humanitarian Studies at Mykhailo Drahomanov Ukrainian State University, Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary, member of the Union of Slavic Writers of Ukraine

